

25.2.2009

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

4 – 2009

Kokousaika: 25.2.2009 klo 18.00 – 22.56

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan
asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

4 – 2009

Mötestid: 25.2.2009 kl 18.00 – 22.56

Mötesplats: Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges
föredragningslista i vilka någon har yttrat sig.

25.2.2009

---

45 §	6
Esityslistan asia nro 3	6
VUODEN 2010 TALOUSARVIOEHDOTUKSEN VALMISTELUA KOSKEVA	6
LÄHETEKESKUSTELU	6
Kaupunginjohtaja Pajunen	6
Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Rihetniemi	10
Valtuutettu Rautava	13
Valtuutettu Puoskari	16
Valtuutettu Bergholm	21
Valtuutettu Ojala	24
Ledamoten Torvalds	29
Valtuutettu Valpas	33
Valtuutettu Kolbe	35
Valtuutettu Ebeling	39
Valtuutettu Hakanen	41
Valtuutettu Alanko-Kahiluoto	45
Valtuutettu Mäki	47
Valtuutettu Sumuvuori	49
Valtuutettu Moisio	51
Valtuutettu Anttila	53
Valtuutettu Puura	55
Valtuutettu Puhakka	56
Valtuutettu Rätty	57
Valtuutettu Peltokorpi	60
Ledamoten Björnberg-Enckell	62
Valtuutettu Hellström	63
Valtuutettu Siimes	65
Valtuutettu Koskinen	66
Valtuutettu Virkkunen	68
Valtuutettu Kantola	69
Valtuutettu Valtonen	71
Valtuutettu Abdulla	73
Valtuutettu Peltola	74
Valtuutettu Saarnio	76
Valtuutettu Vikstedt	77
Valtuutettu Koulumies	78
Valtuutettu Karu	79
Valtuutettu Soininvaara	79
Valtuutettu Ylikahri	81
Valtuutettu Ingervo	82
Valtuutettu Suomalainen	84
Valtuutettu Autti	86

25.2.2009

Valtuutettu Vesikansa	88
Valtuutettu Karhuvaara	89
Ledamoten Wallgren	91
Valtuutettu Paavolainen	93
Valtuutettu Hakanen	93
Valtuutettu Bogomoloff	95
Valtuutettu Ojala	96
Valtuutettu Bryggare	97
Valtuutettu Peltola	98
Valtuutettu Luukkainen	99
Valtuutettu Hakanen	100
47 §	100
Esityslistan asia nro 5	100
HELSINGIN, ESPOON, KAUNIAISTEN JA VANTAAN YRITYSTYÖTERVEYSHUOLLON PALVELUJEN YHDISTÄMINEN	100
Valtuutettu Hakanen	100
Valtuutettu Peltola	101

25.2.2009

25.2.2009

---

45 §

Esityslistan asia nro 3

VUODEN 2010 TALOUSARVIOEHDOTUKSEN VALMISTELUA KOSKEVA

LÄHETEKESKUSTELU

Kaupunginjohtaja Pajunen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut. Bästa fullmäktige ledamöter.

Kaupunginvaltuusto käy tänään lähetekeskustelun ensi vuoden talousarvion valmistelusta. Käydyn keskustelun ja viimeisimpien taloustietojen perusteella kaupunginhallitus tulee ensi kuussa antamaan hallintokunnille ohjeet ja euromääräiset raamit tulevan vuoden talousarvion valmistelua varten. Vaikka valtuustovuoden 2009 budjettikäsittelystä on kulunut vasta muutama kuukausi, ovat sekä kaupungin että valtakunnan talousnäkymät muuttuneet merkittävästi huonompaan suuntaan.

Vi saknar fortfarande en helhetsbild över den globala finanskrisens följder. Redan i det här skedet är det klart att dess inverkningar på realekonomin är mycket betydande. De pessimistiska tomgångarna vad gäller den ekonomiska tillväxtens återhämtning blir starkare dag för dag. Trots att risktilläggen på bankernas finansmarknad minskat under de senaste veckorna, jämfört med toppnivån vid årsskiftet, råder det fortsättningsvis mycket stor osäkerhet inom finanssektorn.

Totesin marraskuussa valtuuston 2009 budjettikäsittelyä edeltäneessä puheenvuorossani, että ”reaalitalouden ongelmien vahvistuessa voidaan verotuloarviota joutua rukkaamaan alaspäin”. Nyt tämä uhkakuva on toteutunut ja verotuloarviota vuosille 2009 ja 2010 on jouduttu laskemaan erittäin merkittävästi. Verotulojen arvioidaan jo kuluvana vuonna jäävän runsaat 200 miljoonaa euroa ja ensi vuonna lähes 300 miljoonaa euroa talousarviossa arvioidusta tasosta.

Totesin budjettikäsittelyn yhteydessä myös, että ”tulojen jääminen arvioitua pienemmiksi korostaa tiukan taloudenpidon tärkeyttä jatkossa”. Valmisteltaessa vuoden 2010 raamia velvoite tiukasta

25.2.2009

---

taloudenpidosta on pakko ottaa huomioon aivan uudella painoarvolla.

Lähikuukaudet tulevat olemaan kaupungin toiminnan suunnittelun kannalta keskeistä aikaa. Vuoden 2010 talousarvioraamia ja vuosien 2009–2012 strategiaohjelmaa valmistellaan yhtä aikaa maaliskuuhuhtikuussa. Joudumme samanaikaisesti ottamaan kantaa meneillään olevaan taloustaantumaa omaan toimintamme sopeutumisen osalta sekä tekemään linjauksia kaupungin keskeisistä prioriteeteista lähivuosille. Kaupungin toiminnan priorisointia voidaan ja sitä pitääkin tehdä samanaikaisesti, kun tarkastelemme talouden reunaehdoja.

Arvoisat kaupunginvaltuuston jäsenet.

Päättäneen vuoden tuore tilinpäätösennuste kertoo, että ilman liikelaitoksia tarkasteltuna vuosikate toteutuu suunnilleen vuoden 2007 tilinpäätöksen tasoisena, eli siis viime vuoden 2008 tilinpäätös. Tämä tarkoittaa sitä, että vuosikate vuonna 2008 on siis toteutumassa noin 170 miljoonaa euroa talousarviota suurempana. Ero johtuu viime vuonna toteutuneesta verotulojen ennusteita korkeammasta tuotosta sekä toimintatulojen ennustettua korkeammasta tasosta.

Tässä lisäksi muutamia tunnuslukuja viime vuodelta. Ne perustuvat vielä ennusteisiin mutta antavat hyvän yleiskuvan menneestä kehityksestä. Ennusteen mukaan vuoden 2008 verotulot kasvoivat Helsingissä 6,6 % edellisestä vuodesta. Kuntaliitosta saatu valtakunnan kasvuluku oli 7,6 % eli prosenttiyksikön korkeampi. Takana on poikkeuksellisen hyvä vuosi kuntasektorin verotuloissa mitattuna, siis vuosi 2008.

Toimintamenojen kasvu oli viime vuonna tilinpäätösennusteen mukaan Helsingissä 6,4 %. Kun otetaan huomioon ammattikorkeakoulun siirtyminen pois kaupungin organisaatiosta, on vertailukelpoinen toimintamenojen kasvu 7,3 %. Ja koko maassa kuntien ja kuntayhtymien toimintamenojen kasvuprosentti oli Kuntaliiton laskennallisen arvion mukaan 7,2 % eli prosentin kymmenyksen pienempi kuin meillä mutta jotakuinkin samaa tasoa.

Kaiken kaikkiaan molemmat luvut ovat erittäin korkeita. Nykyjärjestelmän aikana ei tällaisia kasvulukuja ole nähty. Talouden noususuhdanne on taittunut pessimistisimpien arvioiden mukaan jo lähes 1990-luvun alun laman veroiseksi laskusuhdanteeksi. Lihavat vuodet ovat toistaiseksi jääneet taaksemme: verotulot pienenevät vuonna 2009 useita prosenttiyksiköjä vuoden 2008 toteutuneesta tasosta. Suurin uhka piilee siinä, että jollei menokehitystä hillitä, kasvaa kaupungin toiminnan rahoitusvaje vaarallisen suureksi. Tässä

25.2.2009

---

suhdannetilanteessa olisi edesvastuutonta sallia edellisvuosien kaltainen menokehitys.

On täysin mahdollista, että joudumme tekemään ensi syksyn talousarviopäätökset vieläkin huonompien ennusteiden pohjalta kuin mitä meillä nyt on käytössä. Menoja mietittäessä on nyt noudatettava poikkeuksellista pidättyvää. Kukaan ei tällä hetkellä pysty arvioimaan, kuinka kauan talouden heikko tilanne jatkuu. Valtiovarainministeriön tammikuun lopun arviossa bruttokansantuote supistuisi kuluvana vuonna perusuran mukaan pari prosenttia ja kasvaisi vain hieman vuonna 2010. Hitaan kasvu-uran mukaan BKT supistuisi kuluvana vuonna jopa 4,4 % ja lasku jatkuisi edelleen vuonna 2010.

Em. arvion jälkeen on niin Yhdysvaltain, Euroopan kuin Aasiankin talouksista saatu vain huonoja uutisia rahoitussektorin ja teollisuuden kehityksestä. Kotimaisista ennustelaitoksista PTT otaksuu seuraavan ennusteen kuluvan vuoden BKT:n supistumisesta osuvan 3–4 %:iin, eikä Etlakaan veikkaa maaliskuussa julkaistavan ennusteensa olevan valtiovarainministeriön synkimpiä arvioita valoisampi.

Arvoisat valtuutetut.

Kaupungin on pyrittävä sopeuttamaan toimintansa pienenevään tulopohjaan. Tässä työssä keskeisiä keinoja ovat esimerkiksi toimintaprosessien parantaminen erityisesti toimialat ylittävien prosessien osalta, tietotekniikan tehokkaampi käyttö sekä kuntalaisille tarjottavien sähköisten palvelujen lisääminen. Nämä ovat niitä konkreettisia toimenpiteitä tuottavuuden parantamiseksi, joita valtio mm. eilen julkaistussa hallituksen politiikkariihen kannanotossa kunnilta edellyttää. Mainitut keinot ovat kuitenkin sellaisia, jotka vaikuttavat menokehitykseen vasta keskipitkällä aikavälillä. Uusien toimintamallien kehittäminen vie aikaa, ja menosäästöjä on useimmiten odotettavissa vasta aikaisintaan muutaman vuoden päästä.

Torjuaksemme rahoitusvajeen tarvitsemme akuutimpia keinoja. Vain pidättäytymisellä lisämenoista tai tulopohjan vahvistamisella voimme estää rahoitusvajeen syntyvän. Nykyinen lainakantamme on maltillinen, ja sitä voidaan kasvattaa harkitusti. Tulee kuitenkin muistaa, että finanssikriisistä johtuen lainaa on entistä vaikeampi saada järkevään hintaan. Nykytilanteessa lainarahan kysyntä maailmalla lisääntyy ja toisaalta likvidiä rahaa on markkinoilla entistä vähemmän lainattavaksi.

Tulopohjan vahvistamiseen liittyen Kuntaliitto esitti hiljattain

25.2.2009

---

selväsanaisen kannanoton valtion suuntaan. Kuntaliiton laatimassa kuntapalvelujen pelastusohjelmassa esitetään toimenpiteitä kuntien rahoitusvajeen ehkäisemiseksi. Keskeisimpiä ehdotuksia esityksessä ovat kuntien yhteisövero-osuuden lisääminen nykyisestä 22 %:sta 10 prosenttiyksiköllä, valtionosuuksien lisääminen sekä se, että kunnille ei saisi lähivuosina osoittaa yhtään uutta tehtävää.

Hallituksen politiikkariihen eilen julkistettu kannanotto sisältää monia oikeansuuntaisia elementtejä, mm. yhteisöveron osuuden tarkemmin määrittelemättömän lisäyksen kuin myös viittauksen valtionosuuksiin. Kannanottoon sisältyy kuitenkin myös ehdotuksia, jotka toteutuessaan johtavat kuntien menojen kasvuun. Valtion tulee ehdottomasti pidättäytyä uusien tehtävien tai normien säätämisestä kunnille ja harkita jopa tilapäistä luopumista joistakin nykyisistä.

Nyt edessä oleva rahoitusvajetilanne on suurelta osaltaan seurausta siitä, että yhteisöveroja saavat kunnat menettävät yhteisöverotuloistaan yli kolmanneksen, pahimmassa tapauksessa jopa puolet. Ne kunnat, jotka eivät ole merkittävästi yhteisöveroja saaneet, eivät tämän taantumän yhteydessä niitä paljonkaan menetä. Kuntien yhteisövero-osuuden nosto kohdentaa valtiolta rahaa juuri niille kunnille, jotka tämän taantumän yhteydessä tulopohjasta eniten menettävät.

Arvoisat valtuutetut.

Vuoden 2010 toiminnan suunnittelu on poikkeuksellisen haasteellista. Kun katsomme pidemmälle peruutuspeiliin, on takanamme muutama poikkeuksellisen hyvän vuoden jakso. Tämä jakso ei saa tuudittaa meitä siihen harhakuvitelmaan, että kaupungin menot voivat tulevinakin vuosina kasvaa viime vuosina nähdyllä vauhdilla. Ennusteet verotulojen nopeasta vähenemisestä ovat päinvastoin ajamassa meidät sen tosiasian eteen, että menokasvun sijasta edessä ovat menoleikkaukset.

Vuonna 2008 Suomessa oli yli 2,5 miljoonaa työllistä. Taantumän myötä työllisyytemme tulee vuonna 2009 heikentymään tämän rajan alapuolelle. 2010-luvun alkupuolella suurien ikäluokkien jäädessä eläkkeelle Suomen työllisten määrä alkaa myös rakenteellisesti vähentyä. Tämä vähenevän työllisten määrän kehitys johtaa vääjäämättä siihen, että keskipitkälläkään aikavälillä kunnallisten verotulojen kasvuvauhti ei tule yltämään muutaman viime vuoden mukaiselle tasolle.

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, hyvät valtuutetut. Bästa fullmäktige ledamöter.

25.2.2009

Em. tosiseikka tulee pitää mielessä myös kasvatettaessa kaupungin lainakantaa. Lainakantaa ei pidä kasvattaa liian suureksi, sillä lainojen takaisin maksaminen ei tule olemaan helppoa jatkossa työllisten määrän ja siitä aiheutuvan verotulojen vähenemisen vuoksi. Selviytyäksemme verotulojen vähenemisen aiheuttamasta talouden epätasapainosta joudumme todennäköisesti käyttämään monia keinoja. Selvää on, ettemme tule selviytymään taloustilanteen asettamista haasteista ilman toimintamenojen sopeuttamista pienenevään tulopohjaan.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Rihniemi

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Me suomalaiset ja helsinkiläiset olemme selviytyneet erinomaisesti paljon vaikeammistakin taloudellisista ajoista, kuin mitä nyt edessämme olevan taantuman tai laman aikana tulemme todennäköisesti kokemaan. Aiemmin me olemme selvinneet suurista vaikeuksista suomalaisella sisulla, päättäväsyydellä ja hyvällä yhteistyöllä. Kun jälleen kerran edessämme on koko kaupunkia uhkaava vaara, tällä kertaa talouslama, uskon vakaasti siihen, että me otamme haasteen vastaan juuri niin kuin suomalaiset ovat aina ennenkin tehneet: sisulla, päättäväsyydellä ja hyvällä yhteistyöllä.

Tämän päivän kokouksemme ja tässä salissa syntyvä henki ja tahtotila ovat tärkeitä asioita helsinkiläisten palveluiden ja koko lähitulevaisuuden kannalta. Meidän on nyt kuunneltava herkällä ja tarkalla korvalla toinen toisiamme, käytettävä suurta harkintaa ja edettävä määrätietoisesti yksissä tuumin ja tulevaisuuteen uskoen. Siten toimien voimme luoda vakautta ja vahvistaa kaikkien kaupunkilaisten motivaatiota ja tahtotilaa kaataa lama.

Hyvät valtuutetut.

Maailmantalouden, kansantaloutemme ja Helsingin kaupungin talouden tunnusluvut ovat heikentyneet viime syksystä alkaen, kuten äsken kaupunginjohtaja Jussi Pajunen meille puheenvuorossaan yksityiskohtaisesti kertoi, ja mikä on ollut myös siinä aineistossa käytettävissä, jonka olemme saaneet tähän valtuuston kokoukseen. En siten ryhdy tässä puheessani toistamaan kaupungin talouden yksityiskohtaisia lukuja, ne kävivät todella karuudessaan ilmi juuri äsken.

25.2.2009

Valtiovarainministeriön esittämä tuore ennuste ennakoi pahimmillaan Suomen kansantalouden supistumista 4,4 %:lla. Työttömyys on nyt noussut valtakunnallisesti 7,2 %:n tuntumaan. Rakentaminen, teollisuus ja tukkukauppa ovat taantuneet, tonttikauppa lähes pysähtynyt, eikä uusia rakennuslupia ole haettu juuri lainkaan. Sen sijaan useimmilla palvelualoilla kasvu jatkui ja jatkuu edelleen, vaikkakin tuntuvasti hidastuneena.

Eri arvioiden mukaan tämä talouslama koettelee pahiten ehkä noin 10 %:a väestöstä. Se on valtava määrä suomalaisia ja sitä kautta myös helsinkiläisiä mutta kuitenkin vähemmän kuin edellisen laman aikana. Jotkut myös arvelevat tämän laman selän taittuvan jo ensi syksynä tai ensi vuoden alkupuolella. Näistä jossitteluista ja konditionaaleista huolimatta viisas poliittinen päättäjä varautuu jo nyt kaikkein pahimman päivän varalle. Vastuamme korostuu tällaisina aikoina, kun olemme päättämässä yhteisistä verovaroista, menoista ja esimerkiksi velanotosta. Oikean tasapainon löytäminen säästämisen ja elvyttämisen kesken on vaikeaa, mutta kyllä me siihen yhdessä toimien pystymme.

Kaupunginjohtaja totesi, että kaupungin on pyrittävä sopeuttamaan toimintaansa pienenevään tulopohjaan nähden. Menojen kasvu ei voi jatkua nykyisen kaltaisena. Talouden syvenevä taantuma ei saa kuitenkaan murentaa kansalaisten kannalta keskeisiä peruspalveluja. Se ei saa musertaa kansalaisten uskoa meidän hyvinvointiyhteiskuntaamme. Siinä olemme varmastikin uskoakseni yhtä mieltä. Yksimielisyyden toivoisin löytyvän myös siitä, että nyt ei myöskään ole uusien kaupungin itsensä tuottamien kunnallisten palvelujen aika.

Hyvät valtuutetut.

Tämä kaupunginvaltuuston kokous on yksi kautemme haasteellisimmista kokouksista. Olemme vasta aivan nelivuotiskautemme alussa, silti jo nyt joudumme heti ratkomaan tulevan rahankäytön linjauksia edelliseen valtuustokautteen verrattuna miltei kokonaan muuttuneessa tilanteessa. Tästä on hyvä esimerkki kovalla rytinällä romahtanut yhteisöverotulojen määrä sekä pienenevä kunnallisveron kertymä. Ja niin kuin äsken kuulimme, yksistään nämä tämän päivän tiedon mukaan ovat jättämässä budjettiimme 200 miljoonan euron aukon. Jokainen päättäjä lautakunta- ja johtokuntatasolle voi siitä päätellä jotain lähivuosien liikkumavarasta.

Kaupungin talouden liikkumavara pienenee, ja siksi vuoden 2010

25.2.2009

---

talousarvion linjauksista päättäminen on vaikeampaa kuin pitkään aikaan. Samalla pitäisi pystyä linjaamaan myös taloussuunnitelmavuosia 2010–2012 ja ottamaan huomioon nyt keväällä käsiteltävä Helsingin strategiaohjelma ja sopeuttaa myös se ainakin lähivuosien osalta käytettävissä oleviin taloudellisiin voimavaroihin.

Vaihtoehtoja kaupungin talouden tasapainottamiseen on melko vähän. Suhteutettuna tähän uuteen tilanteeseen edessämme on menojen tarkkaan harkitun karsimisen aika. Lainaa pitää ottaa vain hyvin tarkoin harkiten ja miettiä sitä, mihin lainarahat menevät: jokapäiväisten palvelujen rahoittamiseen vai työllistäviin pitkäaikaisiin investointeihin? Lainasaanti, kuten kuulumme, on vaikeutunut, ja lainarahan hinta on myös koventunut. On muistettava, että laina on aina maksettava takaisin.

Veroprocentin nostokaan ei nyt ole yksinkertainen asia. Se leikkaa helsinkiläisten kulutukseen käytettävissä olevia tuloja ja vähentää kysyntää, mikä osaltaan on lisäämässä laman syvyyttä ja pituutta. Meidän olisi saatava talouden pyörät pyörimään.

Haluan tässä yhteydessä nostaa korostetusti esiin vielä yhden ja työllisyyden kannalta erityisen tärkeän ja työllistävän sektorin, nimittäin pienet ja keskisuuret yritykset. Helsinkiläisten pk-yritysten tukeminen on lama-aikana meille hyvin tärkeä yhteinen asia, sillä juuri pienet ja keskisuuret yritykset ovat työllisyysvaikutuksiltaan kaikkein tehokkaimpia. Meillä ei ole varaa menettää hyvin toimivia ja elinvoimaisia pieniä yrityksiä sen enempää kuin suuriakaan. Itse kaupungin toimet ovat tässä rajalliset, mutta meistä jokainen voi itse omilla valinnoillaan ja kulutustottumuksiaan kohdentamalla osallistua pk-sektorin tukemiseen.

Hyvät valtuutetut.

Haasteita meillä on, mutta jotain todella myönteistäkin on jo saatu aikaiseksi. Helsingin päättäjät ovat jo nyt kyenneet tekemään laman torjunnan ja uuden kasvun uralle pääsemisen kannalta hyviä päätöksiä ja ehdotuksia. Tavoitteenamme on pitää kiinni kuluvan vuoden talousarviosta emmekä luovu mittavasta, lähes 700 miljoonan euron työllistävästä investointiohjelmastamme tänä vuonna. Tänään tässä tärkeässä kokouksessa ja koko tämän vuoden ajan meidän on laitettava asioita tärkeysjärjestykseen ja päätettävä keinoista, joilla selviämme vaikean taloustilanteen yli.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

25.2.2009

Kaupunginvaltuusto antaa tässä lähetekeskustelussa suuntaa kaupunginhallitukselle ensi vuoden, vuoden 2010, talousarvion raamin laatimiselle ja sen jatkokäsittelylle lauta- ja johtokunnissa. On tärkeää, että emme anna muille luottamushenkilöille ristiriitaista tai harhaanjohtavaa kuvaa taloutemme liikkumavarasta. Olen henkilökohtaisesti ihailnut sitä tulevaisuuden uskoa huokuvaa tapaa, jolla Yhdysvaltain presidentti Barack Obama on kannustanut omaa kansaansa nousemaan ylös laman ikeestä. Yhdysvaltain tilanne on toki erilainen kuin meillä täällä Suomessa, mutta Obamasta on lupa ottaa oppia. Meidänkin viestimme on nyt oltava puoluekantaan katsomatta selkeä ja yhteisvastuuta korostava.

Hyvät valtuutetut.

Työtä on tehtävä nyt lujasti, käytävä kaikki keinot läpi, mietittävä, missä on parannettavaa, missä voidaan tehostaa, keksittävä uusia keinoja, uusia innovaatioita. Suomi ja Helsinki kyllä nousevat, kun niin yhdessä päätämme. Nyt mitataan todellisten vastuunkantajien kantti.

Valtuutettu Rautava

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut. Bästa fullmäktige.

Tuskin kukaan meistä osasi edes viime syksyn vaalikampanjan keskellä ennustaa tätä taloudellista tilannetta, jossa olemme nyt helmikuun lopulla 2009 käydessämme lähetekeskustelua vuoden 2010 talousarvioehdotuksesta. Koska talousmyrsky näyttää jatkuvan, on tavattoman vaikeaa ennakoida vuoden 2010 tilannetta muulla tavalla kuin siten, että varmasti todella haasteellista tulee olemaan.

Globaali lamatykistö ampuu kovilla. Käymme tätä lähetekeskustelua tilanteessa, jota kuvaavat esimerkiksi seuraavat julkisuudessa esiintyneet viestit: "Talouskasvu jää tänä vuonna 4,4 % negatiiviseksi, ensi vuoden luvut ovat todennäköisesti vielä tämänvuotisiakin heikkommat." "Valtiontalous sukeltaa." "Taantuma kääntää koko julkisen talouden alijäämäiseksi." "Edessä on edelleen vain sumua, ei ole mitään käsitystä siitä, milloin laman pohja on saavutettu." "Jotta Suomi saa edelleen velkaraaha, on välttämättä toteutettava rakenteellisia uudistuksia", esitti valtiovarainministeri Katainen tämän viikon maanantaina. Näin on varmasti myös kuntien osalta. Ja nämä olivat tämän viikon talouslehdistä otettuja suoria lainauksia.

Arvoisa puheenjohtaja.

25.2.2009

Me valtuutetut joudumme tekemään vaikeita päätöksiä tämän ja ensi vuoden aikana. Vaikka taantuma on päällä, nyt on osattava katsoa myös tulevaisuuteen, ei pelkästään tähän hetkeen. Kaupungin omia organisaatioita ja toimintatapoja on pystyttävä muuttamaan. Suomen suurimpana kaupunkina Helsingin on oltava suunnannäyttäjä rakenteellisissa uudistuksissa eikä vain passiivinen perässähiittäjä, kuten se valitettavasti tähän saakka on ollut. Tässä tilanteessa edellytetään rohkeutta, ennakkoluulottomuutta ja nopeutta niin poliittisilta päätöksentekijöiltä kuin virkakoneistolta.

Kokoomuksen valtuustoryhmä nostaa esille muutamia keskeisiä rakenteisiin meneviä uudistuksia. Rakenteellisilla uudistuksilla tarkoitamme esimerkiksi sitä, että palveluiden tuottajina voivat olla myös yksityiset toimijat, jotka on otettava aikaisempaa vahvemmin mukaan esimerkiksi terveydenhuollon palveluissa. Näin voidaan lisätä tehokkuutta, laatua ja tuottaa palveluita edullisemmin.

Kaupungin omat organisaatiot on saatava toimimaan nykyistä tehokkaammin. Erityisiä haasteita näyttää olevan esim. HKR:n ja tilakeskuksen suunnalla. Meillä ei ole varaa senkaltaiseen tuhlaukseen kuin keväällä 2007 valmistuneen Högstadieskolan Lönkanin, Töölö Gymnasiumin ja Sandelsin rakennusten huonosta suunnittelusta johtuvat kosteusongelmat ovat aiheuttaneet. Lasku on tämän hetken arvion mukaan noin 2,9 miljoonaa euroa, alv mukana. Eikä meillä ole varaa niin huterasti tehtyihin hankesuunnitelmiin kuin Laajasalon koulun kohdalla, jossa loppulasku tuplaantui.

Yhtään organisaatiota ei pidä säilyttää itsestäänselvyytenä, kun selvitetään ja toteutetaan muutoksia. Prosesseissa, toimintatavoissa ja johtamisessa on parantamisen varaa varmasti kaikissa hallintokunnissa mutta etenkin niiden välisessä yhteistyössä. Kokoomuksen valtuustoryhmän näkemyksen mukaan esimerkiksi kaupunginjohtajien vastuualueiden väliset rajat eivät saa olla esteenä järkevissä muutoksissa. Toimintaa voidaan tehostaa myös esimerkiksi tuottamalla tarvittavat tietotekniset ratkaisut organisaatioiden avuksi nykyistä paremmin, tarkoittaa myös nykyistä keskitetympin.

Eläkkeelle siirtymisen yhteydessä organisaatioiden henkilöstörakennetta voidaan uudistaa. Tämä liittyy myös pidemmän aikavälin suureen haasteeseen, joka on kulman takana heti taantumasta selvittyämme odottamassa. Työikäisten määrä vähenee radikaalisti maassamme.

Kokoomuksen valtuustoryhmä asettaa peruspalveluiden turvaamisen

25.2.2009

---

vaikeissa taloudellisissa tilanteissa etusijalle. Palveluiden rakenteita on uudistettava siten, että laadukkaat palvelut on mahdollista tarjota myös heikentyvän talouden aikana. Nyt on aika tehdä niitä rakenteellisia uudistuksia, jotka ovat järkeviä, nykyaikaisia, inhimillisiä ja myös taloudellisia. Sosiaali- ja terveystalouden osalta Helsinki on maamme laitosvaltaisimpia kuntia. Vanhanaikaiset, epäinhimilliset ja erittäin kalliit järjestelmät on aika romuttaa. Vanhusten paikka ei ole vuodeosastolla vaan kotimaisessa asumisessa. Huostaanotettuja lapsia ei pidä sijoittaa laitoksiin vaan perheisiin. Esimerkkejä on lukuisia. Inhimilliset palvelut ovat nykyisiä edullisempia, nyt on siis aika toteuttaa näitä rakennemuutoksia.

Varsinkin sieltä vasemmalta laidalta on viime aikoina tarjottu ratkaisuksi kunnallisveron nostoa. Kokoomuksen valtuustoryhmä ei lämpene tälle esitykselle. Kunnallisveron korotus kohdistuu suoraan helsinkiläisiin palkansaajiin, pienyrittäjiin ja eläkeläisiin. Esimerkiksi prosenttiyksikön korotuksesta suuri osa on pois kulutuksesta nimenomaan täältä Helsingistä. Myös monet asiantuntijat pitävät veronkorotuksia kyseenalaisena keinona muutoinkin korkean veroasteen Suomessa.

Valtiovarainministeriön ylijohtaja Jukka Pekkarinen toteaa tämän viikon maanantain Kauppalehdessä, että kuntatalous lähtee taantumaan heikosta tilanteesta, muut kunnat toki vielä heikommasta kuin Helsinki, tai Helsingin tilanne nyt muihin kuntiin verrattuna ei edes ole heikko. Pekkarinen jatkaa, veronkorotusten sijasta kuntien pitäisi hänen mukaansa löytää keinoja parantaa tuottavuutta. Pääministeri Matti Vanhasen mielestä pitää välttää toimia, joilla vaikeutetaan kysynnän kasvua. Vaikuttaa hölmöläisten touhulta. Kun valtiovalta alentaa palkkaveroa, niin me täällä kunnan puolella samaan aikaan nostaisimme kunnallisveroprosenttia.

Kaupungin lainanottoa joudutaan lisäämään ainakin kahden seuraavan vuoden aikana. Lainanottoon ei tietenkään koskaan tule suhtautua kevyesti. Lainanotto lisää tulevien sukupolvien maksutaakkaa samalla, kun työssäkäyvä väestö muutenkin tulevina vuosina vähenee ja huoltosuhde muuttuu yhä heikommaksi. Menorakenteen uudistaminen kestäväälle pohjalle on ainoa hyväksyttävä keino sekä veroja tällä hetkellä maksavien helsinkiläisten että tulevien sukupolvien näkökulmasta.

Arvoisa puheenjohtaja.

On löydettävä uusia keinoja Helsingin pelastamiseksi nyt päällä olevassa tilanteessa. Luovaa ajattelua tarvitaan jokaisessa kaupungin kolkassa. Meillä luottamushenkilöillä on edessämme vaikeita

25.2.2009

---

päätöksiä. Yleensä vaikeissa tilanteissa on löytynyt yhteinen tahtotila ja kyky ratkaista haasteet. Työkalupakista on löydyttävä muitakin työkaluja kuin juustohöylä. Eräs hyödyllinen työkalu voisi olla sellaisessa käsitteessä kuin ”yhteisöllisyys”.

Vi kan göra mycket tillsammans om bara viljan finns.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kokoomuksen valtuustoryhmä on omalta osaltaan valmis ennakkoluulottomasti yhdessä muiden poliittisten ryhmien, kaupungin työntekijöiden, yrittäjien ja asukkaiden kanssa etsimään ja toteuttamaan nopeallakin aikataululla ratkaisuja, joilla selviämme taantumasta. Samalla luomme perustaa hyvien palveluiden tulevaisuudelle. Tarvitaan vaihtoehtoja palveluiden tuotannossa, yhteistä tahtotilaa puuttua kaupunkiorganisaation rakenteisiin ja ihmisistä välittämisen henkeä. Nykybudjetilla ja osaavalla henkilöstöllä saadaan aikaan enemmän, laadukkaammin ja taloudellisemmin.

Kokoomuksen valtuustoryhmä on varma, että meillä kenelläkään ei ole pienintäkään aikomusta antautua, vaikka globaali lamatykistö ampuukin kovilla ja kohti.

Valtuutettu Puoskari

Hyvät valtuutetut, arvoisa puheenjohtaja.

Tilanne on synkkä, ja siitä on vaikea keksiä hyvin omaperäistä sanottavaa, mutta ainakin käytän rauhanomaisempia kielikuvia kuin valtuutettu Rautava.

Aloitetaan tuloista. Kuten tässä on jo todettu, niin kaupunginjohtajan kuin kaupunginhallituksen puheenjohtajankin suulla, Helsingin tulot pienenevät merkittävästi seuraavan kahden vuoden aikana. Katseemme kääntyykin tässä kohtaa valtion suuntaan. Niin Helsingin virkamiesjohdon kuin meidän poliitikkojenkin on panostettava merkittävästi edunvalvontaan. On hyvä, että valtioneuvosto antoi eilen ensimmäisen signaalin siitä, että kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta nostetaan. Myös kuntien kiinteistöistä perimien verojen rajoja on luvattu nostaa. Ja nyt odotammekin pikaisia konkreettisia päätöksiä.

Yhteisöveron kuntaosuuden nostaminen kannustaa kuntia tukemaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja siten lyhentää merkittävästi taantumaa. Jäteveron tuoton tulouttaminen, osan ajoneuvo- ja

25.2.2009

---

polttoaineverojen tuotosta ja osan luonnollisten henkilöiden pääomatulojen verotuotosta tulouttaminen ovat Kuntaliiton tekemiä ehdotuksia kuntien pelastamiseksi. Kannatamme kaikkia näitä ehdotuksia.

Keskipitkällä aikavälillä keino saada rahoitusta joukkoliikenteen parantamiseksi ovat ruuhkamaksut. Tukholma voitti eilen kisan EU:n ympäristöpääkaupungin tittelistä. Helsinki putosi jo ensimmäisellä karsintakierroksella. Tukholman palkitsemisperusteissa mainittiin nimenomaan ruuhkamaksut, ja toivomme, että kun tarkastelemme kuntataloutta keskipitkällä aikavälillä, huomioidaan myös tämä yhtenä keinona.

Muuten olemme sitä mieltä, että Helsingille pitää riittää, että talous on tasapainossa keskipitkällä aikavälillä. Taantumassa julkinen sektori toimii puskurina, mutta se toki edellyttää, että hyvinä aikoina säästetään sukanvarteen. Mikäli tilanne käy oikein tukalaksi, Vihreä ryhmä on myös valmis korottamaan kunnallisveroprosenttia. Tämä ei kuitenkaan ole ensisijainen keino.

Seuraavaksi investoinneista: Avain tiukasta taloustilanteesta selviämiseen löytyy menokarsinnasta ja investoinneista. Keskeinen kysymys on nimenomaan se, että kuinka me onnistumme priorisoimaan niiden määrärahojen käyttöä, jotka ovat talousarvioesityksessä, emmekä vain ohjaamaan niitä promilleluokan lisäyksiä, joita poliittisilla ryhmillä on tapana tuoda budjettiin syksyn neuvotteluissa. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarvitsemme uusia työkaluja, joiden kehittämisestä haluaisin heittää haasteen rahoitusjohtaja Korhoselle ja hänen tiimilleen. Yksi keino on se, että palveluiden sisällöt ja palvelulupaukset on määriteltävä nykyistä selkeämmin.

Työllisyydestä ja tulevaisuuden kasvusta huolehdimme parhaiten investoimalla niihin kohteisiin, joita meidän pitäisi kehittää muutenkin. Meidän on myös luotava toimenpidesuunnitelma investointien houkuttelemiseksi Helsinkiin. Googlen yllättävä rantautuminen Haminaan on hyvä esimerkki siitä, että meidän on hyvin ennakkoluulottomasti tarjottava hyviä mahdollisuuksia yritystoiminnan sijoittamiselle Helsinkiin.

Helsingin omia investointeja on mieluummin aikaistettava kuin lykättävä. Investointeja voidaan rahoittaa myös lainarahalla ja maltillisella maan myynnillä. On kuitenkin muistettava, että lainaamme rahaa tulevilta sukupolvilta ja investointihankkeiden on oltava sellaisia, että ne todella lisäävät hyvinvointia tulevaisuudessa. On järjetöntä

25.2.2009

---

investoida nyt esimerkiksi sellaisiin liikennejärjestelyihin, jotka lisäävät henkilöautoliikennettä ja pahentavat ympäristöongelmia tai sellaisiin liikuntahallihankkeisiin, joita edes liikunnan asiantuntijat eivät kannata.

Arvoisa puheenjohtaja.

Seuraavaksi muutama sana säästöistä. Menojen arvioidaan kasvavan viitisen prosenttia vuonna 2010 mm. palkkaratkaisujen vuoksi. Juustohöyläsäästämistä pitää välttää. Vihreä tie on laittaa prosessit kuntoon ja nostaa tuottavuutta. Helsingin pitää puhaltaa tuottavuuskäsitteeseen uusi henki. Nykyisellään tuottavuus tulkitaan työntekijän hiostamiseksi entisestään, mitä sen ei lainkaan pitäisi olla. Tuottavuuden kohottamisella pitäisi tarkoittaa uuden tekniikan käyttöönottoa niin, että työntekijä voi keskittyä oikeisiin asioihin.

Esimerkkejä tuottavuuden parantamisesta ovat sähköinen asiointi ja rakenteelliset muutokset, kuten tukipalveluiden keskittäminen. Tietysti samalla meidän pitää luopua vanhasta toimintatavasta, jotta tuottavuus nousee. Meidän pitää myös nopeasti määrittää uusia mittareita tuottavuudelle. Tämänhetkiset indeksit ovat täysin yhteismitattomia eri toimialoilla, eikä niistä ole yhtään hyötyä kenellekään.

Helsingin käyttömenoista noin 40 % on henkilöstömenoja. Kunta-alan palkkaratkaisu selittää osan menojen kasvusta, mutta kaupungin työntekijöiden määrä kasvaa nopeammin kuin väestö. Vihreiden mielestä meidän on pidettävä kiinni linjauksesta, jonka mukaan emme irtisano tai lomauta henkilöstöä. Henkilöstöltä tarvitaan kuitenkin valmiutta siirtyä tarvittaessa uudentyypisiin tehtäviin, ja meidän on oltava varovaisia uusien rekrytointien suhteen. Rekrytointien osalta emme kuitenkaan voi tehdä sitä 90-luvun virhettä, jolloin nuorten rekrytoiminen lakkasi moneksi vuodeksi, ja sen näemme nyt eläköitymisessä.

Pääkaupunkiseudun kuntien yhdistämisen tavoitteena on ensisijaisesti toiminnalliset parannukset ja demokratian vahvistaminen. Kuntien yhdistämisellä voidaan kuitenkin saavuttaa myös taloudellisia hyötyjä.

Säästöistä ei voi olla mainitsematta myöskään erikoissairaanhoidon. Sen kustannukset on saatava kuriin. HUSin omistajaohjaukseen on löydyttävä nykyistä huomattavasti tehokkaammat keinot. Vihreät suhtautuvat avoimin mielin myös HUSin rakenteellisiin uudistuksiin.

Tilakuluista pitää löytyä säästöjä lisäämällä kaupungin tilojen yhteiskäyttöä. Tätä voidaan parantaa hallintokuntien yhteistoimintaa lisäämällä ja pohtimalla muuta joustavuutta ja investointikustannusten

25.2.2009

---

kohdistamista jo rakennusvaiheessa. Viimeistään nyt olisi myös aika huomata, että energian tuhlaaminen käy kalliiksi ja tuhoaa ilmastomme. Valtuusto on jo monta kertaa linjannut, että kaikessa kaupungin rakentamisessa on otettava lähtökohdaksi matalaenergiarakentaminen. Kaikkea kaupungin toimintaa on kehitettävä energiapihiksi.

Sitten, hyvä valtuusto, menen palveluiden parannustarpeisiin. On huomattavan paljon asukasryhmiä, joiden palvelut tarvitsivat parannusta. Tässä taloudellisessa tilanteessa emme pysty juurikaan nostamaan palveluiden tasoa, vaikka haluaisimmekin. Parantamisvara on kohdennettava kaikkein kriittisimpiin palveluihin.

Ennaltaehkäisyn ja varhaisen tuen painottaminen, erityisesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen on toivelistamme kärjessä. Kun tulevaisuudessa jokainen suomalainen tarvitaan töihin, meillä ei ole varaa olla puuttumatta koulupudokkuuteen. Mielestämme tuntikehyksistä, päiväkotiryhmistä tai lastensuojelun varhaisista toimista ei voida säästää. Pikemminkin päivähoitoryhmiä olisi syytä väljentää. Työttömyys ja aikuisten pahoinvointi heijastuu välittömästi myös lapsiin. Kouluterveydenhoitajien lisääminen on lasten ja nuorten hyvinvointia parantava keino, josta tulevaisuuden päättäjät tulevat meitä vielä kiittämään.

Liikuntatoimessa ennaltaehkäisy tarkoittaa sitä, että toiminnan painopistettä päätetään siirtää niihin, jotka eivät liiku terveyden kannalta tarpeeksi. Pari vuotta sitten liikuntatoimi varautui vastaanottamaan liikuntareseptin saaneita kaupunkilaisia, mutta heitä ei koskaan ilmaantunut terveyskeskuksista. Oulussa on toteutettu onnistuneesti kokeilu, jossa lääkäri antoi lähetteen kunnalliselle liikuntaneuvojalle. Liikkumattomien liikuntaan ohjaamisessa tarvitaan tiivistä yhteistyötä terveyskeskuksen ja liikuntatoimen välillä mutta myös ennakkoluulotonta harkintaa liikuntatoimen resurssien uudelleen kohdentamisesta.

Yksi keskeinen syrjäytymisuhan alla oleva ryhmä on maahanmuuttajataustaiset lapset ja nuoret. Monivuotinen vaatuksemme S2-kielen opetuksesta ja kotikielen opetuksesta on edelleen ajankohtainen päivähoidosta toisen asteen koulutukseen. Äitien kielikoulutus on avainasemassa maahanmuuttajataustaisten lasten koulunkäynnin tukemisessa.

Arvoisa puheenjohtaja.

Terveyserojen kaventaminen on terveydenhuollon suurin haaste. Jo nuorten kohdalla asia kärjistyy, sillä lukioon menijöistä tupakoi 13 %,

25.2.2009

---

kun ammattikouluun menijöistä prosentti on 40. Viime laman aikana erityisesti alkoholiongelmaisten määrä räjähti. Nyt on tärkeää satsata tupakoinnin ja alkoholin ongelmakäytön lopettamiseen. Työttömyyden lisääntyminen siirtää potilaita työterveyshuollosta ja yksityisiltä hammaslääkäreiltä kaupungin palveluiden käyttäjiksi.

Meillä on erittäin vakava ongelma terveydenhoitohenkilöstön saatavuudessa, ja jonot ovat kohtuuttomia nykyisilläänkin asiakasmäärillä. Henkilöstön saatavuuteen on löydettävä ratkaisu. Keinoja voisivat olla väestövastuiden alueellinen tarkistaminen, työn joustavuuden lisääminen, listautumismalli, lääkäri-hoitaja-työparit ja terveydenhoitohenkilöstön hyvinvointihanke. Jonoja on voitava purkaa myös ostopalveluilla.

Tärkeä rakennemuutos, joka paitsi tuottaa säästöjä, lisää myös ihmisten hyvinvointia, on laitosvaltaisuuden vähentäminen sosiaali- ja terveystaloudessa. Sosiaalipuolelta haluaisin erityisesti nostaa esiin vammaispalvelulain, joka tulee voimaan ensi syyskuussa. Ensi vuonna meidän on varauduttava siihen, että jokainen henkilökohtaista avustajaa tarvitseva vammaisen saa tarvitsemansa palvelun. Tämä vaatii myös luovia ratkaisuja työntekijöiden saatavuuden parantamiseksi.

Hyvä puheenjohtaja.

Viimeiseksi vielä maankäytöstä ja asumisesta. Helsingillä on useita hyviä joukkoliikennehankkeita odottamassa investointipäätöksiä. Raidejokerin aikaistaminen on hanke, josta on saatava yksimielisyys jo tänä keväänä. Raidejokerisuunnitelmat ovat jo niin pitkällä, että rakentaminen voitaisiin aloittaa 2012. Uusien alueiden ratikkalinjojen starttaamista pitää myös aikaistaa.

Joukkoliikenteen kävijämäärät ovat kääntyneet nousuun, ja tätä trendiä on nyt tuettava. Tavoitteenamme on, että pitkällä aikavälillä joukkoliikenteen lipun hintataso olisi puolet nykyistä matalampi. Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa pidämme kiinni siitä, ettei lipun hintoja nosteta.

Kevyen liikenteen väyliin käytettävät määrärahat on vihdoin saatu hilattua kohtuulliselle tasolle. Panostamista kantakaupungin pyörätieverkkoon tulee jatkaa. Seuraavaksi kiireellisin hanke on Hämeentien pyöräkaistan rakentaminen.

Muita maankäytön ja asumisen investointeja ovat kunnallistekniikan rakentaminen uusille alueille, esikaupunkialueiden kunnostus ja

25.2.2009

---

homekoulujen korjaaminen. Näiden investointien tekeminen on nyt myös halvempaa, kun rakennusteollisuuden ylikuumentunut tilanne on rauhoittunut.

Viimeisenä kohtana vuokra-asumisesta. Tärkeä kohde monipuolisen ja kohtuuhintaisen asuntotuotannon edellytysten ja siten elinkeinoelämän turvaamiseksi on vuokra-asuntojen lisääminen. Kaupungin vuokra-asuntoa haki viime vuonna 46 000 helsinkiläistä, asunnon sai alle 3 000. Tilanne on katastrofaalinen. Viime vuonna rakennettiin uusia asuntoja 184 kappaletta. Työttömyyden lisääntymisen myötä vuokra-asuntojen kysyntä vain kasvaa. Kaupungin vuokra-asuntojen pikainen lisääminen on yksi koko valtuustokauden prioriteeteista. ATT:n on tuotettava myös vapaarahoitteisia asuntoja, jos hankkeet eivät lähde muuten käyntiin.

Hyvät valtuutetut.

Taloudellisesti tiukkoina aikoina on tärkeää, että kaikki ei ole kurjaa. Kirjastoilla, kulttuuritapahtumilla, puistoilla, asukastaloilla ja liikuntapaikoilla on erityisen suuri merkitys hyvän mielen ylläpitäjänä. Nämä eivät ole ehkä budjetissa suuria menoeriä mutta kaupunkilaisten hyvinvoinnin kannalta erityisen merkittäviä.

Valtuutettu Bergholm

Herra puheenjohtaja.

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä tarkastelee finanssikriisin varjossa kaupungin budjettipolitiikkaa yleensä ja vuoden 2010 raameja seuraavista lähtökohdista:

Taloudellisen laman uhatessa kaupungin tulee ottaa suomalaisen julkisen sektorin merkittävänä toimijana aktiivinen vastuu toimintojen ylläpitäjänä ja elvyttäjänä. Vastuun ottamisessa sekä määrälliset että laadulliset tekijät ovat olennaisia. Sen paremmin maailmassa, Suomessa kuin Helsingissäkään tavoitteena ei voi olla paluu menneeseen, kriiseihin johtaneeseen ja johtavaan tilanteeseen. Kriisissä on keskeisesti kysymys sokeaan markkinauskoon luottaneen talouspolitiikan vararikosta. Tämän politiikan olennainen osa on ollut julkisen, demokraattisesti päätettävän talouden ja julkisen valvonnan roolin vähentäminen.

Talouden rakenteita on nyt uudistettava demokratian, oikeudenmukaisuuden, ilmaston ja ympäristön kannalta myönteisesti.

25.2.2009

Tarvitsemme vahvaa, viisasta ja demokraattista globaalia toimintaa, vahvaa ja viisasta valtiota, vahvaa ja viisasta paikallistason päätöksentekoa. Kriisi voidaan nähdä myös mahdollisuutena, joka avaa tietä solidaariseen ja ekologiseen muutokseen.

Toisin kuin jotkut aiemmat puhujat olen sitä mieltä, että Helsingin kaupungin talouden edellytyksiä ei ole perusteltua maalata yksinomaan mustalla värillä. Helsingin kaupunki on tällä vuosikymmenellä yhtä vuotta lukuun ottamatta tehnyt joka vuosi selvästi ylijäämäistä tulosta, ja voidaan tietysti sanoa, että oikein hyvä niin. 2007 tilinpäätös oli 265 miljoonaa euroa ylijäämäinen, ja viime vuoden toteutumisenuste on lähes samalla tasolla, ehkäpä 250 miljoonaa euroa plussalla. Tämä tarkoittaa sitä, että Helsingin tase on vahvistunut tällä vuosikymmenellä merkittävästi.

Vaikka on päivän selvää, että tänä vuonna ja tulevina vuosina viime syksynä hyväksytty budjetti ei tule toteutumaan niin hyvänä, niin on syytä kuitenkin pitää mielessä, että hyväksymämme budjetti tarkoittaisi toteutuessaan tänä vuonna 203 miljoonan euron ylijäämää, ensi vuonna 196 miljoonan euron ylijäämää ja 2011 249 miljoonan euron ylijäämää.

On hyvä muistaa, että hyvinvointipalvelujen leikkaukset ja muutkin säästötoimet käytännössä, kun ne toteutetaan nopeasti ja lyhyellä aikavälillä, kohdistuvat rankimmin niihin kaupunkilaisiin, jotka jo muutenkin kärsivät lamasta muita enemmän. Ja on myös hyvä muistaa, että jos kaupunki leikkaa kustannuksiaan, se lyhyellä aikavälillä merkitsee lähes vääjäämättä sitä, että kaupunki omilla toimenpiteillään lisää myös työttömyyttä, kuten kävi 90-luvun laman aikana, ja erityisesti nuorisotyöttömyys kasvaa olennaisesti uusien rekrytointien jäädessä olemattomiksi.

Me tulemme sosialidemokraatteina katsomaan, tarkastelemaan ensi vuoden budjettia keskeisesti siltä kannalta, miten se edistää ja ylläpitää kaupunkilaisten tasa-arvoa ja mikä on erityisesti pienituloisten helsinkiläisten tilanne kaupungin talouden kurimuksessa. On syytä korostaa vielä kerran, että Helsinki ei ole tyhjän kukkaron diktatuurissa vaihtoehdottomassa tilanteessa. Helsingin tuloksessa on iso puskur. Helsingin tase on hyvin vahva. Huolimatta vaikeutuneista, todella vaikeutuneista rahamarkkinaolosuhteista Helsinki saa rahoitusta moniin muihin lainanhakijoihin verrattuna sittenkin suhteellisen kohtuullisin ehdoin. Jos vielä otetaan huomioon korkotason mataluus, rahan kokonaishinta ei ole tolkkuttoman kallis.

Voidaan kysyä, että jos ja kun, tai nimenomaan kun Helsinki on

25.2.2009

---

vahvistanut tasettaan viimeisten vuosien aikana yhteensä tällä vuosikymmenellä noin miljardilla eurolla, niin milloin, jos ei nyt, tulee käyttää kaupungin vahvaa tasetta kaupunkilaisten hyväksi ja tulevaisuuden uskon rakentamiseksi. Kaupunki ei ole firma. Riittää, että pitkällä aikavälillä tulot ja menot ovat tasapainossa, ja se tarkoittaa sitä, että huonoina aikoina täytyy olla rohkeutta ylläpitää kaupungin toimintoja ja sitä kautta myös kysyntää, myös tarvittaessa sellaisin toimenpitein, jotka merkitsevät hyvinä aikoina vaikeampia päätöksiä.

Tasavallan hallitus ei kuntataloutta ole tähän mennessä osannut auttaa, tai halunnut. Ja on tietysti selvää, että jos katsotaan Suomen suhdanteita, taantumien lieventämisen päävastuun pitäisi olla kansallisella tasolla. Hallitus sanoo, että se ei leikkaa palveluita, mutta sen toimeentulo pakottaa kunnat leikkaamaan. On kulunut jo yli puoli vuotta siitä, kun taantumien vakavuus piti olla kaikkien tiedossa. Hallitus kunnii eikä vielä kukaan ole ryhtynyt alkuunkaan riittäviin toimiin kuntatalouden vahvistamiseksi. Tätä, siis painetta valtiohallituksen suuntaan, toivottavasti tässä salissa toimivat hallituspuolueitten valtuutetut, vaikutusvaltaiset sellaiset, käyttävät täysimääräisesti hyväkseen. Me sosialidemokraatit olemme Kuntaliiton pelastusoperaatioiden tukena, ja toivomme, että hallitus välittömästi ja olennaisesti keventää kuntataloutta.

Niin kuin sanoin, Helsingin taloudellinen asema on vahva ja olennaisesti vahvempi kuin kunnilla keskimäärin. Monet kunnat ovat paljon onnettomammassa tilanteessa kuin me, monissa kunnissa todellakin eletään tyhjän kukkaron diktatuurissa ja ainoa reagointitapa pienentyvään tulopohjaan on aika lailla armottomat leikkaukset, mutta meillä siis on toisin.

Olemme tietoisia siitä, että kaupungin verotulot, erityisesti yhteisövero, tulevat tänä vuonna kehittymään heikosti. Toisaalta tiedämme, että merkittävä osa liikelaitosten tuloksesta on sittenkin kohtuullisesti varmistettu pitkällä sopimuksilla ja muilla toimenpiteillä. Ja rohkenen tässä esittää sellaisen arvauksen, että kun katsomme vuoden kuluttua vuoden 2009 tilinpäätöstä, niin Helsinki tulee tekemään kutakuinkin, siis konsernitason, nollatuloksen. En usko, että tänä vuonna Helsingin tulos menee olennaisesti pakkaselle. Katsotaan, kuinka käy.

Meidän linjamme on siis se, että valtiolta on edellytettävä aktiivisia, myös kuntataloutta vahvistavia toimia. On myös omin keinoin tuettava työllisyyttä ja lievennettävä lamaa. On rakennettava tulevaisuutta eli pidettävä investointien taso korkealla, näin myös luodaan edellytyksiä kaupungin tulojen kasvulle tulevaisuudessa. On ylläpidettävä ja kehitettävä kaupungin palveluita. Me kannatamme toimia kaupungin

25.2.2009

---

palvelutuotannon vaikuttavuuden ja tuottavuuden parantamiseksi ja olemme valmiit reippaisiinkin rakenteellisiin muutoksiin mutta emme hyväksy hyvinvointipalveluiden leikkaamista ja heikkojen kohtelun heikentämistä. On vahvistettava tasa-arvoa ja pidettävä heikoimmista huolta.

Me olemme valmiit siihen, että investointien ylläpitämiseksi lainanottoa väliaikaisesti tuntuvastikin lisätään ja toisaalta olemme valmiit siihen, että palveluiden turvaamiseksi tarvittaessa kunnallisveroa nostetaan.

Alussa totesin, että määrällisten tavoitteiden lisäksi laadulliset tavoitteet ovat olennaisia. Totean lyhyesti joukon keskeisiä sisällöllisiä painotuksia vuoden 2010 budjettiin ja myös sitä seuraaville vuosille. Perusterveydenhuoltoon on saatava tasa-arvoa, myös alueellista tasa-arvoa korostava laaturemontti. Sen toteuttaminen edellyttää oikeaa, ajantasaista tietoa perusterveydenhoidon potilasvirroista, resursseista, jonoista ja myös yksityisen sektorin roolista. Ja me olemme sitä mieltä, että nimenomaan kaupungin tuottaman terveydenhuollon kehittäminen on se tie, jolla tästä eteenpäin mennään, ei yksityistäminen ja ulkoistaminen.

Raideliikenneinvestointeja on syytä kiirehtiä. Tämä koskee sekä metroa molempiin ilmansuuntiin tai kaikkiin, ehkei nyt etelään, raitiovaunulinjoja sekä mahdollisia uusiakin junaratoja. Uusien asuinalueiden rakentamista on vauhditettava ja rakentamisedellytyksiä luotava. Kaupungin rakennuttamista asuntotuotannossa on voimakkaasti lisättävä, ja me näemme, että tässä ei ole kysymys vain suhdannepoliittisesta järjestä vaan pysyvästä tarpeesta. Kaikissa kaupungin kiinteistöissä, uudis- ja peruskorjausrakentamisessa sekä kaupungin vaikutusvallan piirissä olevassa yksityisessäkin rakentamisessa on todellakin energiatehokkuutta olennaisesti nostettava.

Me kannatamme myös vastuullista henkilöstöpolitiikkaa, jonka turvin hyvinvointipalveluita voidaan kehittää. Ei riitä, että vakinaista henkilökuntaa ei irtisanota. On myös turvattava eläköityvien ja määräraikaisten tilalle riittävästi uutta väkeä. Ryhmämme kokee, että vuoden 2010 talousarvion valmistelussa ja hyväksymisessä valtuusto määrittelee linjansa pitkälle koko valtuustokautta silmällä pitäen. Me liputamme tasa-arvon ja hyvinvointipalveluiden puolesta, ja toivomme muiden ryhmien tekevän samoin.

25.2.2009

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Vasemmistoliiton valtuustoryhmän mielestä Helsingin kaupungin on toimittava voimakkaasti valtiovallan suuntaan nopeasti heikkenevän kuntatalouden elvyttämiseksi. Taloustaantuma uhkaa muuttua lamaksi, mikäli hallitus vitkastelee edelleen. Tähänastiset elvyttävät toimet ovat olleet aivan riittämättömiä, kuten OECD totesi viime viikolla pääministeri Vanhasen esiteltyä hallituksen suunnitelmia Pariisissa. Valitettavasti hallituksen eiliset päätöksetkään eivät tuo helpotusta meneillään olevaan talousahdinkoon.

Nyt tarvitaan kokoluokaltaan huomattavasti suurempi investointi ja kuntapalvelujen pelastamispaketti, ja Helsingin on saatava siitä osansa. Esimerkiksi valtionosuutta metron rakentamiskustannuksista on nostettava, samoin peruskorjausmäärärahoja tulee korottaa. Homekouluimme kaipaavat yhtä lailla tukea kuin muualla Suomessa. Vetoankin helsinkiläisiin ministereihin: tehkää nyt jotakin talouskurjuuden helpottamiseksi. Ja erityisesti kuntaministeri Kiviniemen olettaisi olevan perillä kuntakentän ahdingosta.

Valtiovallan tulee kantaa vastuuta kunnallisista palveluista korottamalla valtionosuuksia. Kuntien osuutta yhteisöverotuotosta on myös nostettava, ja Vasemmistoliiton mielestä myös pääomaverojen tuotosta osa kuuluu kunnille. Emme pidä hyväksyttävänä sitä, että ansiotuloja voidaan muuttaa pääomaverotuksen piiriin. Näin toimivat välttyvät kunnallisverolta mutta käyttävät kuitenkin muiden veronmaksajien kustantamia palveluita. Kun henkilökohtaiset pääomatulot saadaan mukaan progressiiviseen tuloverotukseen, kuntien yhteiset verotulot kasvavat BKT:n suuntaisesti, ja se on edellytys palvelujen kestäväälle rahoitukselle.

Helsingin verotulokehitys heikkenee jo tänä vuonna, ja tulopohjan arvioidaan jäävän 200 miljoonaa ennakoidusta. Tulevien vuosien kehitys on monestakin syystä hyvin epävarmaa, mutta ilman valtion mittavia lisäpanostuksia kuntien mahdollisuudet ovat vähissä. On joko otettava lisää lainaa, myytävä omaisuutta, leikattava palveluista tai korotettava kunnallisveroa tai tehtävä näitä kaikkia. Onneksi Helsingin talous on huomattavasti paremmassa kunnossa kuin monen muun suuren kunnan. Vasemmistoliiton mielestä Helsingissä ei olekaan syytä paniikkijarrutukseen. Tämän vuoden budjettia ei tule avata, lainaa joudutaan ottamaan suunniteltua enemmän, mutta tarkan talouden oloissa on saatavissa myös säästöjä investointipuolella, koska rakentamisen kustannukset ovat laskeneet reippaasti.

Vuoden 2010 talousarviota tulee mielestämme rakentaa seuraavista

25.2.2009

---

lähtökohdista: Palveluja ei lähdetä karsimaan eikä heikentämään. On vältettävä niitä virheitä, joita tehtiin 1990-luvun ja vuosien 2003–2004 säästöjen yhteydessä. Palvelutarve päinvastoin kasvaa sosiaali- ja terveyspuolella väestökasvun ja ikääntymisen myötä. Henkilökuntaa ei irtisanota eikä lomauteta. On erittäin tärkeää, että henkilökunta saa selkeän viestin työpaikkojen säilymisestä myös silloin, kun taloudessa menee huonosti. Näin toimittiin myös 90-luvun laman aikana. Lähivuosina suuri määrä kaupungin työntekijöitä siirtyy eläkkeelle, ja senkin vuoksi olisi varsin lyhytnäköistä harjoittaa kireää työnantajapolitiikkaa.

Lainamäärää joudutaan lähivuosina lisäämään erityisesti taloutta elvyttäviin ja työllistäviin investointeihin. Investoinnit on pidettävä korkealla tasolla, kuten taloussuunnitelmaehdotuksen 2009–2011 laatimisoheissa on esitetty. Ja kuten aikaisemmin sanoin, säästöä syntyy, koska pienemmillä kustannuksilla saadaan aikaisiksi aiotut investoinnit. Helsingin Energian tuottoa on voitava käyttää aikaisempaa enemmän palvelujen turvaamiseksi. Kiinteistö- ja koiraverot pidetään ennallaan ja kaupungin omaisuutta voidaan jonkin verran myydä, mutta sillä ei ratkaista taloustilannetta. Vuokra-asuntojen myyntiä emme hyväksy. Kunnallisveroa voidaan tarvittaessa nostaa palvelujen turvaamiseksi.

Vasemmistoliiton mielestä helsinkiläisille tulee turvata laadukkaat kunnalliset palvelut. Me emme ole mukana yksityistämässä tai yhtiöittämässä palveluja. Voimavaroja on kohdistettava kilpailuttamisen ja tilaaja-tuottaja-mallien markkinoinnin sijasta omien palvelujen kehittämiseen.

Ensi vuoden talousarvioon tulee varata riittävästi määrärahoja mm. seuraaviin kohteisiin: Sosiaali- ja terveydenhuollossa toimeentulotukimenot ovat jo kasvussa, ja työttömyyden sekä lomautusten myötä tarve kasvaa entisestään. Harkinnanvaraisen toimeentulotuen määrärahoja tulee myös korottaa. Näin kyetään ennaltaehkäisemään perheiden elinolosuhteiden kurjistuminen.

Terveydenhuollossa on erityisesti huolehdittava perusterveydenhuollon toimivuudesta ja saatavuudesta. Alueiden välinen eriarvoisuus terveystalouden saatavuudessa on poistettava. Lääkärivajauksesta kärsiville terveysasemille on palkattava lisähenkilökuntaa sellaisin työaika- ja muin järjestelyin, että vakanssit saadaan täytettyä.

Vanhustenhuollon laitospaikkojen supistaminen on ollut väärää politiikkaa. Sen tulokset näkyvät mm. Marian sairaalan lähes katastrofaalisena tilanteena, joka ei ainakaan Vasemmistoliitolle tullut

25.2.2009

---

yllätyksenä, olemmehan tästä jo varoittaneet vuosia. Vanhustenhuollossa on myös korjattava henkilöstömitoituksia. Sosiaaliviraston tekemä selvitys osoittaa sen, ettei vanhainkodeissa ole saavutettu hoitohenkilökunnan mitoituksessa tavoitetasoa eli 0,60 työntekijää hoidettavaa kohti. Vanhusten kotona asumista ja selviytymistä tulee parantaa parantamalla kodinhoitopalveluja.

Vasemmistoliittoa huolestuttaa se, että pääkaupunkiseudulla ollaan 1.8.2012 siirtymässä lasten päivähoiton yhteiskäyttöön. Entistä huolestuneemmaksi tulii kuultuani ministeri Risikon puheita kuntarajojen poistamisesta kokonaan päivähoidossa. Meidän on ensin saatava oma päivähoitotilanteemme hallintaan, ennen kuin aletaan poistaa kuntarajoja. Lasten päivähoidossa ryhmäkokoja on pienennettävä varhaiskasvatuksen laadun parantamiseksi. Me emme kannata yksityisten päiväkotien tukemista kaupungin varoilla.

Lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä tukemiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Perheiden taloudelliset vaikeudet heijastuvat myös lasten lisääntyvänä pahoinvointina ja kasvavina lastensuojelun kustannuksina. Nyt tarvitaan erilaisia varhaisen puuttumisen malleja, joilla perheiden tilannetta voidaan helpottaa. Päiväkotien, koulujen ja kotien välistä yhteistyötä vahvistamalla ja ennaltaehkäisyyn satsaamalla autetaan perheitten arkea ja ehkäistään laiminlyönneistä myöhemmin aiheutuvia suurempia kustannuksia.

Lisää resursseja tarvitaan niissä päiväkodeissa ja kouluissa, joissa on keskimääräistä enemmän maahanmuuttajataustaisia tai etnisiin vähemmistöihin kuuluvia lapsia. Helsinkiläisistä lapsista jo reilun 10 %:n äidinkieli on muu kuin suomi. Näihin tuleviin helsinkiläisiin päättäjiin ja veronmaksajiin kannattaa satsata. Positiivisen diskriminoinnin määrärahoihin esitämme lisäystä.

Opetustoimessa koulujen luokkakokoja on pienennettävä, ja jokaiselle peruskoulunsa päättäneelle nuorelle on turvattava opiskelupaikka. Vaikka ammatillisen koulutuksen aloituspaikkoja on lisätty, tilanne ei ole vielä tyydyttävä.

Asumisesta, rakentamisesta ja liikenteestä seuraavaksi. MAL-ohjelman asuntotuotantotavoitteista on pidettävä kiinni. Koska ns. kovan rahan tuotanto ei nyt vedä, on kaupungin asuntotuotantotoimiston huolehdittava siitä, että niin valtion tukemaan vuokra-asuntotuotantoon kuin hitas-asuntojenkin tuotantoon saadaan vauhtia. Uuden ns. välimallin asunnoilla voidaan tässä tilanteessa korvata osa sellaisia omistusasuntokohteita, joita rakennusliikkeet eivät muutoin saa liikkeelle.

25.2.2009

Vasemmistoliitto uudistaa myös esityksensä siitä, että kaupunki perustaisi oman asuntorakentamisyksikön. Oma tuotanto toisi markkinoille aitoa kilpailua ja läpinäkyvyyttä rakentamisen hintoihin. Vasemmistoliiton mielestä asumisen hinnannousua tulee jarruttaa myös siten, että alennetaan tonttivuokrien tuottotavoite nykyisestä 4 %:sta 2 %:iin. Hissiprojektia tulee jatkaa ja vahvistaa, ja esteettömyyden toteuttamiseen on varattava määrärahat.

Joukkoliikennettä tulee kehittää, ja sen osuutta myös poikittaisliikenteessä tulee nostaa. Uusien metro- ja raidelinjausten suunnittelua on vauhditettava. Matkalippujen hintojen alentamista tulee suunnittelukaudella jatkaa, ja uuteen Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymään tulee saada yhteneväiset alennusperusteet eri väestöryhmille ja ikäluokille. Kyse ei ole pelkästään rahasta, vaan edulliset lipunhinnat kannustavat pienituloisia, eläkeläisiä ja työttömiä, lähtemään kotoa ja osallistumaan erilaisiin yhteiskunnallisiin toimintoihin.

Kevyen liikenteen väylien parantamista tulee jatkaa. Pysäköintipaikkojen lukumäärää voidaan karsia uusilla asuinalueilla Kalasatamassa ja Jätkäsaassa, koska kaavoituksen yhteydessä on alueelle jo huomioitu toimivat joukkoliikenneyhteydet. Energiapoliittisen ohjelman toimia on toteutettava etupainotteisesti ilmastomuutoksen torjumiseksi.

Muutama sana työllisyydestä: Työllistävät investoinnit ovat parasta työllisyyden hoitoa. Työttömyyden kasvuun on kuitenkin varauduttava paremmin kuin 90-luvun laman aikoina nostamalla työllistämismäärärahoja. Valitettavasti tämän vuoden budjetissa vähennettiin tukityöllistämiseen varattuja määrärahoja, vaikka me esitimme jo viime syksynä varautumista työttömyyden nousuun. Nyt on myös todellinen tilaisuus saada uutta väkeä työvoimapulasta kärsiviin hoiva- ja hoitopalveluihin. Kaupungin tulee kouluttaa muilta aloilta työttömäksi jääviä mm. kotihoitoon ja palvelutaloihin esim. oppisopimuskoulutuksella. Työllisyystoimikunnan on paneuduttava keinoihin, joilla myös maahanmuuttajien työllistymistä voidaan edistää.

Ja lopuksi: Vasemmistoliiton mielestä raamista ei saa tehdä hirttosilmukkaa, joka sitoo valtuuston kädet koko suunnittelukaudeksi. Taloustilanne on nyt niin hämärä, että valtuuston on voitava tarvittaessa tehdä korjaavia toimenpiteitä helsinkiläisten palvelujen turvaamiseksi ja heikommassa asemassa olevien elämäntilanteen helpottamiseksi.

25.2.2009

Hyvät valtuutetut.

Terveyden edistäminen liikuntaan panostamalla on sijoitus tulevaisuuteen. Monipuolisten kulttuuripalvelujen Helsinki on hieno kaupunki, pidetään siitä ja sen asukkaista huolta.

Kiitos.

Ledamoten Torvalds

Ärade ordförande, bästa fullmäktigeledamöter.

Vårt första problem är naturligtvis den ekonomiska krisen. Den är speciell också av den orsaken att den ställer oss inför några moraliska problem. När krisen började vad det ingen i Finland som brydde sig om att reagera. Efter det har 18 månader gått och så småningom fick myndigheter, banker och politiker upp ögonen. Idag står det utom all tvivel att bankherrar med astronomiska löner åstadkom en spekulationsbubbla av aldrig tidigare registrerad omfattning. Nu skall skadan betalas av skattebetalare över hela världen och under en lång tid framåt.

Vårt andra problem, och det sammanhänger på sätt och vis med krisen, är ett tilltagande demokratiunderskott. Stadens siffror visar obehagligt tydligt att medborgarna upplever sig ha allt mindre kontroll över det som sker. Den ekonomiska krisens följdverkningar kommer inte att förbättra deras förtroende för att vi klarar av att sköta vårt verb enligt demokratins principer. Och efter den här mera allmänna inledningen, några mera konkreta och praktiska problem.

Vi har lite enfaldigt talat om innovationsuniversitet. Men alla som har följt med sina barn och barnbarn vet att människan är, eller kan vara, som mest innovativ i alldeles unga år. Vi borde alltså om vi verkligen vill åstadkomma ett nyskapande innovationsklimat bekymra oss om hur vi skapar en innovationsbarndagvård. Jag går inte närmare in på det resonemanget nu, men jag hänvisar till bl.a. Jean Piaget och hans teori om barnens utveckling – den huvudsakliga intellektuella färdigheten utvecklas mellan det andra och det elfte levnadsåret. Ja sitä te varmasti huomaatte tässä Kokoomuksessa.

Också om vi står inför en osäker framtid finns det en grupp som vi inte idag har råd att spara på – barn och ungdomar. Samarbete mellan verken, det sektor övergripande arbetet för att främja välmående och

25.2.2009

---

hälsa för de yngre invånarna bör vidareutvecklas och stärkas. Förbättrad koordinering och informationsutbyte mellan olika aktörer innebär i längden inbesparingar och en effektivare användning av befintliga resurser. Men ibland har vi lurats att spara på just de här intellektuella resurserna. Under de mindre nedgången i början av 2000-talet genomförde staden smärtsamma inbesparingar i skolorna. Timresurserna skars ner, idag när timresursinbesparingarna äntligen är slopade borde ingen ens tänka på att skära ner på barndagvårdens, undervisningens och skolornas resurser.

Om vi har utmaningar som gäller barn och ungdom, så har vi kanske ännu större utmaningar i fråga om äldre omsorger. Vi har igår suttit tillsammans med representanter för de svenska privata åldringshemmen och försökt få en överblick över situationen. I en kort version av problemen kunde det låta ungefär såhär: Om vi inte nu ingriper i situationen med krafttag och med klar politisk vilja, står vi inom tio år inför en mänsklig katastrof. Jag skall bara ge en liten fingervisning. På fyra år har RAVA-indexet för Helsingfors åldringars del stigit med ungefär 0,2 poäng. Den takten kan vi anta att tilltar, eftersom problemen hopar sig. Vi kommer alltså lätt att komma upp till RAVA-indexpoäng på över tre. Vad betyder det? Om vi översätter det till ? hierarkiska bedömningar av funktionsförmågan har vi alltså ett medelvärde som förutsätter mycket hjälp redan med den personliga hygien. Det är alltså ett problem som inte går att avhjälpa med den hemvård som kommer en gång per dag. Enligt RAVA förutsätter det vård på åldringshem, på sjukhusens långvård, eller det som kallas effektiverad hemvård. Hur den effektiverade hemvården ser ut, och hur den är resurserad, det vet vi inte. Men i hälso- och socialvårdens budget, i den borde den börja synas.

Arvoisat valtuutetut.

Historiallisista syistä ikääntyvän väestön palvelurakenteet ovat suomenkielisellä ja ruotsinkielisellä puolella hyvin erilaiset. Summanmutikassa ongelma on tällainen: Suomenkielisellä puolella 20 % ovat yksityisessä hoidossa, 80 % kaupungin vastuulla. Ruotsinkielisen väestön osalta tilanne on päinvastainen. Meillä on siis edessämme rakenteellinen ongelma, joka edellyttää hyvää kykyä katsoa tämän budjetin ja tämänhetkisen ikärakenteen yli. On siis nopeasti ryhdyttävä toimenpiteisiin tonttien varaamiseksi ja rakennussuunnitelmien tekemiseksi.

Ongelma on toisessakin mielessä pulmallinen: koteja ylläpitävät säätiöt ovat pitkään hoitaneet tehtäviään, nyt ne ovat verottajan hampaissa, joka siis saattaa tarkoittaa, että heidän taloudelliset voimavaransa

25.2.2009

---

ehtyvät. Mutta tässäkin on toinen haaste. Olen viime yönä yrittänyt ymmärtää, mitä RAVA-indeksi tarkoittaa ja alustavana johtopäätöksenä tästä pohtimisesta voin ilmoittaa, ettei se ainakaan helpottanut rauhalliseen uneen vaipumista.

Tilastot osoittavat, että RAVA-indeksi on aika nopeassa kasvussa, ja mitä tämä tarkoittaa? Se tarkoittaa yksinkertaisesti sitä, että palvelutaloihin tai hoitokoteihin tulevat ihmiset tulevat sinne vuosi vuodelta huonommassa kunnossa. Samalla se antaa viitteen siitä, että kotihoidon piirissä oleva väestö ainakin osittain on niin huonossa kunnossa, että kotihoito nykyisessä muodossaan ei itse asiassa pysty heitä palvelemaan ihmisarvoisella tavalla. Syy ei tietenkään ole henkilökunnan, syy on organisaation ja meidän.

Vielä 1990-luvun loppupuolella RAVA-indeksi oli Helsingin osalta 2,28, se ei siis ollut vielä huolestuttavan korkealla ja vaati asiantuntijoiden mielestä ohjauksen tarvetta, mihin kotihoito tietenkin soveltui erityisen hyvin. Neljä vuotta myöhemmin indeksi on jo noussut 2,43:een, indeksiluku tarkoittaa, että ihminen tarvitsee rajoitetusti apua. Siihenkin hyvin hoidettu ja monipuolinen kotihoito riittäisi.

Mutta mitä onkaan tapahtunut tämän jälkeen? RAVA-indeksit ovat selvässä nousussa, hoitokotien edustajan hyvin yksiselitteisen ilmoituksen mukaan tulokkaiden kunto on jo niin huono, että heidän sopeutumisensa uusiin oloihin voidaan asettaa kyseenalaiseksi. Pelkästään olettamalla, että RAVA-indeksi nousee entiseen tahtiin tullaan hätkähdyttävään tulokseen. Helsingin ikääntyvän väestön RAVA-indeksi tulee keskimäärin olemaan yli 3, joka siis tarkoittaa, että he tarvitsevat runsasta apua jo oman henkilökohtaisen hygienian hoitamisessa. Siihen kotihoidon nykyiset resurssit ja nykyinen kapea medikaalinen organisaatiomalli eivät riitä.

Olemme jostain syystä toistaneet tätä kotihoitomantraa ja että ihmiset haluavat asua kotona. Sinä aikana, kun me olemme tätä mantraa hokeneet kuin keskiaikaiset pyhiinvaeltajat matkalla Santiago de Compostelaan tai Rymättylään, joka – niin kuin te kaikki tiedätte – myös oli omistettu Pyhälle Jaakobille, todellisuus on karannut.

Vielä, jos teidän kärsivällisyytenne antaa myöten, pari asiaa. Elämme nyt globalisaation kriisiä. Miten se itse asiassa meitä kohtelee, on toistaiseksi avoin kysymys. Yhdysvaltain keskuspankin johtaja Ben Bernanke ilmoitti viime yönä, että kriisin loppu jo häämöttää. Bernanke on ollut väärässä aikaisemminkin, varsinkin silloin, kun hän julisti, että kriisien aika on ohi. Nyt me kuulemma hallitsemme näitä asioita.

25.2.2009

Yksi asia on kuitenkin selvä. Kansainvälinen kauppa supistuu, ja me joudumme taas, tai saamme taas tuottaa tavaroita täällä koti-Suomessa. Ymmärrän, että siitä seuraavat tehtävät eivät ole yksinkertaisia. Meidän tulisi pystyä arvaamaan, mitä tuotantoa me nyt tulemme tarvitsemaan kotimaisin voimin. Jos me siihen edes jossain määrin pystymme ja jos me pystymme tukemaan niitä ihmisiä, jotka tekevät työtä ja ottavat riskejä, pääsemme tästä vähän helpommalla kuin ne, jotka eivät edes yritä.

Olemme tästä syystä tehneet toistaiseksi epävirallisen esityksen työryhmän perustamisesta. Työryhmän tulisi miettiä, millä tavalla ja millä vauhdilla rakennamme kriisin aikana ja mitä. Samalla tulisi arvioida, millä hinnalla kaupunki voi vuokrata maansa tai myydä sen kohtuuhinnalla asukkaiden omistamille kiinteistöyhtiöille. Tästä kaupunki voisi saada kipeästi tarvitsemiaan varoja.

Globalisaation erilaiset kriisit tulevat meidän eteemme myöskin toisenlaisissa hahmoissa. Vuonna 1776 aikaisemmin vanhoja kotimaitaan jättäneet uudisasukkaat, uusamerikkalaiset, jos niin halutaan, avasivat uuden kauden globalisaation historiassa. He avasivat sen viittaamalla ihmisoikeuksiin, loukkaamattomiin ja Luojan heille antamiin. Niihin kuuluvat, näin Yhdysvaltain itsenäisyysjulistuksessa todetaan, elämä, vapaus ja pyrkimys onnellisuuteen – life, liberty and the pursuit of happiness.

Tänä päivänä meidän maassamme asuu samanlaisia uuden elämän aloittaneita, ja heilläkin on samat, heidän Luojansa heille antamat perusoikeudet elämäänsä, vapauteen ja pyrkimykseen onnellisuuteen. Tiedämme myös, että toisen polven onnellisuutensa etsijät ovat erittäin suurten ristipaineiden kohteena. He tarvitsevat tässä meidän vilpitöntä apuamme, ja kaikkia asioita ei tarvitse toteuttaa suuren, jos joskus aika kalliin virkakoneiston kautta. Meillä on vielä toimiva ja vireä kansalaisyhteiskunta, mutta se tarvitsee kaupungin ja viranomaisten tukea. Juuri siinä on demokratiamme haaste.

Valtuutettu Puoskari puhui jo vammaispalveluista. Tiedämme, että heikommassa asemassa meidän yhteiskunnassamme ovat he, jotka eivät pysty itseään puolustamaan. Kehitysvammaisten ja autististen henkilöiden toimeentulo on pääosin Kelan maksaman työkyvyttömyyseläkkeen ja mahdollisten hoito- sekä asumistukien varassa. Eläke on nykyisin 584 euroa kuukaudessa, köyhyysraja Suomessa on noin 1 100 euroa kuukaudessa. Eläke on jäänyt tuntuvasti jälkeen ansiotason kehityksestä jo 1990-luvulta alkaen. Velallisen suojaosuus ulosotossa on osapuilleen tämän eläkkeen suuruisen, mutta kunnallisissa palvelumaksuissa suojausta ei ole.

25.2.2009

Kiitos.

Valtuutettu Valpas

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Valmistellessamme tulevan vuoden budjettia käytössämme on monentyyppisiä ennusteita. Kaikille niille on yhteistä, että taantuma on tosiasia, ja tämä pitää huomioida päätöksenteossa. Hyvät ajat ovat tällä erää ohi.

Perussuomalaiset painottavat budjetin valmistelutyössä työllisyyden ylläpitoa, kaupunkilaisten toimeentulon ja terveyspalveluiden turvaamista, hallittua maahanmuuttopolitiikkaa ja kaupungin asuntotuotannon lisäämistä. Perussuomalaisten valtuustoryhmän mielestä vuoden 2010 budjetin valmistelutyön pitää perustua tavoitteisiin, jotka auttavat omalta osaltaan kaupunkia ja erityisesti kaupunkilaisia selviytymään taantumasta mahdollisimman vähin vahingoin. Käytännössä tämä tarkoittaa ennen kaikkea sitä, että käytämme keinoja, joilla autamme työttömiksi jääneitä tai pian jääviä kaupunkilaisiamme saamaan työtä ja varmistamme esimerkiksi yksinhuoltajien ja monilapsisten perheiden riittävän toimeentulon.

Sossun luukku ei saisi olla kenellekään pääasiallinen toimeentulon lähde. Tavoitteeksi pitää asettaa kaupunkilaistemme toimeentulon turvaaminen esimerkiksi tukemalla pienyrittäjyyttä ja huolehtimalla siitä, että kaupungissa nyt olemassa olevia työpaikkoja pystytään säilyttämään mahdollisimman paljon. Uskomme jokaisen valtuustoryhmän allekirjoittavan tämän tavoitteen.

Arvoisa puheenjohtaja.

Asumiskustannukset ovat nousseet pääkaupunkiseudulla viime vuosina huimasti. Vuokrasäännöstely lopetettiin vuonna 1995, ja sen jälkeen vuokrat ovat pääkaupunkiseudulla nousseet Tilastokeskuksen mukaan noin 60 %. Erityisesti yksityisten omistamien vuokra-asuntojen vuokrataso on noussut huimasti. Pääsyy tähän on selvä: meillä on liian vähän vuokra-asuntoja suhteessa kysyntään.

Helsingin asuntotuotanto on jäänyt pahasti jälkeen todellisesta tarpeesta. Tilanne tulee korjata voimaperäisin keinoin tehostamalla rakennustuotantoa. Kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen puute muodostuu esteeksi Helsingin taloudelliselle kasvulle ja estää myös

25.2.2009

---

esimerkiksi riittävän hoitohenkilökunnan saannin. Asuntojen puute johtaa myös lisääntyvään liikenteeseen, kun yhä harvemmillä lapsiperheillä on varaa asua Helsingissä. Tällöin he joutuvat hakeutumaan kehyskuntiin edullisempien asuinkustannusten perässä. Tämä puolestaan vaikuttaa kielteisesti pyrkimyksiimme hillitä ilmastonmuutosta, sillä monien työpaikka on kuitenkin Helsingissä.

Asumiskustannuksiin liittyy vahvasti myös paljon keskustelua herättänyt tonttien vuokrankorotuskysymys. Meidän täytyy muistaa, että mahdollisten korotusten tulokset kaupungin tulopuolella alkaisivat käytännössä näkyä vasta parin vuoden kuluttua.

Arvoisa puheenjohtaja.

Maahanmuuttopolitiikka on puhuttanut viime aikoina paljon. Me kannatamme vastuullista, hallittua maahanmuuttoa, jossa vastaanotettavien maahanmuuttajien määrä sopeutetaan käytettävissä oleviin resursseihin. Meille perussuomalaisille vastuullinen maahanmuutto ja kotouttamispolitiikka tarkoittaa ennalta määriteltyjä resursseja, joista ei lipsuta.

Jos kaupunkiimme olisi tulossa 1 000 ihmistä ja meillä on resursseja vain 200 henkilön vastaanottamiseen, vastuullisesti toimimalla otamme 200 hädänalaista, kotoutamme heidät kerralla ja kunnolla ja ohjaamme muut 800 muualle Suomeen. Vastuuttomasti toimimalla otamme vastaan kaikki 1 000 ja panemme 200 hengelle varatut resurssit hoitamaan 800:aa ylimääräistä. Tilanne on tällöin sama, kuin jatkaisi hyvää mehua vedellä, jotta se riittäisi kaikille. Jokainen kyllä saa jonkinlaista mehua, mutta se on niin kovin laihaa ja makukin on pilalla, siitä tulee vain paha mieli.

Hyvät valtuutetut.

Kaupungin tulojen väheneminen ja menojen kasvu pakottavat meidät pohtimaan tarkkaan kohteita, joihin nyt panostamme. Perussuomalaisen valtuustoryhmän mielestä kaupungin tulee huolehtia myös riittävien peruspalveluiden, erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluiden saannista. On pitkällä tähtäimellä halvempaa panostaa hädänalaisten kaupunkilaisten auttamiseen nyt eikä joskus tulevaisuudessa. Suuret terveydenhoidon yksiköt eivät välttämättä takaa hyvää ja laadukasta hoitoa.

Mielenterveyden avohoito tulee kyllä halvaksi yhteiskunnalle mutta ei yksilölle. Kun yhdessä kupissa ovat harvojen hovit ja toisessa kupissa kaupunkilaisten terveyspalvelujen turvaaminen ja lapsiperheiden

25.2.2009

---

toimeentulo, on valinta meille hyvin selvä.

Hyvät valtuutetut.

Tähän loppuun toteaisin, että meillä päättäjillä on suuri vastuu siitä, mihin me yhteisiä rahojamme käytämme. Meidän vastuullamme on 560 000 helsinkiläisen arki.

Kiitoksia.

Valtuutettu Kolbe

Kunnioitettu puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Juuri tällaisena päivänä sopii pohtia sitä, mikä kunta on. Mehän tiedämme, että kunta on käsitteenä jollakin lailla juridinen funktio, itsehallinnollinen järjestelmä, puhutaan valtion suhteesta. Tässäkin salissa on pyydetty valtiolta toimenpiteitä jne. Kunnan tehtävä on myös moraalinen, aatteellinen ja poliittinen. Sen tehtävä on yhteisöllisyyden ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden toteuttajana myös historiaan perustuva.

Tänään on puhuttu lamasta paljon, on selvää. Pääministeri Matti Vanhanen korosti muutama viikko sitten Kunnallissalan kehittämissäätien seminaarissa, että kaikesta huolimatta kotimainen kuntatalous on kohtalaisen hyvin varustautunut vastaanottamaan taantuman vaikutuksia. Talousongelmaisten kuntien määrä on laskenut tasaisesti 2000-luvulla, ja kahden viime hallituksen aikana valtio on lisännyt kuntien valtionosuuksia bruttona 3 miljardia euroa. Tämä pitää sisällään, kuten pääministeri korosti, verokompensatioita, kustannusten jaon tarkistuksia ja täysimääräisiä indeksikorotuksia.

Emme tiedä vielä, miltä ensi vuosi 2010 näyttää. Taantuma etenee, se on selvä, mutta tiedämme myös, että jossakin vaiheessa tulee valoa. Verotulojen supistuminen, sen tiedämme, jyrstii ensimmäisenä kuntien tulopohjaa, ja tässäkin kaupungissa meillä on historiallista kokemusta yhteisöveron suhdanneherkkyydestä. Ministeri Kiviniemen nimi mainittiin täällä, ja hän välitti tiedoksi, että politiikkariihessä päätettiin juuri eilen, että kuntien osuus yhteisöverotuksesta, sitä ollaan korottamassa tämän nykyisen hallituksen aikana, nimenomaan.

Välihuuto!

Eikös ole?

25.2.2009

Työttömyys ja lomautukset mahdollisesti lisääntyvät, mutta tässä tietysti meidän pääkaupunkimme oma kunnallishallinnon historia osoittaa, että on osattu toimia yhteisöllisesti ja on osattu hoitaa lamakaudet myös ns. viisaalla hallinnolla ja politiikalla. Meillä on tästä kokemusta, luottakaamme siihen. Kuntien kannattaa juuri nyt investoida, kun korot ovat alhaalla ja rakentamisen kustannukset laskemassa. Tästä voidaan hyötyä nyt tulevaisuutta ajatellen.

Helsingin kaupungin taloustilanne on siis tällä vuosituhannella ollut kohtalaisen kohtalainen. Ja siksi Keskustan valtuustoryhmän mielestä on syytä pitää luottavaista suhdetta tulevaisuuteen ja tehtävä rohkeita päätöksiä, vaikka näkymät eivät juuri tällä hetkellä ole kovin kirkkaita. Tässä vaiheessa palvelutuotannon monipolvisessa ketjussa on mahdollista tehdä rakenteellisia uudistuksia. Ja lähtökohtana on, kuten täällä on viitattu, se, että monet kuntatyöntekijät eläköityvät ensi vuosikymmenen aikana.

Tällaisenakin aikana täytyy nimenomaan pitää huolta kuntatyöntekijöistä, ja tässä katsomme, että kuntatyönantajapolitiikka vaikuttaa siihen, että ammattitaito säilyy ja siirtyy tässäkin järjestelmässä eteenpäin. Huono työnantaja jää hänille, kun kilpailu työntekijöistä lähivuosina kovenee. Helsingin kaupunki on Suomen suurin kuntatyönantaja, ja jo nyt tiedetään, että suomalaisvoimin ei työmarkkinatilanteessa enää pärjätä. Juuri siksi on panostettava entistä voimakkaammin hyvään maahanmuuttajapolitiikkaan ja muuttajaystävällisen ilmapiirin luomiseen. Helsingin kaupunki voisi entistä reippaammin palkata uussuomalaisia erityistyötehtäviin, jotta monikulttuurinen työskentely vahvistuisi eri väestöryhmien välillä. Rasistisen ajattelun leviämiseen ei ryhmämme mielestä tässä kaupungissa yksinkertaisesti ole varaa.

Viime vuosina on tähän kaupunkiin asemakaavoitettu lukuisia uusia kaupunginosia, ja siksi rakentamiseen pääseminen on hyvin tärkeää. Hyväksyimme noin vuosi sitten tässä salissa kunnianhimoisen asuntotuotanto-ohjelman, ja on erittäin tärkeää, että nyt tehdään kaikki, jotta asuntorakentaminen ei pysähdy. Keskustaryhmä pitää hyvin tärkeänä, että Helsingissä mietitään edelleen keinoja asumiskustannusten nousun hillitsemiseksi. Kaupungin oman asuntotuotannon lisääminen on tärkeää.

Ryhmämme on jo esittänyt aikaisemmin, että yleisen kiinteistöveron veroprosenttia pitää laskea ja tontinvuokrien korotuksia kohtuullistaa. Asumisen hintaan vaikuttavista tekijöistä on viisasta tehdä kokonaisvaltainen selvitys, jotta asukkaita kohdeltaisiin tasapuolisesti,

25.2.2009

---

ja sitten tehdä tarvittavat poliittiset päätökset.

Keskustan valtuustoryhmä korostaa lisäksi, että talouden taantuma ei saa haitata työtä lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyväksi. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin takaamiseen liittyvät lisäpanostukset ovat välttämättömiä mahdollisen lamankin aikana. Siihen kuuluu erityisesti kouluterveyshuollon kehittäminen niin, että tavoitteet asetetaan entistä korkeammalle, jopa yli valtakunnallisten suositusten. Sitä edellyttää Helsingin pääkaupunkiasema. Nuorten syrjäytymistä on edelleen ehkäistävä, ja lapsiperheiden kotipalvelujen vahvistamista ryhmämme on vaatinut jo vuosia. Pieniä muutoksia on tapahtunut, mutta paljon tehtävää on edelleen jäljellä.

Hyvät valtuutetut.

Helsingin on maineeltaan sivistyskaupunki. Perusopetuksesta käydään keskustelua samalla, kun juuri nyt yliopistoja uudistetaan rakenteellisesti. Helsinki säilyy maan tärkeimpänä koulukaupunkina, joskin joudumme ottamaan suhdetta nyt uuteen Aalto-yliopistoon. Se on synnyttämässä haasteellista kilpailutilannetta pääkaupunkiseudulle – haasteellista ja valitettavaa, sanon alan edustajana. Siksi koulutuskysymysten tulee säilyä korkealla asialistalla. Kaikkien ja kaikkien asteiden koulujen on säilyttävä houkuttelevina oppilailleen ja opiskelijoilleen. Kouluturvallisuuteen ja hyvään henkeen on kiinnitettävä huomiota myös opettajien ja henkilökunnan kannalta. Ja jälleen kerran, koulujen muodostamassa pienoismaailmassa monikulttuurisuus on käännettävä todelliseksi voimavaraksi.

Keskustan valtuustoryhmän mielestä pääkaupunkiseudun kuntien yhteistyö on edennyt lupaavasti, kuten tässä viime viikkojen ajanakin olemme voineet todeta, ja tänään. Erityisesti liikenteen ja muiden palvelujen yhteisjärjestäminen tuottaa iloa ja hyötyä kaikille seudun kaupunkilaisille. Ja uskomme, että palveluiden yhteiskäyttö yli kaupungin rajojen tulee kasvamaan. Keskustaryhmä peräänkuuluttaa yhteistyön tiivistämistä edelleen kaikin mahdollisin keinoin.

Ryhmämme pyrkii palveluissa tuottavuuden kasvuun ja siten kustannusten säästämiseen. Kustannustehokkaat palvelurakenteet ovat tulevaisuuden elinehto. Siksi tiukat raja-aidat hallintokuntien välillä eivät palvele kaupungin asukkaita. On kehitettävä palvelukokonaisuuksia ihmislähtöisesti. Miten ihmiset parhaiten tulevat palvelluiksi? Katsomme, että ihmisten osallisuutta tässä prosessissa tulee vahvistaa. Kunnan tehtävänä ei ole vain sairauksien hoitaminen tai ongelmiin puuttuminen vaan kansalaisten hyvinvoinnin vahvistaminen.

25.2.2009

Kaupungin eri hallintokuntien on yhdessä palveltava helsinkiläisiä sekä kuuntelemalla heitä että toimimalla yhdessä heidän kanssaan. Avainkysymys onkin siksi, miten palveluiden tuottavuutta voidaan nostaa ja miten palvelut järjestetään tänään ja tulevaisuudessa. Tiedämme kaikki, että sosiaali- ja terveystoimet kasvavat nopeimmin. Siksi tuottavuuden lisääminen ei saa tapahtua laadun kustannuksella. Tässä jälleen ihmisten osallisuuden panostaminen on tavattoman tärkeää. Hyvä palvelu on aina vuorovaikutteista, se ei voi olla hallinnosta ylhäältäpäin tulevaa. Ja tässä hyvät palvelut tekevät juuri meidän kaupungistamme kilpailukykyisen, ei vain Suomessa vaan koko tällä Itämeren alueella.

Uudet toimintatavat sekä teknologian että hyvinvointiosaamisen kentällä, niiden hyödyntäminen antaa mahdollisuuksia Helsingille, jos hallintokuntien paikoin konservatiiviset rajat eivät ole esteenä. Asukasnäkökulmaa toteuttaessa palvelut kohdistuvat oikein. Tämä on tuottavaa toimintaa mielestämme. Asukasnäkökulma ei välttämättä ole sama kuin kovaäänisten vaatimus ja yleisönosastokirjoitukset. Asukasnäkökulma on jälleen kerran siirtymistä kaupunkilaisten tasolle kohtaamisen, kumppanuuden ja vuorovaikutuksen merkeissä.

Ilmastokysymykset säilynevät tärkeinä taloudellisista suhdanteista riippumatta. Edelleenkin painotamme sitä, että energiatehokkuus ja ympäristökysymykset ovat tärkeitä kaikessa kaupungin toiminnassa. On edelleen panostettava joukkoliikenteeseen, sen houkuttelevuuteen ja kevyen liikenteen mahdollisuuksien kasvattamiseen. Merkittävä kilpailutekijä on palvelutaso ja joukkoliikenteen nopeus. Pidemmällä aikavälillä joukkoliikenteessä on panostettava bussiliikenteen korvaamiseen raideliikenteellä, tällä niin monien helsinkiläisten rakastamalla liikkumismuodolla. Tässä joukkoliikenteen sähköistäminen ja palvelutason parantaminen ovat Helsingin panostusta ilmastotalkoisiin.

Puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Katsomme, että elämme kiinnostavia aikoja ja juuri tässä on, voi sanoa myös, Helsingin pääkaupunkiaseman sekä testi että voima. Uskomme, että yhteistyöllä rakentamalla paremman tulevaisuuden visiota ja näkökulmaa selviämme myös näistä vaikeista vuosista. Meidän ryhmämme on valmis talkoisiin sekä henkisessä mielessä että muutoinkin, ehkä nyt ei suoranaisesti asettumalla tykin ruoaksi tai tykin ruoan kohteeksi, mutta yhdessä suojaudumme ja teemme parempaa tulevaisuutta tänään tässä ja huomenna.

25.2.2009

Valtuutettu Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kaupunginvaltuutetut.

Nyt on tärkeää, että Helsingin kaupungin poliittiset päättäjät pitävät päänsä kylmänä sydämensä lämpiminä. Elämme nimittäin aikaa, jolloin pelkäämme 1990-luvun alun laman kipeiden muistojen toistuvan samalla, kun toivo taloudellisen tilanteen pikaisesta korjaantumisesta loittonee loittonemistaan ja tulevaisuus on sumun peitossa. Tällaisena aikana pelko saa helposti vallan ja esitetään yhä hurjempia visioita tulevaisuudesta. Mutta kaikki ennustukset eivät pidä paikkaansa.

Muistatteko, kuinka vuoden 2008 kesän paikkeilla löytyi niitä, jotka kun näkivät, että öljyn hinta nousee, löytyi sellaisia, jotka ennustivat, että se nousee tuonne 250 dollariin barrelilta. Ei tapahtunut kuitenkaan. Tänä päivänä löytyy synkistelijöitä, jotka ennustelevat, että tässä vaivutaan suurin piirtein pysyvään lamaan. Enpä usko, että hekään ovat kuitenkaan oikeassa, vaikka tämän taantuman tai mahdollisen laman syvyyttä emme vielä kokonaan tiedä.

Ihmiset ovat tulleet varovaisiksi, ja se on epäilemättä viisasta. Kun rahaa on vähemmän käytettävissä ja tulevaisuus epävarma, ihmisten tuleekin toimia siten, että heidän taloutensa kestää vaikean ajan yli. Helsingin taloudellinen tila on kohtuullinen. Ilman valtion vuosituhannen vaihteen toimia se olisi jopa hyvä. Suomen valtion taloudellinen tilanne on varsin hyvä, kun sitä vertaa muihin EU-maihin. Siksi tässä tilanteessa julkisella sektorilla, valtiolla ja omalla kaupungillamme Helsingillä, on varaa olla joustava ja pehmentää ihmisten ahdistusta.

Haluamme korostaa joitakin asioita talousarviota vuodelle 2010 valmisteltaessa. Ensimmäinen asia liittyy työllisyyteen. Yhdysvalloissa käytiin vuonna 1980 presidentinvaalikampanjaa varsin samanlaisessa tilanteessa kuin viime syksynä. Tuossa vaalikampanjassa silloinen haastaja, Ronald Reagan, tuli käyttäneeksi sanaa "lama", kun talousoppineiden mielestä kyse oli vasta taantumasta, johon presidentti Carter sivalsi takaisin, että eihän Reagan edes tiedä, mistä on kyse. Mutta hetkeä myöhemmin haastajalle tuli uusi mahdollisuus, ja hän muotoili jotenkin puhuttelevasti tämän taantuman ja laman välisen eron. Hän sanoi, että taantumaksi voidaan kutsua sitä tilannetta, että naapurisi joutuu työttömäksi. Lama on sitä, että sinä joudut työttömäksi. Ja elpyminen alkaa siitä, että Jimmy Carter joutuu työttömäksi.

Se oli tietenkin tämä loppu poliittista propagandaa, mutta minä uskon, että tässä on jotakin hyvin syvää ihmisten kokemuksesta. Taantuma on sitä, että naapuri on työtön, mutta lama on heti, kun itse joutuu

25.2.2009

---

työttömäksi.

On sanottu, että valtion leipä on pitkä mutta kapea. Julkinen sektori ei pysty palkkatasossa kilpailemaan yksityisen sektorin kanssa mutta työpaikan pysyvyydessä pystyy. Ihmiset säästävät tänä aikana pelätessään työpaikkojensa puolesta. Siksi kaupungin toimet työllisyyden hyväksi ovat merkittäviä sekä omien työntekijöiden pitämisessä mutta myös työpaikkojen luomisessa. Työttömyyden lisääntyessä tulisi myös pyrkiä siihen, etteivät molemmat perheen aikuiset yhtä aikaa joutuisi työttömiksi ja täten koko perhe syrjäytyisi merkittävästi.

Investoinnit tulee pitää korkealla tasolla, ja on tutkittava myös mahdollisuutta niiden aikaistamiseen. Sellaisten investointien, jotka kuitenkin on tehtävä, olisiko nyt aika kiirehtiä niitä? Päiväkotien ja koulujen korjauksia voidaan kiirehtiä. On hyvä muistaa, että taantumassa on sellainen positiivinen puoli usein, tai taloudellisessa laskukaudessa, että sinä aikana syntyy usein lapsia enemmän kuin muuna aikana, ja sehän vaatii taas päiväkotia ja kouluja.

Kolmas asia, jonka haluamme nostaa esille, on ennaltaehkäisevät toimet. 1990-luvun lama-aikana käytettiin paljon juustohöylää. Kaikkialta pyrittiin leikkaamaan. Silloin Suomen taloustilanne ehkä edellytti sitä, mutta säästöt ennaltaehkäisevissä toimissa muodostuvat helposti kalliiksi myöhemmin. Niitä tulee sen johdosta välttää.

Neljäs asia liittyy velkaantumiseen. Kun meidän taloustilanteemme on kohtuullisen hyvä ja yksityisen ihmisen pitää varautua siihen henkilökohtaiseen työttömyyteen, joka voi keikauttaa koko perheen talouden, niin tässä tilanteessa kaupungin tulee olla valmis aika reippaaseenkin velanottoon, mutta samalla meidän tulee sitoutua malttiin, kun täältä tullaan kerran ylös, koska joskus tämä on myös maksettava.

Taantuma aiheuttaa automaattisesti suuren kustannuspaineen budjetille. Tänä aikana emme odota, että kaupungilla on juurikaan varaa lisäkustannuksia aiheuttavien uusien etuuksien antamiseen kaupunkilaisille. Sanomme myös "ei" veroprosentin nostolle tässä vaiheessa. Se vähentäisi kulutuskysyntää ja heikentäisi ihmisten taloutta. Toki on sanottava myös, että valtuustokauden aikana tätä on myös voitava tarkastella uudelleen, jos tilanne menee kovin vaikeaksi.

Taantumassa on positiivisia puolia, joista yhden jo ehdin mainitakin, mutta näiden uusien lasten lisäksi työpaikat saadaan usein täyteen, bussinkuljettajien pula esimerkiksi on poistunut, sosiaali- ja

25.2.2009

---

terveyssektorin vakanssit täyttyvät, ihmiset haluavat säästää esimerkiksi ajamalla vähemmän autoa ja kiinnittämällä enemmän huomiota autojen bensiinikulutukseen.

Tämäkin taantuma, tai tämä mahdollisuus, tulee myös käyttää hyväksi. Taantuma laittaa meidät katsomaan peiliin ja antaa meille mahdollisuuksia rakenteellisiin parannuksiin. Rakenteita on voitava uudistaa. Tässä yhteydessä tulisi purkaa Helsingin laitosvaltaista palvelurakennetta ja siihen liittyviä päällekkäisyyksiä. Esimerkiksi vanhusten ympärivuorokautista hoitoa on sekä sosiaali- että terveysvirastossa.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kaupunginvaltuutetut.

Taantuma on kyllä tunnistettava ja tunnustettava, mutta meidän ei kannata siitä olla peloissamme. Riittää, kun toimimme järkevästi kulloisessakin taloustilanteessa. Pyritään säilyttämään palvelutaso, uudistamaan rakenteita ja sitoudutaan malttiin myös silloin, kun tämän taantuman jälkilaskun aika on.

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Talousarvion valmistelun tärkein kysymys tällä kertaa on tietenkin se, mitä johtopäätöksiä teemme nykyisestä talouskriisistä ja lamasta. Onko Helsingin vain sopeuduttava lamaan karsimalla menoja, vai voiko kaupunki olla aktiivinen elvyttäjä?

Tämän kriisin juuret ovat toimintamallissa, jossa talouden kehitystä ovat ohjanneet ihmisten tarpeiden ja käyttöarvojen sijasta markkina-arvot, pörssikurssit, keinottelu erilaisilla odotusarvoilla. Tämän kasinotalouden romahduksen laskuja maksetaan nyt irtisanomalla työntekijöitä, leikkaamalla sosiaaliturvaa ja heikentämällä julkisia palveluja. Suomessakin hallitus maksattaa yritysten ja rikkaiden verohelpotuksia nostamalla eläkeikää, murentamalla Kansaneläkelaitoksen rahoitusta, vaatimalla kuntia tuottavuuden nimissä vähentämään henkilöstöä ja ajamalla kuntien palvelujen laajenevaa kilpailuttamista ja yksityistämistä, kuten valtioneuvoston eilisistä päätöksistä olemme saattaneet lukea.

Helsingillä on monista muista kunnista poiketen varaa elvyttää. SKP:n

25.2.2009

---

ja Helsinki-listojen ryhmä esittää, että talousarvioon valmistellaan 100 miljoonan euron elvytysohjelma. Ohjaamalla tähän tarkoitukseen rahaa edellisten vuosien ylijäämistä ja liikelaitosten voitoista Helsinki voi työllistää, lopettaa palvelujen alibudjetointia, poistaa työntekijöiden palkkojen jälkeenjääneisyyttä ja elvyttää rakentamista.

Lama vähentää tietysti verotuloja siitä, mitä aikaisemmin on arvioitu. Tällä perusteella ei Helsingissä ole kuitenkaan syytä ryhtyä karsimaan menoja eikä nostaa kunnallisveroa. Helsingin kaupunki on tehnyt viime vuosina jatkuvasti ylijäämää, kuten valtuutettu Bergholm täällä jo aiemmin totesi. Näitä ylijäämiä on siirretty 2000-luvulla toimintapääomaan ja kirjattu edellisten kausien ylijäämään yhteensä noin miljardi euroa. Kaupungilla on miljardin euron kassatalletukset tämän kehityksen tuloksena. Lainasaatavia on kaupungilla enemmän kuin velkaa. Budjetin tulopuolta arvioitaessa kannattaa muistaa sekin, että sieltä puuttuvat kokonaan Helsingin Energian voittovarot samoin kuin valtionosuuksiin luvatut korotukset.

Hyvät valtuutetut.

Kaupungin talouden hyvinä vuosina sanottiin, että pitää säästää pahan päivän varalle. Miksi nyt, kun näitä säästöön laitettuja varoja tarvittaisiin, vaaditaan taas menojen leikkaamista tai sitten verojen korottamista? Miksi miljardin euron ylijäämiä ei haluta vieläkaan käyttää palvelujen parantamiseen?

Useat valtuustoryhmät ovat täällä ja julkisuudessa esittäneet valmiutensa kunnallisveron korottamiseen. Samat puolueet ovat eduskunnassa tekemillään päätöksillä aiemmin leikanneet kuntien valtionosuuksia 90-luvun jälkeisinä vuosina useilla miljardeilla. Tällaisessa suuntautumisessa kunnallisveron korottamiseen on kyse oikeistolaisesta veropolitiikasta. Siinä vähävaraisiin raskaimmin kohdistuvaa kunnallisveroa kiristetään, samaan aikaan kun työnantajien, pääoman omistajien ja hyvätuloisten verotusta valtion puolella jatkuvasti kevennetään. Tällaisen epäsosiaalisen linjan sijasta pitää eduskunnan nostaa pysyvästi kuntien valtionosuusprosentteja ja tuntuvasti, samoin osuutta yhteisöverosta sekä saattaa pääomatulot myös kunnallisveron piiriin.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Helsingin kannattaa elvyttää. Näin voidaan välttää laskuja, joita työttömyyden ja palvelujen leikkaamisen takia joudutaan muuten maksamaan vielä pitkään laman jälkeenkin. Satoja miljoonia ei pidä kuitenkaan hassata keskustatunnelin tai ydinvoimalaputken kaltaisiin

25.2.2009

---

hankkeisiin. Investointeja tarvitaan peruskorjaamiseen, Raide-Jokerin kaltaisiin hankkeisiin ja uusiutuvan energian investointeihin. Helsinki ei saa laman varjolla luistaa ympäristövelvoitteesta, vaan ilmastonmuutoksen torjuminen ja ekologinen kestävyys tulee olla keskeisenä lähtökohtana kaikessa toiminnassa.

Talousarviovalmistelun pitää tietysti perustua palvelujen tarpeeseen. Siitä onkin koottu meille paljon tilastotietoja. Hämmästyttävää on kuitenkin se, että kaupunginhallituksen päätösesityksessä budjettiraamin valmistelusta ei ole sanaakaan palvelujen saatavuuden ja laadun turvaamisesta asukkaiden tarpeita vastaavasti.

Helsinki on alibudjetoanut jo monena vuonna erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluja. Se näkyy mm. päivähoitopaikkojen riittämättömyytenä, vanhusten palvelujen puutteena, kohtuuttomina jonoina mielenterveyspalveluihin, hammashoittoon, monille terveysasemille jne. Lama tulee lisäämään perusturvan ja monien palvelujen tarvetta. Tämä koskee esimerkiksi toimeentulotukea ja harkinnanvaraista toimeentulotukea, päivähoitoa, lastensuojelua, oppilashuoltoa, mielenterveyspalveluja, ehkäisevää sosiaalityötä ja asunnottomuuden torjumista.

Alibudjetoimisen ongelmat siis kasvavat, ellei tässä tilanteessa tehdä tasokorotus sosiaali- ja terveyspalvelujen määrärahoihin. Etenkin terveys- ja vanhustalvelujen eriarvoisuuden vähentämiseksi tarvitaan tuntuvasti lisää resursseja ja myös maksuttomien palvelujen lisäämistä. Maahanmuuttajien suomen kielen opetuksen ja kotouttamisen määrärahojen alimitoittaminen on eräs esimerkki siitä, miten alibudjetoiminen tuo säästöjen sijasta lisää ongelmia.

Arvoisa puheenjohtaja.

Kuntatyönantaja on esittänyt henkilöstömenojen karsimista mm. pidättäytymällä kunnissa palkkaamasta lisää työntekijöitä, jättämällä täyttämättä avautuvia toimia ja matalatasoisella palkkalinjalla. Tällainen suunta vain pahentaisi niin lamaa kuin työntekijöiden saamista ja palvelujen hoitamista.

SKP ja Helsinki-listat esittää, että talousarvion elvytyspaketissa varataan 30 miljoonaa euroa työntekijöiden palkkojen jälkeenjääneisyyden korjaamiseksi. Lisäksi esitämme työllistämiseen lisää 10 miljoonaa euroa.

Ensi vuoden talousarvio tulee todennäköisesti olemaan viimeinen, jossa valtuusto voi päättää joukkoliikenteen lippujen hinnoista.

25.2.2009

Edellisen valtuuston enemmistöhän hyväksyi kaupunginjohtajien sopimuksen, jolla päätösvalta joukkoliikenteestä siirrettiin perustettavalle kuntayhtymälle, pieneen sisäpiiriin. Valtuuston onkin myös tästäkin syystä aiheutta linjata kaupungin edustajien toimintaa kirjaamalla lippujen hintojen alentaminen budjettiin ja myös lähivuosien taloussuunnitelmaan.

Kaupunginvaltuuston äskeisessä strategiaseminaarissa korostettu asukaslähtöisyys edellyttää lähipalvelujen turvaamista. Päiväkoti, peruskoulu, terveysasema, nuorisotila ja kirjasto ovat sellaisia palveluja, joiden pitäisi löytyä kävelyetäisyydeltä. Lähipalvelujen karsimisen sijasta tuleekin budjettiin varata lisää resursseja mm. päiväkotipaikkojen lisäämiseksi ja lapsiryhmien pienentämiseksi. Terveysasemien vähentämisen sijasta on vähennettävä lääkäreiden vastuu väestö- ja terveysasemilla. Keskustakirjasto ei saa johtaa lähikirjastojen tai niiden resurssien heikentymiseen.

Helsingin asuntojonossa on lähes 20 000 ihmistä, ja asuntotuotannon romahtaminen vain pidentää jonoja. Valtiovalta on viime aikoina keskittynyt lähinnä tukemaan niitä, joilla on varaa ostaa asunto, ja järjestämään rakennusliikkeille edullisia tontteja, jotka ne voivat myöhemmin myydä kovalla rahalla. Helsingin kaupunki tarvitsee tässä tilanteessa oman rakennusosaston tai rakentamisen liikelaitoksen, jotta erityisesti kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen riittämättömyyttä voidaan poistaa.

Kaupunki voi myös hillitä asumiskustannusten nousua mm. luopumalla kohtuuttomista tonttivuokrien korotuksista. Julkisuudessa on harhaanjohtavasti esitetty, että tonttivuokrien korotusten kohtuullistaminen vähentäisi kaupungin tuloja. Tosiasiassahan on kysymys vain siitä, miten paljon kaupungin tulot kasvavat uusia tonttivuokrasopimuksia tehtäessä. SKP:n ja Helsinki-listojen mielestä kaupungin ei pidä tavoitella voittoa maan ansiottomalla arvonnousulla. Myös kiinteistöviraston muilta kaupungin palveluilta perimiä ns. sisäisiä vuokria pitää alentaa, koska niihin sisältyy korkea pääomavuokra, vaikka tilat on hankittu jo verovaroilla.

Arvoisa puheenjohtaja.

Suurin osa helsinkiläisistä kokee mahdollisuutensa vaikuttaa kunnalliseen päätöksentekoon vähäisiksi. Sen sijaan, että keskittäisimme kuntaliitoksella valtaa entistä kauemmas asukkaista, onkin syytä lisätä asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia mm. osallistuvalla budjetoinnilla. Tässä mallissa, jota käytetään mm. Sevillassa, Porto Alegressa ja kymmenissä muissa kaupungeissa

25.2.2009

Euroopassa ja Etelä-Amerikassa, asukkaat voivat itse suoraan vaikuttaa siihen, miten heidän asuinalueensa palveluja kehitetään.

Toinen demokratiahaaste on estää päätöksenteon siirtyminen yhtiöiden ja kuntayhtymien hallituksille pois vaaleilla valituilta elimiltä. SKP:n ja Helsinki-listojen ryhmä vastustaa aikeita yhtiöittää Helsingin Energia, Palmia ja muita kaupungin toimintoja. Kaupungin ei pidä myöskään kilpailuttaa ja yksityistää terveysasemia ja muita palveluja.

Kiitos.

Valtuutettu Alanko-Kahiluoto

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, hyvät valtuustotoverit.

Kuntaliitto on julkistamassaan kuntatalouden pelastusohjelmassa huomauttanut aivan oikein, että käsillä oleva lama on erilainen kuin viime lama ja että siksi sen nujertamiseksi on etsittävä uusia keinoja. 90-luvun lama juonsi enimmäkseen kotimaasta harjoitettuun talous- ja rahapolitiikkaan. Käsillä olevan taantumun perusta on sen sijaan globaalissa luottokriisissä.

Viime lama hoidettiin nopeilla ja voimakkailla säästöillä. Palveluita supistettiin, henkilöstöä irtisanottiin, valtionosuuksia pienennettiin. Sen sijaan, että olisi elvytetty, haettiin säästöjä, mikä osittain pahensi lamaa. Suurimmat leikkaukset tehtiin vuosina -96 ja -97, kun pahin olisi ollut jo ohi eikä palveluissa enää olisi ollut tinkimisen varaa.

Viime laman varjo on ollut pitkä ja raskas. 2000-luvun taitteessa lisääntyneiden nuorten mielenterveysongelmien taustalta tutkijat ovat löytäneet vanhempien taloushuolia ja niistä seuranneita muita ongelmia – masentuneisuutta ja päihdeongelmia. Tämän päivän teini-ikäiset taas syntyivät viime laman ollessa pahimmillaan.

Nyt käsillä olevan laman aikana peruspalveluiden merkitys jälleen korostuu. Palvelut eivät ole kunnillekaan ainoastaan menoja. Palveluihin panostamalla lisäämme palvelualojen työpaikkoja, ennaltaehkäisemme syrjäytymistä ja vähennämme kuluja sosiaali- ja terveyssektoreilla. Suuri syy lasten ja nuorten lisääntyneeseen pahoinvointiin on edelleen viime laman väärissä säästöissä, kun yhteisen edun nimissä tehtiin lukemattomia kipeitä mutta välttämättömiä uhrauksia. Lapsiperheiden kotipalvelu lopetettiin ja ryhmäkokoja kasvatettiin hyvinvointivaltion pelastamisen nimissä pohtimatta lainkaan, minkä hinnan laman lapset tästä

25.2.2009

---

pelastusoperaatiosta maksavat.

Lasten ja nuorten palveluista tärkeimpiä ovat kouluterveydenhoito ja oppilashuolto. Nämä palvelut ovat avainasemassa, jos halutaan vähentää ja ennaltaehkäistä koulupudokkuutta. Omat talousarvioaloitteeni olen tehnyt nimenomaan näistä palveluista.

Opetustoimen sisällä parhaaksi koettu tapa ennaltaehkäistä koulupudokkaiden määrän kasvamista on oppilaiden riittävästä tukitoimista huolehtiminen. Riittävien tukitoimien takaaminen auttaa niitä oppilaita, jotka nyt eivät saa lainkaan peruskoulun päästötodistusta, eivät jatka opintoja peruskoulun jälkeen tai keskeyttävät toisen asteen opintonsa. Tukitoimien parempi toteuttaminen edellyttäisi koulupsykologien ja -kuraattoreiden määrän kasvattamista niin peruskoulun, ammatillisen opetuksen kuin lukio-opetuksenkin puolella.

Helsingin kaupungin psykologi- ja kuraattoriresurssit eivät täytä Stakesin valtakunnallisia suosituksia. Stakesin suositus vuonna 2008 oli 600–800 oppilasta psykologia ja 600–800 oppilasta kuraattoria kohti peruskouluissa. Lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa suositus oli 1 000 oppilasta psykologia ja 1 000 oppilasta kuraattoria kohti. Ammattikorkeakouluissa on asetettu tavoitteeksi 2 000 oppilasta psykologia kohti ja 2 000 oppilasta myös kuraattoria kohti. Nämä suositukset sisältyvät sosiaali- ja terveysministeriön opiskeluterveydenhuollon oppaaseen.

Helsingissä taso on ollut peruskoulujen osalta noin 1 000 oppilasta psykologia kohden ja 1 000 oppilasta kuraattoria kohden, mikä sinänsä on valtakunnallisessa vertailussa hyvä saavutus. Toisaalta metropolialueella oppilasaines on muuta maata haastavampaa. Helsinki ei myöskään yllä Stakesin suosituksiin, kuten ei myöskään nuorisoasteen oppilaitoksissa, joissa psykologi- ja kuraattoritoiminta on vielä kehittämisvaiheessa.

Arvoisa puheenjohtaja.

Kouluterveydenhuolto kuuluu osaltaan perusopetuslain mukaisiin oppilashuollon palveluihin. Helsingin kaupunki täyttää valtakunnalliset suositukset terveydenhoitajien määrästä suhteutettuna oppilaiden määrään muuta pääkaupunkiseutua paremmin. Ongelma on kuitenkin se, etteivät suositukset ole todellisten tarpeiden tasolla. Helsingissä myös oppilasaines on haastavampaa kuin muualla, kuten jo sanoin.

Viime vuonna 26 % helsinkiläisistä koululaisista koki, että

25.2.2009

---

terveydenhoitajan puheille on vaikea päästä. Helsingissä viime vuonna tehdyn kouluterveyskyselyn tulosten mukaan tyytymättömyys kouluterveydenhoitoa kohtaan on vuodesta 2002 alkaen lisääntynyt. Myös viime syksynä eri puolilla kaupunkia järjestetyissä nuorten avoimissa foorumeissa nuoret toivoivat erityisesti terveydenhoitajien parempaa saavutettavuutta.

Kokemusta terveydenhoitajien huonosta saavutettavuudesta koetaan erityisesti kouluilla, joissa terveydenhoitaja on paikalla vain silloin tällöin. Terveydenhoitajien läsnäolo koululla riippuu koulun oppilasmäärästä, ja useissa tapauksissa terveydenhoitaja jakaa työpäiväänsä tai -viikkoansa eri koulujen kesken. Oppilaan kannalta ihanteellinen tilanne olisi, jos terveydenhoitaja olisi läsnä koululla jokaisena koulupäivänä puolen päivän ajan. Kouluterveydenhoitajan läsnäolo jokaisena koulupäivänä madaltaa avun hakemisen kynnyistä ja lisää oppilaiden mahdollisuuksia luoda luottamuksellinen suhde aikuiseen, jolla on ammatilliset edellytykset auttaa ja tukea lapsia ja nuoria sekä näin ennaltaehkäistä pahoinvointia ja syrjäytymistä.

Kiitoksia ja anteeksi, että ylitin aikani.

Valtuutettu Mäki

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Käytämme usein Helsingistä ja sen naapurikunnista nimitystä "metropolialue", ja se luo tiettyä mielikuvaa dynaamisesta ja hyvinvoivasta pääkaupunkiseudusta. Leipäjonot eivät mielestäni kuulu metropoliin, ja niitä meillä on sekä Helsingissä että naapurikunnissa. Osa leipäjonoista perustettiin 90-luvun laman jälkeen hätäavuksi, avuksi, josta on tullut pysyvä toimintamalli. Leipäjonot ovat myös kasvaneet tällä vuosituhannella, ja niiden odotetaan kasvavan edelleen tämän vuoden loppuun mennessä ja ensi vuoden aikana.

Toimeentulotuki on yhteiskunnan viimesijaisin tuki. Toimeentulotuen saajien määrä on tasaisen hitaasti vähentynyt Helsingissä, kunnes se viime vuoden lopussa nousi jälleen kasvuun. Toisaalta Stakesissa tehtyjen arvioiden mukaan toimeentulotuen saajien määrä olisi suurempi, jos tuen ostovoima olisi 90-luvun alun tasolla.

Raija Julkusen mukaan vuosina -93–2005 reaaliensiotaso on noussut 32 % mutta toimeentulotuen taso on alentunut 4 %. Leipäjonojen sijaan pitää Helsingissä lisätä tarveharkintaan perustuvaa toimeentulotukea, johon sisältyy sekä täydentävä että ehkäisevä toimeentulotuki.

25.2.2009

Leipäjonot eivät poistu sillä, että jonottajat sijoitetaan sisätiloihin, pois silmistä, pois mielestä.

Omaishoidon tukea ja Kelan hoitotukietuuksia ollaan yhdistämässä kokonaisvaltaiseksi tukipaketiksi. Sata-komitean pitäisi jättää lakiesitykset huhtikuun loppuun mennessä. Omaishoidon tukeen sisällytettävät palvelut jäisivät kuitenkin kunnan velvollisuuden piiriin. Jos muutos tulee voimaan, on äärettömän tärkeää, että Helsinki on varautunut hyvin asiaan ja tukipalvelut toimivat moitteettomasti. Onhan ennustettavissa, että lähivuosina omaishoitajia tulee lisää jo pelkästään ikäihmisten määrän kasvun vuoksi.

Jos omaishoidon tuki jää edelleen kunnan vastuulle, tulee budjetissa huomioida riittävä määräraha omaishoidolle, sillä se on edelleenkin laitoshoidon ja palveluasumista edullisempi palvelu. Huomio tulee kiinnittää myös erityislasten omaishoidon kysymyksiin, jotta ne todella vastaavat yksilöidysti perheiden tarpeita.

Vanhuspalveluohjelma 2006–2009 on edelleen erittäin tärkeä ohjelma ja perusta kuntamme vanhuspalveluille. Sen keskeisinä keinoina ovat ikäihmisen toimintakyvyn ylläpitäminen ja vahvistaminen, kotona asumisen tukeminen ja syrjäytymisen ja turvattomuuden vähentäminen. Vanhusten palvelujen palvelurakenteen muutosta jatketaan ja monipuolisen vanhusten keskuksen toimintamallin pilotointi on aloitettu viime vuonna, ja se jatkuu vuoteen 2010. Tässä mallissa vanhusten ei tarvitse toimintakyvyn heikentyessä siirtyä toiseen hoitoyksikköön, vaan he saavat tarvitsemansa avun palveluasumisessa.

Vanhuspalveluohjelma on siis edelleen hyvä pohja vanhuspalveluiden järjestämiselle Helsingissä, myös vuoden 2009 jälkeen. Kotona asumisen tukemiseksi on kuitenkin kotihoidon kapasiteettia lisättävä ja kotihoidon henkilöstön hyvinvointiin kiinnitettävä huomiota, ja henkilöstömitoituksen tulee olla kohdallaan. Mielestäni nyt ei pitäisi tehdä muutoksia vanhuspalveluissa vaan riittävän määrärahan turvin tulisi edetä vanhuspalveluohjelman mukaisesti. Vanhuspalveluiden siirtäminen seniorisäätiöön olisi jälleen uusi organisaatiomuutos keskeneräiseen palvelurakenteeseen.

Kehitysvammaisten helsinkiläisten yksilöllisen asumisen kehittämishankkeeseen tulee varata riittävä määräraha myös ensi vuodelle. Hanke on lähtenyt hyvin käyntiin, ja hanketta pitää laajentaa, jotta laitoksista voitaisiin luopua vuoteen 2017 mennessä. Tavoitteenahan on nykyaikaistaa helsinkiläisten kehitysvammaisten asumista, kehittää päivätoimintaa sekä lisätä kehitysvammaisten

25.2.2009

---

henkilöiden osallistumismahdollisuuksia ja itsemääräämisoikeutta.

Koulutettu ja työhönsä sitoutunut henkilöstö on Helsingin voimavara. Työssä viihtymiseen ja jaksamiseen vaikuttavat mm. riittävä henkilöstömäärä, palkkaus, työstä palkitseminen sekä työsuhteen jatkuvuus. Meillä on edelleen työvoimapula sosiaali- ja terveyssektorilla. Lama ei ratkaise tätä työvoimapulaa, ja edelleen pitäisi panostaa vakinaisiin työsuhteisiin ja kohtuuhintaisiin työsuhteasuntoihin ammattitaitoisen työvoiman saamiseksi.

Osa lapsista ja nuorista voi aina vain huonommin, ja huostaanottotilanteessa he ovat erittäin huonokuntoisia ja moniongelmaisia. Tämä täytyisi ottaa huomioon lastensuojelubudjettia laadittaessa, kuten sekin, että lama tulee lisäämään huostaanottojen määrää Helsingissä. Lastensuojelun sijaishuollon laitospaikkojen tarve ei ole kääntynyt laskuun, ja mielestäni nyt ei ole oikea aika vähentää laitospaikkoja vaan lisätä niitä panostaen kuitenkin oman laitoshoidon kehittämiseen. Perhehoitoon tulee pyrkiä sijoittamaan vain pienet lapset.

Määrärahaa tarvitaan myös lapsiperheiden varhaiseen tukeen, ja varhaisen tuen tiimeihin tulee lisätä henkilökuntaa. Tukihan kohdentuu kuntouttavaan lastensuojelutyöhön sekä lasten, nuorten ja perheiden tukemiseen. Myös kotipalveluun, lapsiperheiden etenkin, tulee kiinnittää huomiota.

Päivähoidon ja lapsiperheiden palvelujen yhteistyötä tulee lisätä, perusopetuksen ryhmäkokoja on alennettava ja terveydenhoitajan päivittäiset palvelut tulee järjestää kaikkiin kouluihin. Yhteistyötä A-klinikoiden, psykiatrian poliklinikoiden ja terveysasemien välillä tulee tiivistää.

Kiitos.

Valtuutettu Sumuvuori

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Todellakin täällä on toistettu moneen otteeseen, miten synkeä taloustilanne on ja miten se tulee synkkenemään. On ihan totta, että meidän liikkumavaramme myös täällä valtuustossa tehdä budjetteja tulevaisuudessa varmasti pienenee. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Suvi Rihtniemi totesi, että tulee ajankohtaiseksi menojen tarkkaan harkittu karsiminenkin mahdollisesti. Se on varmasti ihan

25.2.2009

---

totta, mutta tässä täytyy kuitenkin muistaa, että ei kannata toistaa niitä virheitä, joita 90-luvun laman aikana tehtiin. Sen jäljiltä on edelleen paljon ihmisiä, jotka kärsivät sen seurauksista, ja erityisesti pienituloisimmat perheet ja erityisryhmät ovat niitä, jotka täytyisi ottaa tässä tilanteessa erityisesti huomioon.

Yksi sellainen oireellinen asia, minkä itse haluan nostaa esille, on erityisesti lasten ja nuorten tilanne, sen otti täällä ansiokkaasti esille jo edellinen puhuja ja mm. Outi Alanko-Kahiluoto. Tällä hetkellä mielenterveysongelmien kasvu ja hoidon riittämättömyys on tullut suorastaan pysyväksi ongelmaksi, joka vain jatkaa kasvuaan. Esimerkiksi Helsingissä nuorten psykiatrian ja lastensuojelun asiakasmäärät ovat kasvaneet koko 2000-luvun ajan. Vuonna 2007 7 725 lasta, eli yli 8 % koko Helsingin lapsiväestöstä, oli luettavissa lastensuojelun asiakkaisiin, ja tämä on kyllä todella hälyttävä luku. Se on siitä vielä näköjään kasvamassa.

Eli kun näitä tuleviakin budjetteja nyt suunnitellaan, pitäisi kyllä pitää huolta siitä, että ei luoda uutta laman lasten sukupolvea edellisen laman lasten sukupolven lisäksi.

Nyt on tietysti hyvääkkin paljon tapahtunut. Esimerkiksi budjettineuvotteluissa saatu 6 miljoonan euron lisäpanostus lasten ja nuorten hyvinvointiin on erinomainen asia, se tukee hyvin tätä valtuustoonkin tänä keväänä käsiteltäväksi tulevaa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa ja sen toteuttamista. Erityisesti näitä resursseja pitäisi suunnata omasta mielestäni lastensuojeluun, oppilas- ja opiskelijahuoltoon, nuorisotyöhön ja lasten ja nuorten omaa osallisuutta vahvistaviin hankkeisiin, lasten ja nuorten mielenterveyspalveluihin, jotka ovat erittäin aliresursoituja, ja sitten maahanmuuttajataustaisten lasten tukemiseen. Ja tämä 6 miljoonan panostus täytyy tulla kyllä tämän 2009 vuoden jälkeenkin budjetteihin.

On myös varmaan aika hankalaa karsia siinä vaiheessa, kun on aloitettu hyviä hankkeita tai laitettu lisäpanoksia, niin niitä sitten seuraavina vuosina. Eli oletan ja toivon vakaasti, että tämä 6 miljoonan panostus tulee näkymään myös 2009 vuoden jälkeen budjetissa.

Mitä tulee sitten lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan, niin sehän laaditaan tosiaan vuosille 2009–2012 ja siihen velvoittaa jo uusi lastensuojelulakikin, joka tuli viime vuonna voimaan. Ja mielestäni tämä on ihan mainio uudistus, koska se on ensimmäinen laajempi, useita hallintokuntia yhdistävä suunnitelma. Mukana on opetustoimi, nuorisotoimi, sosiaalitoimi ja terveystoimi. Siihen tulee myös konkreettisia toimenpide-ehdotuksia, millä tavalla lastensuojelua ja

25.2.2009

---

lasten ja nuorten hyvinvointia voidaan edistää. Tämä on myös valtuuston kannalta mahtavaa, koska ensimmäistä kertaa tulee sellainen kokonaisvaltaisempi tapa käsitellä lasten ja nuorten asioita, kun yleensä niitä tulee tiputellen vaikkapa nyt sitten talousarvioon tai joihinkin heidän asioihinsa liittyvän esityksen yhteydessä. Mutta tässä pakotetaan valtuustokin edes kerran valtuustokaudessa miettimään kokonaisvaltaisesti, millaisia palveluita lapsille ja nuorille tässä kaupungissa kehitetään.

Näillä näkymin kai tämä olisi tulossa tänä keväänä tänne valtuustoon. Olen kyllä kuullut sellaisiakin huhuja, että se saattaisi viivästyä hieman, mutta toivottavasti saadaan se jo keväällä, koska tämä aikajakso on 2009–2012, niin pitäisi päästä aika nopeasti toteuttamaan niitä toimenpide-ehdotuksia, mitä sinne tullaan kirjaamaan.

Sitten toinen asia, mikä täytyy muistaa tulevaisuudessa ja myöskin seuraavien vuosien budjeteissa ja tämän vuoden budjetissa, on maahanmuuttajien kotouttaminen. Kaikki nyt tietävät, julkinen keskustelu on ollut hyvin vilkasta tästä, että maahanmuuttajien määrä tulee Helsingissä tulevaisuudessa aina vain kasvamaan, ja se edellyttää kyllä, että maahanmuuttajille suunnattuja palveluja on riittävästi ja niille on varattu riittävät resurssit.

Maahanmuuttajat tarvitsevat erityistä tukea ja neuvontaa esimerkiksi sosiaaliturvaan, asumiseen, työelämään, perheongelmiin, koulutukseen ja viranomaisasiointiin liittyvissä kysymyksissä, ja näitä ongelmia on ratkonut Helsingissä jo useamman vuoden ajan Itäkeskuksessa toimiva maahanmuuttajien neuvontapiste, joka on nyt muuttunut valtion ja Helsingin kaupungin sosiaaliviraston yhteishankkeeksi. Sitä ollaan siirtämässä keskustaan, joka varmasti parantaa sen tavoitettavuutta maahanmuuttajaväestön keskuudessa. Se, että tämä yhteispalvelupiste pystyy tarjoamaan riittävästi palveluita ja neuvontaa, niin se tarvitsee siihen riittävät resurssit. Olen itse jättämässä tässä valtuustossa siitä talousarvioaloitteen.

Kiitos.

Valtuutettu Moisio

Arvostettu ja aina yhtä vitsikäs puheenjohtajamme, hyvät valtuutetut.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Noin vuosi sitten me tässä valtuustossa olimme käsittelemässä ja

25.2.2009

---

hyväksymässä maankäytön ja asumisen ohjelmaa tuleville vuosille, ja aika pahalta näyttää nyt, kun katsotaan tilannetta. Rakentaminen on Helsingissä käytännössä pysähtynyt, ainakin vapaarahoitteinen rakentaminen. Tuohon ohjelmaan hyväksyttiin myös ns. välimallin asuntotuotanto ja sille kirjattiin 20 %:n tavoite. Yhtään välimallin hanketta ei ole tähän mennessä vielä lähtenyt liikkeelle. On varmaan selvää, että tänä keväänä joudutaan tätä ohjelmaa vielä tarkastelemaan ja katsomaan, että millä tavalla näitä asuntoja ja asuntotuotantoa saadaan Helsingissä liikkeelle.

Kun taloudellinen tilanne on se, mikä on, niin silloin julkisen vallan, eli kaupungin, kannattaa rakentaa itse. Meillä on kuitenkin siihen erittäin oivallinen väline, eli ATT, jonka pitäisi nyt tässä tilanteessa alkaa rakennuttaa myös kovan rahan asuntoja. Ehdottoman järkevää on tässä vaiheessa rakentaa enemmän vuokra-asuntoja, ja itse ajattelen niin, että tämän maankäytön ja asumisen ohjelman tavoitteet on ikään kuin laadittu koko sille ohjelmakaudelle, jolloin nyt tässä vaiheessa voi painottua vuokra-asuntorakentaminen enemmän, kun myöhemmin noususuhdanteen taas hämmöittäessä varmasti myös vapaarahoitteinen asuntotuotanto lähtee sitten käyntiin.

ATT:n roolia voisi myös rakentaa enemmän esimerkiksi kokeiluhankkeissa, joihin voitaisiin hakea ulkopuolista rahoitusta, ja itse näen tällaisiksi kokeiluhankkeiksi mm. uudet energiatehokkuushankkeet ja niiden rakentaminen kaupunkiin. Näihin on sen takia haettava kokeilurahoitusta, että kustannukset eivät valu niille omistajille tai käyttäjille tai vuokralaisille siellä toisessa päässä.

Puheenjohtaja.

Vihreiden ryhmäpuheessa todettiin, että laskusuhdanteessa, kun tehdään rekrytointeja kaupungin henkilöstöön, pitää huolehtia siitä, että mukana on myös nuorta ja osaavaa työvoimaa, vaikka näitä rekrytointeja tehtäisiinkin maltillisesti tai jopa tarkastettaisiin, että onko niiden tekeminen millä tasolla järkevää. Minä itse lisäisin tähän listaan sen, että on tärkeää huolehtia myös siitä, että kaupungin työpaikkoihin rekrytoidaan maahanmuuttajia. On ehdottomasti etu Helsingissä, jos esimerkiksi palveluja pystytään tarjoamaan helsinkiläisten monille kielillä.

Johanna Sumuvuori jo totesikin sen, että väestön kasvu perustuu Helsingissä jo suurelta osin maahanmuuttajiin. Ja itse toivon, että kaupunki myös työnantajana kantaa tältä osalta vastuunsa. Työllistyminen ja työpaikka ovat kuitenkin se ensimmäinen avain siihen, että maahanmuuttaja pääsee kiinni yhteiskuntaan ja sen

25.2.2009

---

sääntöihin.

Hyvä puheenjohtaja.

Lopuksi vielä yksi sananen päiväkodeista ja tilanteesta. Olemme varmasti kaikki piinallisen tietoisia siitä katastrofaalisesta päiväkotitilanteesta, joka tällä hetkellä on eri puolilla Helsinkiä. Ainakin itse olen saanut aika paljon viestejä kaupunkilaisilta viime viikkoina ja erityisesti esimerkiksi Katajanokalta päiväkotit Maston vanhemmilta, että lapsia tuntuu tulevan ovista ja ikkunoista ja on aika kova haaste saada mahtumaan kaikki päiväkotipaikkaa tarvitsevat.

Tämä tilanne näyttää nyt siltä, että se on kohtalaisen pysyvä, kun katsotaan näitä lukuja, eikä itse asiassa kovin suhdanneherkkä tai välttämättä edes tilanne, joka korjaisi itseään. Viime vuoden tammikuussa oli 700 lasta enemmän kuin edellisenä vuonna päiväkodeissa, ja nyt taas tammikuussa on muutamia satoja enemmän kuin edellisenä vuonna. Se näyttää siltä, että me olemme siirtyneet ikään kuin uudelle uralle, joka kyllä vaatii nyt sitten meiltä piakkoin toimenpiteitä. Koska uusien tilojen rakentaminen kestää jopa vuosia, tässä vaiheessa täytyy löytää näitä täydentäviä tiloja, joko parakkeja tai alueelta muita mahdollisia valmiina tähän käyttöön otettavia tiloja, ja varmasti myös henkilökunnan määrää päivähoitossa joudutaan lisäämään.

Kiitoksia.

Valtuutettu Anttila

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Omassa puheenvuorossani otan esille kaksi asiaa: perusterveydenhuolto pitää panna kuntoon, ja toisaalta sitten moniongelmaisiin perheisiin pitää satsata nykyistä enemmän.

Helsingin tämän hetken näkyvin ongelma on perusterveydenhuollon jatkuva kritiikki. Se syö kaupunkilaisten uskoa kaupungin kykyyn järjestää nämä ihmisille elintärkeät palvelut kuntoon. Lisäksi se vaikuttaa terveydenhuollon henkilöstön työmotivaatioon ja terveyskeskustyön vetovoimaan. Eniten kritisoidaan palvelujen saannin eriarvoisuutta, palvelujen laadun epätasaisuutta, johtamisten tasoa ja toiminnan joustamattomuutta sekä toiminnan järjestämisessä että henkilöstön työolojen järjestämisessä. Nämä ovat kovia sanoja, mutta jotta voimme saada perusterveydenhuollon siihen kuntoon kuin se

25.2.2009

---

maan pääkaupungissa pitää olla, paise on puhkaistava, jotta se pääsee paranemaan. Se on meidän kaikkien etu.

Terveystenhoito on noin neljännes kaupungin budjetin käyttötaloudesta, siitä puolet on terveyskeskuksen omaa toimintaa. Perusterveydenhuollon kuntoon saattaminen vaatii muutamia selkeitä linjauksia. Ensimmäiseksi kaupungin ja myös terveysviraston on selkeästi linjattava, että perusterveydenhuolto järjestetään kuntoon kaupungin omana työnä, toisin kuin valtuutettu Rautava omassa Kokoomuksen ryhmäpuheenvuorossaan totesi. Jatkuva vilkuilu yksityissektorin suuntaan, mitä rusinoita terveyskeskuksen pullasta voidaan kilpailuttamalla työntää ulos, rappeuttaa pitkäjänteisen ja monipuolisen, yhteistyöhön perustuvan toiminnan kehittämisen.

On tunnustettava, että kaupunki pystyy hoitamaan perusterveydenhuollon, jos tahtoa ja halua riittää. On tiedostettava, että perusterveydenhuolto – etenkin Helsingissä – edellyttää monien eri hallintokuntien ja yhteistyötahojen saumatonta työskentelyä. Siksikin on perusteltua, että perusterveydenhuolto on lujasti kaupungin omissa käsissä, jotta tätä orkesteria voidaan soittaa koordinoitusti ja samalla nuotilla.

Toiseksi on linjattava toiminnan ja henkilöstön edellyttämä joustavuus. Kaupungin toiminta koetaan kankeaksi – oikein tai väärin, mutta tästä mielikuvasta on päästävä eroon. Viime aikojen lehtikirjoittelut huonosta kohtelusta terveysasemilla ovat huonoa mainosta ja heittävät varjon liian monen hyvin ja ammattitaidolla työtä tekevän työntekijän päälle. Näistä esimerkeistä on päästävä eroon. Se vaatii johtamisen kehittämistä ja henkilöstön ja työolojen ammattitaidon ja osallisuuden entistä parempaa huomioon ottamista. Näiden asioiden kehittämisessä on tärkeää levittää hyviä käytäntöjä, juurruttaa ne myöskin työyksiköihin.

Kolmanneksi: Kaupunkilaisille on luotava joku muukin kanava kertoa kokemuksistaan kuin lehdistö. Suora palaute palveluista ja kohtelusta on kaiken kehityksen edellytys. Pelkät asiakastyytyväisysmittaukset eivät riitä, vaan on saatava tietoa myös niiltä, jotka eivät pääse palvelujen piiriin tai jotka eivät syystä tai toisesta uskalla kertoa kokemuksistaan. Kohdennetut tutkimukset tai muu laaja-alainen tietojen kerääminen on tarpeen toiminnan kehittämisen perustaksi.

Perusterveydenhuollon kivijalka on pantava kuntoon ennen kuin voidaan arvioida erikoissairaanhoidon uudistuksia tai HUSin organisaatiota. Mutta kuitenkin perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välinen saumakohta pitää selvittää kunnolla ja

25.2.2009

---

pikaisesti ja katsoa, miten tämän selvityksen pohjalta perusterveydenhuoltoa pitää uudistaa. Perusterveydenhuollon laaturemontin aika on nyt.

Lehdissä kerrottiin taannoin niistä monista sadoista perheistä, joiden luona sosiaali- ja terveystyöntekijät ja poliisit käyvät muita useammin. Moniongelmaisuus on yksi ison kaupungin ilmiöistä, se merkitsee hätää ja huono-osaisuutta suurelle joukolle kaupunkilaisia. Se on myös sukupolvien yli ulottuva, kuten olemme jo Helsingissä havainneet. Juuri tämä sukupolviulottuvuus on niin tärkeää, että näitä moniongelmaisia perheitä on autettava kaikin tavoin. Toimien on oltava räätälöityjä, ja niiden vaikutuksia on kyettävä myös seuraamaan.

Tulevien vuosien talouslaman aikana moniongelmaisten perheiden ja syrjäytymisuhan alla olevien ihmisten ongelmat voivat entisestään syventyä ja tulla entistä kalliimmaksi. Siksi olisi tärkeää, että kaupunginhallitus velvoittaisi eri hallintokuntia toimimaan yhteistyössä yhteisin tavoittein nykyistä koordinoitummin näiden ryhmien auttamiseksi niin, että tilanne ei heikkene vaan parantuu. Voisi olla tarkoituksenmukaista, että tätä tarkoitusta varten perustettaisiin erillinen projekti.

Kiitos.

Valtuutettu Puura

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Laman vaikutukset perheisiin ja lasten hyvinvointiin voivat olla hyvinkin tuhoisat. Jos ajatellaan 90-luvun alun lamaa ja siitä seuranneita vuosia ja heijastusvaikutuksia, niin vanhempien työttömyys ja syrjäytymisen kierre vaikuttaa myös hyvin paljon siihen lasten olemiseen ja elämiseen ja arjen hyvinvointiin. Korostankin sitä, että Helsingin kaupungilla on nyt tärkeää tehdä viisasta hyvinvointi- ja tulevaisuuspolitiikkaa sillä tavalla, että kiinnitetään erityistä huomiota lasten ja nuorten hyvinvointiin kaikilla meidän hallinnon aloillamme. Meiltä puuttuu ajantasainen lasten ja nuorten hyvinvointiohjelma, ja se olisikin saatava nyt pikaisesti poikkihallinnollisesti valmisteltua ja hyväksyttyä.

Yksi asia, mihin haluan kiinnittää huomiota, on lasten ja nuorten liikunnan tarve ja liikuntaedellytysten turvaaminen. On tärkeää, että lapsilla ja nuorilla on päivähoidon ja koulun arjessa päivittäin mahdollisuuksia liikkumiseen ja siellä on osaavia aikuisia ohjaamassa ja auttamassa siinä liikuntaharrastuksessa ja myöskin, että

25.2.2009

---

urheiluseuroilla on hyvät toimintaedellytykset. Tässä nämä vuokratasot ja muut ovat hyvin keskeisiä kysymyksiä.

Keskeinen lapsen arjen kannalta on tietysti se, että se päivähoido ja koulu on laadukas. Niin kuin tiedämme, Helsingin päivähoido ja koulu saavat hyviä arvosanoja ja vanhemmat arvostavat sitä kovasti. Mutta kunnallisen päivähoidon ja meidän opetuksemme laatuun on jatkossakin kiinnitettävä erityistä huomiota.

Kiitos.

Valtuutettu Puhakka

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Käymme tätä keskustelua ensi vuoden taloudesta finanssikriisiin ja talouslaman varjossa. Vielä 90-luvun varjotkaan eivät ole väistyneet, kuten täällä erittäin hyvin on muutamassa puheenvuorossa otettu esille se, ettei nyt tehtäisi niitä 90-luvun virheitä, mitä laman aikana tehtiin. Olin itse silloin sosiaalilautakunnassa ja muistan erittäin hyvin sen, kuinka taisteltiin jokaisesta markasta. Meidän toimeentulotukimenomme kasvoivat, kun samaan aikaan muuta perusturvaa ja palveluja leikattiin. Ja me maksamme siitä tällä hetkellä mm. kovina, lastensuojelun puolella huostaanottoina ja erilaisina kriisitilanteina.

Täällä kuulosti aika pahalta, kun kuuntelin alkupuheenvuorot, joita erityisesti Kokoomuksen taholta tuli, joissa puhuttiin rakenteellisista muutoksista. Olen kuunnellut tällä viikolla samaa puhetta televisiouutisista rakenteellisista muutoksista, ja eilen illalla hallitus ilmoitti näistä rakenteellisista muutoksista, eli nyt käytiin siellä rakenteellisten muutosten nimissä eläkkeisiin kiinni. Tällaisia rakenteellisia muutoksia täällä on esitelty jo, edellisetkin puhujat ovat jo maininneet esim. terveystalouksien yksityistämispaineet. Näitä tulee näitä ns. rakenteellisia muutoksia talouden varjolla. Niihin ei pidä missään tapauksessa suostua, ne eivät ole ratkaisuja.

Palvelujen yksityistäminen on erittäin kallista, eikä tätä tarvitse uskoa, mitä minä puhun, vaan kannattaa katsoa tutkimuksia, mitä tutkimukset kertovat yksityisten palvelujen kalleudesta. Toki, niin kuin ryhmäpuheessamme kerroimme, me myönämme, että taloustilanne on vaikea, mutta ne ratkaisut pitää hakea toisella tavalla kuin palveluja yksityistämällä tai palveluista tinkimällä. Me tiedämme kaikki, että aivan selvästi esimerkiksi tänä vuonna joudumme vielä taistelemaan täällä

25.2.2009

---

päivähoidon rahojen kanssa, lastensuojelurahojen kanssa, nämä mm. ovat riittämättömiä tälle vuodelle. Ja ne ovat sellaisia peruspalveluja, joista meidän on selviydyttävä.

Meidän täytyy, huolimatta siitä, että meillä on vaikea taloudellinen tilanne, satsata omien palvelujen kehittämiseen. Se tarkoittaa sitä, että sellaisia rakenteellisia muutoksia Vasemmistoliitto kannattaa, jotka parantavat omien palvelujen tuottamista kaupungin omina palveluina. Ja siihen varmasti on mahdollisuuksia, ja siihen on etsittävä keinoja. Niitä voidaan katsoa myös tuolta yksityiseltä puolelta. Ei tarvitse tehdä benchmarkkaamista sillä tavalla, että ne palvelut yksityistetään, vaan haetaan siellä sellaisia malleja, jotka ovat hyviä ja sopivat myös kaupungin palveluihin. Tai katsotaan muista kaupungeista, miten palveluja on tuotettu hyvin. Mutta lähdetään nimenomaan tälle kehittämisen tielle, rakenteellisiin muutoksiin sillä tavalla, ettei lähdetä yksityistämään.

Tässä on uhkana myös se, että nyt henkilöstöstä ei pidetä kiinni. 2000-luvun alkupuolella, kun kaupunki oli taloudellisissa vaikeuksissa, esimerkiksi terveystaloudella pistettiin jarrut päälle: me emme halua työntekijöitä, me vähennämme terveystaloudella työntekijöitä. Sitä yritettiin ja todella yritettiin, ja tulokset näkyvät siinä, että tänä päivänä me olemme kärsineet työvoimapulasta terveystaloudella. Meillä ei ole varaa luopua määräaikaisten työntekijöistämme. Tällä hetkellä tuolla palvelujen puolella on alimitoitettut henkilöstöresurssit esimerkiksi vanhusten puolella, päivähoitossa, eli käytännössä se tarkoittaa sitä, että siellä on liian vähän ihmisiä töissä. Jos me luovumme nyt määräaikaisten, se tarkoittaa käytännössä, että työt kaatuvat näiden ihmisten päälle. Ja se tarkoittaa sitä, että ihmiset sairastavat enemmän.

Nyt on laskettu taas eläkkeellesiirtymisien nousua. Kuinkas on käynyt? Yksityisellä puolella eläkkeellesiirtymisikä nousee, mutta kuntapuolella se päinvastoin laskee. Eli raskaat työt, nopeammin eläkkeelle, nopeammin työkyvyttömyyseläkkeelle, ja siihen ei ole varaa Helsingin kaupungilla. Eli tarvitaan myös lisätyöntekijöitä tarpeen mukaan ja pidetään meidän määräaikaisten työntekijöistämme kiinni.

Täällä on otettu ansiokkaasti esiin eri sektoreista, eli lastensuojelua, päivähoitoa, maahanmuuttajia, ja Vasemmistoliitto on näissä talkoissa mukana.

Kiitos.

25.2.2009

Arvoisa puheenjohtaja.

Otin koko tietokoneen mukaan, koska en valitettavasti ennättänyt printata puhettani, koska edelliset puhujat ovat olleet varsin ripeitä.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Yritän olla nopea, vaikka yleensä en sitä kyllä valitettavasti ole.

Paineessa timantit puristuvat, tai miten sitä nyt sitten sanotaan? Tämä kriisiytynyt taloustilanne on tänään ainakin kirvoittanut monia puheenvuoroja ja ajatuksia, jotka ovat olleet jopa varsin synkkiä. Itse toivoisin, että tämä kriisiytynyt taloustilanne voisi ainakin jälkeinpäin katsottuna koitua Helsingin, helsinkiläisten veronmaksajien ja toisaalta myös peruspalveluiden onneksi. Talouden taantuessa olemme pakotettuja katsomaan kaupungin menorakennetta erittäin kriittisesti ja tekemään vaikeitakin uudistuksia. Hyvä taloustilanne ei toisaalta meitä sellaiseen pakottaisi, vaikka tietenkin kaikki meistä toivoisivat hieman parempia taloudellisia näkymiä tästä eteenpäin.

Kuitenkin toivon, että pystyisimme näkemään tämän vaikean tilanteen haasteena emmekä niinkään uhkana ja lamaannuttavana pelkona. Lama tai taantuma, kummasta sitten puhutaan, se on ehkä retoriikkaa enemmänkin, se on haasta, mutta se on myös mahdollisuus muuttaa rakenteita.

Nostan esille yhden asian Helsingin taloudesta ja Helsingin palvelurakenteesta. On toki paljon muitakin, mutta keskityn vain yhteen eli laitosvaltaisuuteen. Helsinki on sosiaali- ja terveystalouden osalta maamme laitosvaltaisia kaupunkeja. Tämä on todella asia, josta täälläkin on hyvin moneen otteeseen puhuttu. Tämä laitosvaltaisuus kuulostaa kovin kapulakieliseltä ja byrokraattiselta, ja sitä ei aina välttämättä pysähdy ajattelemaan, että mitä sen taakse ikään kuin kätkeytyy.

Se, että Helsinki on sosiaali- ja terveystalouden osalta maamme laitosvaltaisimpia kaupunkeja, niin kapulakielisyydestään huolimatta tämä lause on niin totta kovin monille helsinkiläisille lapsille, vanhuksille ja kehitysvammaisille. Helsinkiläiset vanhukset, lapset ja kehitysvammaiset asuvat valitettavan usein laitoksissa eivätkä kodeissa. Laitokset ovat epäinhimillisiä, vanhanaikaisia ja kalliita. Niistä on mielestäni kaikin keinoin pyrittävä eroon.

Raha on hyvä kannustin, ja toivonkin, että tämä tiukka taloustilanne

25.2.2009

---

pakottaa meidät tekemään välttämättömiä uudistuksia niin myös tässä laitosvaltaisuusasiassa. Kenenkään koti ei saa olla sairaalassa, sen olemme yhteisesti todenneet vanhuspalveluohjelmaa hyväksyessämme, mutta silti edelleen valitettavasti näin on. Meillä on edelleen ikäihmisiä, jotka ovat juuttuneet terveyskeskussairaaloiden vuodeosastoille odottamaan paikkaa jostain muualta tai odottamaan kotiutumista, joka ei ehkä koskaan koita.

Vuodeosaston tulisi olla vain sairauden pahenemista tai hoitamista varten, ja ihmisen tulisi saada asua kotonaan. Mikäli sitten kotona asuminen ei onnistu, sairaalaa inhimillisempiä ovat palveluasunnot, ryhmäkodit ja vanhainkodit. Siispä omaishoitoon, kotihoitoon, palveluasumiseen ja vanhainkoteihin, niihin pitää panostaa, pitkäaikaishoivaa sairaaloissa pitää vähentää.

Lasten huostaanottojen – hypätään siis vanhuksista lapsiin – määrä on viime aikoina lisääntynyt, ja sekin on täällä jo tänään todettu. Tämä on erittäin surullista, ja huostaanotto on sen lisäksi, että se on byrokraattinen päätös, niin se on lähes maailmanloppuun verrattava tapahtuma lapselle ja koko perheelle. Me tiedämme, että lastensuojelulaitoksessa kasvaneen ihmisen lähtökohdat elämälle ovat merkittävästi huonommat kuin perheessä kasvaneen lapsen. Huostaanotetut lapset on aina, kun siihen on mahdollisuus, pyrittävä sijoittamaan perheisiin.

Olen siis eri mieltä siitä, mitä valtuutettu Mäki täällä aikaisemmin sanoi, että vain pienet lapset tulisi pyrkiä sijoittamaan perheisiin. Olen sitä mieltä, että kaikki lapset ansaitsevat perhesijoituksen, mikäli se on mahdollista. Aina se ei tietenkään ole mahdollista, jos puhutaan esimerkiksi erittäin vaikeasti häiriintyneistä lapsista tai muusta hyvin vaikeasta tilanteesta, mutta kategorisesti meidän pitää lähteä siitä, että jokainen lapsi ansaitsee perhesijoituksen.

Eli on sitten tutkittava mahdollisuudet sukulaisperheisiin, sijaisperheisiin, muihin mahdollisiin vaihtoehtoihin, ja vasta äärimmäisenä vaihtoehtona pitää olla laitossijoitus. Lapsi ansaitsee perheen, aikuisen tuen ja turvan, ja laitos ei koskaan voi korvata lapsen suhdetta vanhempiin tai sijaisvanhempiin. Tässä asiassa Helsingin pitää erityisesti skarpata, tämä on häpeäpilkku Helsingille. Toivonkin, että tämä lama koituu huostaanotettujen lasten eduksi ja johtaa yhä useampiin perhesijoituksiin ja sitä kautta parempiin mahdollisuuksiin elämässä.

Kiitos.

25.2.2009

Valtuutettu Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kanssavaltuutetut.

Helsingin kaupungin tilanne on vielä melko hyvä moneen muuhun Suomen kuntaan verrattuna. Kuitenkin verotulojen jyrkkä lasku, työttömyyden kasvu sekä toimeentulokiasiakkaiden määrän huima nousu viime kuukausien aikana ovat erittäin selviä merkkejä siitä, että taloudellinen matalapaine tulee jatkumaan tulevina vuosina. Maan pääkaupungin selviytyminen heijastuu myös koko Suomeen. Helsingin kaupungin on saatava oma osuutensa valtion elvytysseuroista.

Kuntaministeri Kiviniemen avaus siitä, että kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta nostetaan, oli suurten kaupunkien kannalta tärkeä. Eilen tehtiin myönteinen periaatepäätös, yksityiskohtaiset päätökset tasosta valtioneuvosto tekee kehysriihessä. Noston on kuitenkin oltava tuntuva, muutaman prosentin korotus ei riitä.

Rakentamisen laskusuhdanne on jopa ennakoitua jyrkempi. Asuntorakentamisessa näytämme jäävän huolestuttavan kauas uudesta, hyväksytystä MA-ohjelmasta ja sen tavoitteista. Keskustan ryhmä tosin epäili jo silloin määrällisiä tavoitteita epärealistisen suuriksi. Kaupungin ei pidä nyt missään nimessä leikata rakennusinvestointejaan ja sillä kiihdyttää rakentamisen laskua, vaan on mietittävä, voisiko esimerkiksi korjausrakentamista lisäämällä huomattavastikin, kun hintatason nousu on hidastunut ja valtiolta on saatavissa bonuksena elvytyspakettiin mm. kuuluvia avustuksia, edistää rakentamista ja nostaa sitä laskusta.

Helsingin kaupungin on toimittava vastuullisesti myös työnantajana ja huolehdittava hyvin henkilöstöstään. Minun Helsinkiäni ei etsi säästöjä lomauttamalla tai irtisanomalla henkilökuntaa. Minun Helsingilläni on riittävän leveät hartiat, jotta voimme kantaa vastuumme osaltamme myös työllisyyden ylläpidosta ja huolehtia siitä, että kunnat ovat jatkossakin houkuttelevia ja vetovoimaisia työnantajia. Meidän on muistettava se, että taantuman jälkeen uuden nousun alkaessa kilpailu työvoimasta, osaavasta, ammattitaitoisesta ja motivoituneesta työvoimasta tulee kiristymään suurten ikäluokkien eläköitymisen kiihtyessä ja nuorten työelämään tulevien ikäluokkien ollessa yhä pienempiä.

Tämä valtuusto joutuu miettimään monena keskiviikko-iltana ja monena muunakin iltana ja päivänä, miten me voisimme tuottaa vähemmillä vero euroilla aiempaa parempia tuloksia. Meidän on mielestäni muistettava kuitenkin jatkuvasti se, että ylhäältä alaspäin tapahtuva

25.2.2009

---

käskytyks ei ainoastaan auta. Valtuusto kyllä päättää budjetista, valtuusto päättää ylätasolla linjauksista, mutta käytännön työ tehdään meidän kaupungin laitoksissa, virastoissa, eri yksiköissä, ja jokainen käytännön työtä tekevä työntekijä vaikuttaa siihen, mikä on kaupungin tulos. Meidän eri toimialoillamme kyetään kyllä löytämään itse tapoja tehdä nykyistä kustannustehokkaammin ja paremmin asioita. Tämä edellyttää sitä, että työntekijöillä on oltava mahdollisuus vaikuttaa itse omaan arkityöhönsä ja sen kehittämiseen.

Nyt taloudellisen taantuman aikana on erityisen tärkeää miettiä tarkkaan panosten vaikuttavuutta pitkällä tähtäimellä. 90-luvun laman aikana tehdyt säästöt kohdistettiin osittain väärin, täällä tänä iltanakin monessa puheenvuorossa on näin todettu, ja niiden laskua maksetaan maassamme ja kaupungissamme edelleen. Taloudellisesti heikoimpina aikoina on erityisen tärkeää, että panostamme ennaltaehkäiseviin palveluihin. Kaupungin tulevien vuosien budjeteissa on tehtävä kaikkien hallintokuntien osalta jatkuvasti ja huolellisesti sosiaali- ja terveysvaikutusten arviointia, joka on jo osassa virastoista otettukin käyttöön.

Kaupungin budjettia pitäisi arvioida myös lapsivaikutusten näkökulmasta. Lapsivaikutusten arvioinnin toteuttaminen yhteiskunnallisessa päätöksenteossa kuuluu osana Suomen kansalliseen toimintasuunnitelmaan YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen toimeenpanosta. Yhteiskunnallisten päätösten lapsivaikutusten arvioinnin kehittäminen sisältyy myös Suomen hallituksen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelmaan. Lapsivaikutusten arvioinnin toteuttaminen toisi näkyväksi päätösten seuraukset lasten, nuorten ja perheiden jokapäiväiseen elämään.

Arvoisa puheenjohtaja.

Lasten ja nuorten niin psyykkisen kuin fyysisen terveyden edistäminen vaatii eri hallintokuntien yhteistyötä. Lapsiperheiden ennaltaehkäisevään tukeen kuuluu jo usean vuoden ajan Keskustan ryhmän esillä pitämä toimiva lapsiperheiden kotipalvelu. Siihen on varattava nyt taantuma-aikanakin riittävät resurssit.

Koululaisille kouluterveydenhoitaja on usein se aikuinen, jolle pienistä ja suurista asioista mennään puhumaan, jos niistä ei omille vanhemmille tai opettajalle kehdata tai uskalleta puhua. Kouluterveydenhuolto on myös erittäin tärkeä ennaltaehkäisevänä ja hyvien terveystottumusten ohjaajana. Kouluterveydenhuollon roolia on vahvistettava. Suomalaista koulujärjestelmää katsellaan monin osin

25.2.2009

---

ihailten ja siitä käydään ottamassa mallia eri puolilta maailmaa. Opetustoimen tuntiresurssien leikkaukset on palautettu, nyt me emme saa niitä taas leikata.

Ledamoten Björnberg-Enckell

Ärade herr ordförande, hyvät valtuutetut.

Valtuutettu Heli Puuralle: sosiaalilautakunnassa on käsittelyssä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma vuosille 2009–2012. Tätä suunnitelmaa tarvitaan, sitä toteuttaessa on, aivan niin kuin valtuutettu tässä edellä myös mainitsi, tehtävä virastojen rajat ylittävää yhteistyötä. Lasten ja nuorten hyvinvointi on tämän taantumankin aikana pidettävä keskiössä, siitä on tänä iltana moni ollut samaa mieltä.

Det är omöjligt att idag se hur de ekonomiska förutsättningarna för staden ser ut år 2010. Att vi bara för någon dag sedan fick höra om uppskattningen på en 4,4 procentig negativ tillväxt illustrerar tydligt den rådande, genomgripande osäkerheten. Vi vet mycket lite om de budgetramar som vi idag håller på att diskutera om.

Regeringens löfte om ökad andel av samfundsskatten till kommunerna är en god nyhet, också den har vi väntat på. Stadens ekonomiska situation stöds, som här också idag har påverkat, av en stark balans. Med största delen av marken, hundratalet bostadsbolag, stor industriell verksamhet och stor egen serviceproduktion avviker Helsingfors från de övriga kommunerna i landet. Vi kommer kanske ändå inte att planera eller investera oss ur nedgången. Vi måste vara beredda att revidera tidigare uppfattningar om omvärldsförändringar, om tiden så kräver. Kommunens kärnuppgift är, och förblir, att leverera trygg och högklassig service till invånarna. Tjänsterna kan produceras själv, men lika väl av t.ex. avtalsskolor, såsom på finskt håll, privata vårdhem eller företag. Det gäller att hålla den sysselsättande effekten, som köp av tjänster av de här mikro-, små- och medelstora företag innebär.

Ennakkoluulottomat ratkaisut palveluiden tarjoamisen turvaamiseksi ja tuottavuuden parantaminen sekä tietoteknisten ratkaisujen kehittäminen ovat keskeisiä tänä aikana.

Det är viktigt att staden som en betydande nationell, offentlig aktör håller fast vid de planerade investeringarna. Nu är det dags att renovera hälsovårdliga skolbyggnader och använda de medel som under tidigare år blivit oanvända p.g.a. planeringssvårigheter och brist

25.2.2009

---

på arbetskraft. Fastighetsverket bör dock noggrant beräkna och ta ställning till helhetskostnaderna, så att de hyror som skolorna efter renoveringarna betalar, inte överskrider gängse marknadspris. Om en skola Herttoniemen ala-aste efter genomförd renovering, får en faktiskt hyra på 21,30 euro per m² står vi, bästa fullmäktige, inför ett dilemma. Stadens egna fastigheter ute i förstäderna har en hyresnivå över marknadsprisen. Då blir det billigare för utbildningsverket att hyra skolhus på fria marknaden eller att låta avtalsskolorna att sköta mer än vad de gör idag.

Den som vill övertyga grannarna om metropolens effektivitet bör också i dagens läge fatta beslut om sammanslagning av förvaltning av dagvård och skola i hela Helsingfors. Om administrationen skulle ske innanför samma väggar, skulle knappast situationer som den uppkomna i Månsas, som här också i många sammanhang diskuterats, uppkomma. Framförallt genom att inrymma förskolorna i skolhusen där det ställvis finns lite ledigt utrymme, skulle stadens överfulla daghem få avlastning och utrymme för de yngre barnen som till antalet blir allt fler. Detta skulle innebära en fastighetsekonomisk men framförallt en pedagogisk förbättring. Vilket förskolebarn skulle inte hellre gå till den riktiga skolan, än fortsätta i sitt gamla dagis?

Bästa fullmäktiga, herr ordförande.

Den osäkerhet som idag råder om framtiden får inte förlama beslutsfattande, utan borde hellre förvandlas i handlingskraft. Förändringar som innebär att den enskilda individen i staden får mer kvalitativ service och förstärkt trygghetskänsla bör befrämjas, framom förändringar som leder till ökad oro och alienering.

Tack.

Valtuutettu Hellström

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Muutamasta asiasta: kulttuurista, liikunnasta, päivähoidosta ja pysäköinninvalvonnasta. Edellinen lama on omissa mielikuvissani harmaa ja ankea, vaikka henkilökohtaisesti se ei juuri vaikuttanutkaan, koska olin opiskelija ja joka tapauksessa köyhä. Mutta en haluaisi, että kaiken pitää olla ankeaa ja kurjaa, vaikka taloudessa menisikin huonosti.

Minun mielestäni laman aikana on mahdollisuus nostaa uuteen arvoon

25.2.2009

---

myös aineeton hyvä, ehkä niin, että enemmän aikaa, vähemmän roinaa, niin kuin meillä vihreillä on tapana sanoa. Sen takia kulttuurin osuus budjetissa on äärimmäisen tärkeä. Kulttuurin määrärahat ovat joka tapauksessa niin pienet, että niitä leikkaamalla ei taloutta pelasteta, ja toisaalta silloin, kun taloudessa menee heikommin, tarvitaan myös jotain hyvää ja tarvitaan myös ilmaisia mahdollisuuksia tehdä asioita. Sen takia erityisesti kirjastojen toiminta on tärkeää, kulttuurin tekeminen ja kulttuuritapahtumat.

Tänään lehdestä saimme lukea, kuinka Ruotsissa ilmapiiri piristyi, kun Victoria kihlautui, joten aina hyvä mieli ei ole niin isoista asioista kiinni. Meillä ei ole kuninkaallisia, mutta ehkä meillä on mahdollisuus kuitenkin tehdä asioita, jotka tekevät elämästä hieman mukavampaa.

Toinen tärkeä asia on liikunta, on tärkeää pitää ihmiset liikkeessä ja luoda sellaisia mahdollisuuksia, joihin on helppo mennä ja joihin voi osallistua edullisesti. Liikunta on myös mitä parhainta ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa, koska yksi iso ongelma terveydenhuollon saralla on lisääntyvä lihavuus. Tänään kuulin radiossa ruotsalaistutkimuksesta, jonka mukaan lihavuus vastaa 10 tupakan polttamista päivässä noin kuolleisuuden kannalta, joten ihmisten liikkeelle saaminen on ihan yhtä tärkeää kuin savuttomuusprojektit.

Päivähoidon osalta tilanne on Helsingissä ahdas, kuten varmasti kaikki tiedämme. Monilla alueilla päiväkodit ovat aivan tupaten täynnä. Vaikka taloudessa meni hyvin, päiväkoteja ei pystytä sitä tahtia rakentamaan kuin niiden tarve kasvaa, kun lapsia onkin ennakoitua enemmän päivähoidossa. Sen takia mielestäni päivähoidossa on pakko sietää sen verran väljyyttä, että jos ennusteet eivät olekaan ihan sitä mitä on ajateltu, niin päivähoidon osalta on olemassa liikkumavaraa eivätkä lapset joudu kärsimään siitä, että ennusteet eivät ole pitäneet.

Viimeisenä asiana pysäköinninvalvonnasta. Siitä esitin edelliselle kyselytunnille kysymyksen, johon sain kirjallisen vastauksen, jossa todettiin, että pysäköinninvalvonta tulee esittämään lisää pysäköinninvalvojan virkoja, ja haluan kannattaa tätä esitystä jo nyt. Meidän täytyy saada tämä luvaton pysäköinti kuriin. Toki keinoja on muitakin, mutta kun se virhemaksun suuruus ja ne rengaslukot ovat valtiovallan päätettävissä, niin laitetaan me nyt osaltamme ainakin riittävästi valvoja liikkeelle.

Kiitos.

25.2.2009

Valtuutettu Siimes

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Talouden näkymien huonontuminen asettaa kaupungin päättäjät hyvin haasteelliseen tilanteeseen. Samaan aikaan kun palvelujen tarjoamiseen käytettävissä olevat varat pienenevät, kaupunkilaisten palvelujen tarve tulee kasvamaan. Samalla Helsingin kaupungin merkitys työnantajana tulee korostumaan.

Vuoden 2010 talouden suunnittelun lähtökohtana ei voida pitää sitä, että ei palkattaisi lisää uusia työntekijöitä. Lainsäädäntö on muuttumassa mm. vammaispalveluissa, ja uusi lastensuojelulaki on astunut voimaan viime vuonna. Valtuustossa tullaan keväällä hyväksymään lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, ja jo nämä kaksi lainsäädännön asettamaa uudistusta tulevat aiheuttamaan tarvetta palkata lisää henkilökuntaa. Täällä on myös puhuttu paljon paineista päivähoidossa ja vanhustenhuollossa, joten henkilöstön kohdalla pitää olla tarkkana. Varmasti joudumme rekrytoimaan sitä paljon lisää.

Taloudellisesta tilanteesta huolimatta on uskallettava panostaa palveluihin. Lastensuojelussa tulee entistä voimallisemmin panostaa varhaiseen tukeen ja ennaltaehkäiseviin palveluihin. Tarvitsemme lastensuojeluun merkittävästi nykyistä enemmän sosiaalityöntekijöitä ja sosiaaliohjaajia. Mm. leikkipuistoissa tapahtuvaa matalan kynnyksen lapsi- ja perhetyötä on kiitettävästi kehitetty viime vuosina, ja tätä hyvää kehitystä tulee voida edelleen jatkaa. Pitkään väliinputoajina olleiden 3.–6.-luokkalaisten koululaisten vapaa-ajan tarjontaa tulee lisätä kaupungin toimesta. Lasten ajankäyttötutkimuksen mukaan he viettävät tällä hetkellä huolestuttavan paljon aikaansa kauppakeskuksissa koulun jälkeen.

Myös maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten palveluihin panostamisen aika on nyt. Tarvetta on sekä kulttuurisensitiiviselle nuorisotyölle että erityisesti pakolaistaustaisten lasten koulunkäynnin tukemiselle. Kouluja kehittämällä voidaan ehkäistä lähiöiden erojen syventymistä ja tarjota kaikille helsinkiläisille lapsille laadukkaat opetuspalvelut ja hyvät eväät tulevaisuudelle.

Vammaispalvelulain muutos astuu voimaan 1. syyskuuta. Lain muutos on huomioitava vuoden 2010 budjetissa. Laki turvaa vaikeavammaiselle henkilölle oikeuden saada henkilökohtaista apua päivittäisiin toimiin sekä kotona että kodin ulkopuolella. Kunta ei voi määrärahoihin vedoten evätä henkilökohtaista apua, jos hakija täyttää

25.2.2009

---

laissa olevat edellytykset palvelujen saamiselle.

Työttömyyden lisääntyminen tulee huomioida työllisyysmäärärahoja lisäämällä, kuten Outi Ojala ryhmäpuheessamme otti esiin. Maahanmuuttajien työllistymiseen tulee laman kynnyksellä kiinnittää erityistä huomiota, sillä työttömyyden lisääntyessä he tulevat olemaan todennäköisesti erityisen haavoittuvassa asemassa.

Yleisesti ottaen perheiden ahdinkoon tulee kiinnittää erityistä huomiota. Ennaltaehkäisevän toimeentulotuen määrää tulee lisätä, ja velkaneuvontaan tulee lisätä resursseja. Tällä hetkellä velkaneuvontaan on noin puolen vuoden jonot. Taloudellista ahdinkoa perheissä on mahdollista helpottaa myös tarkistamalla kaupungin omia perintätoimia. Kaupungin on oltava nykyistä joustavampi omien maksujen ja saatavien sovittelussa.

Kiitoksia.

Valtuutettu Koskinen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Vuoden 2010 talousarvion lähtökohtana tulee olla kunnallisveroprosentin säilyttäminen ennallaan, niin kuin täällä on jo monesti todettu. On turha kerätä lisää kunnallisveroa muualle maahan siirrettäväksi. Kiinteistövero nousee automaattisesti verotusarvojen noustessa korottaen samalla asumiskustannuksia. Kiinteistöveroprosentteihin ei tällä kertaa ole tarvetta puuttua.

Lainoja erääntyy vuonna 2010 korkoineen noin 110 miljoonaa euroa. Näkisin, että vähintään vastaavan suuruinen lainanotto olisi luonnollista ja mahdollista. Helsingin lainakanta per asukas jää vielä varsin kohtuullisesti. Yhteisöverotuotto Helsingille on vuosittain noin 300 miljoonaa euroa. Oman arvioni mukaan yhteisöverot ovat noin 100 miljoonaa euroa alemmalla tasolla vuosina 2009–2011.

Tänä ja seuraavina vuosina on tärkeää pitää menotalous kurissa. Vuoden 2010 talousarvion lähtökohtana tulisi olla käyttömenojen ehkä pitäminen ennallaan, tai kasvu pitäisi joka tapauksessa jäädä alle 4 %:n. Kunnallisverojen tuoton varmistamiseksi tulee työllisyysaste pitää mahdollisimman korkeana. Se on mielestäni kaiken avain, että Helsingissä säilyy työllisyysaste mieluummin nykyisellä tasolla. Sen takia olisikin investointitaso, joka on nyt 700–800 miljoonaa euroa, siitä pidettävä voimakkaasti kiinni. Tärkeää olisi myös saada valtio

25.2.2009

---

osallistumaan liikenneväylä- ja meluestoinvestointeihin nykyistä enemmän.

Yksi työllisyyden parantamiskeino, jota on tässä aikaisemmin tuotu jo esille, että Helsingin pitäisi luopua tästä 75 neliön pinta-alavaateesta asuntotuotannossa. Meillä on selkeästi suurin pula pienistä asunnoista, ja miksi estää niiden rakentaminen ja tietoisesti vaikeuttaa rakennusalan työllisyystilannetta ja Helsingin asumistilannetta? Toimittakoon tässä asukkaiden toiveiden ja tarpeiden mukaisesti ja mieluummin mahdollisimman nopeasti.

Helsingin ulkoiset maanvuokratulot ovat noin 120 miljoonaa euroa vuodessa. Luku vastanee noin yhden prosentin tuottoa tonttien pääoma-arvolle. Valtuuston asettama tavoite on 4–5 %, eli täältäkin kyllä pitäisi löytyä tuottopotentiaalia. Kaavoitusohjelman mukaan kaupunki kaavoittaa lähivuosina noin 500 000 kerrosneliometriä uutta rakennusoikeutta, sen nettoarvo on vähintään 300 miljoonaa euroa. Jos maanmyyntitulot olisivat 100 miljoonaa euroa vuodessa, lisääntyisi kaupungin maaomaisuuden arvo kaavoituksen kautta vuosittain vielä 200 miljoonaa euroa. Yksi mahdollisuus olisi palvelujen rahoittamiseen kyllä tämä maanmyyntitulojen lisääminen.

Tärkeää olisi myös päästä eroon HUSin sakkomaksuista ja valtiolle maksettavista työllistämättömyysmaksuista. Pienempinä tekijöinä näkisin, että omaishoitajan asemaa tulisi parantaa. Omaishoitajat tekevät arvokasta työtä, joka itse asiassa tuo suuret säästöt kaupungin taloudelle. Tämä olisi otettava huomioon talousarviota laadittaessa, omaishoitaja tulisi ottaa entistä enemmän tuen pariin, ja tästä olen tehnyt aloitteen.

Yksi ajatus on, että ikääntyvän väestön osalta tulisi tarjota ilmaisupalveluja erilaisiin liikuntapalveluihin. Siinä nyt ei rahallista säästöä varmasti tule, mutta uskon, että se siunaantuisi lopulta säästöiksi kaupungille kehittämällä vanhuksia henkisesti ja fyysisesti ja lisäämällä suuresti tätä kaivattua yhteisöllisyyttä, josta täällä on puhuttu. Ja yksi alueellinen kysymyksenkin, Koillis-Helsingin alueella on vuosikausia jo kaivattu jalkapallohallia. Itsekin varmaan joskus 15 vuotta sitten olen tehnyt siitä ensimmäisen aloitteen, ja vielä se sieltä puuttuu, ja siellä on hyvin paljon näitä junioreita. Jotain meidän pitäisi tehdä heidänkin hyväkseen.

Välihuuto!

Toiset sanoo, että se on parempikin vaihtoehto kyllä, mutta siellä ovat nyt liikuntalautakunnan jäsenet ja paikalliset jotkut poliitikot, joissa en

25.2.2009

---

ollut mukana, asettuneet tämän jalkapallohallin kannalle.

Kaupunki joutuu tulevaisuudessa yhä enenevässä määrin hankkimaan erilaisia palveluja yksityissektorilta. Tähän liittyen valmiuksia tulee kehittää henkilökunnan parissa ja yhteistyössä yritysjärjestöjen kanssa. Tätä helpottaa tilaaja-tuottaja-mallin sisäänajo organisaatioon entistä laajemmin, kaikkien hallintokuntien tulisi myös laatia omat palvelustrategiat, ja niissä tulisi määritellä selkeät tavoitteet yksityisen sektorin palvelutuotannon lisäämiseksi.

Valtuutettu Virkkunen

Hyvä puheenjohtaja, hyvät kanssavaltuutetut.

Haluaisin kiinnittää huomiota siihen, mitä vaikutuksia paitsi itse lamalla myös pelkästään siitä puhumisella on ihmisten jaksamiseen. Vaikutus on tämä: ihmiset väsyvät. Toimeentulohuolet, työttömyys tai jo pelkästään huoli oman työpaikan menettämisestä tai epävarmasta tulevaisuudesta väsyttävät. Se keskustelu, jota me täällä tänään käymme, ei varmasti ainakaan paljonkaan auta asiaa. Täällä on tänään käynyt enemmän kuin selväksi se, että tulevaisuudesta täytyy nyt olla huolissaan.

Kaupunginjohtaja Pajunen viittasi puheenvuorossaan siihen, että meidän täytyy nyt varautua päätöksissämme poikkeukselliseen pidättyväisyyteen. Ymmärrän hyvin huolen kaupungin tulojen vähenemisestä enkä halua sitä väheksyä. Kyseessä on kuitenkin jatkossakin ihmisten kaupunki, ja apua tarvitsevista ihmisistä on pidettävä huolta edelleen, ellei peräti nykyistä paremmin. Mikäli kaupungissa ei nyt laman alla tai sen syleilyssä käytännössä riitä rahaa kaupungin asukkaiden arjessa jaksamisen tukemiseen ja ongelmien ratkaisemiseen nimenomaan ongelmien varhaisessa vaiheessa, kun ongelmat eivät vielä ole kasautuneet, kaupungissa muhii jokusen vuoden kuluttua varsin hintava pommi.

Pidän erittäin tärkeänä sitä, että Helsingissä otetaan vakavasti laman takia todennäköisesti kasvava ihmisten mielenterveyden tukemisen tarve ja että säästöpainesta huolimatta siihen myös vastataan. Nyt kyydistä putoavat, liikojen vaatimuksien tai huolien alla väsyvät tai masentuvat ihmiset ovat masennuksen tai päihteisiin turvautumisen takia tulevaisuuden työkyvyttömiä, jos ihmisten jaksamisen tukemista ei oteta riittävän vakavasti riittävän ajoissa. Ihmisten oman henkilökohtaisen murheen lisäksi tämä tulee erittäin kalliiksi meille kaikille. Myös väsyneiden vanhempien lapset joutuvat tiukoille, ja

25.2.2009

---

vaikealla arjella voi näin olla todella kauaskantoiset vaikutukset myös kaupungin talouteen.

Sähköisten palveluiden kehittäminen kaupungissa on yksi tapa säästää ja monilla aloilla varmasti enemmän kuin hyvä asia. Kaikkea kaupungin asukkaiden palvelemista ei kuitenkaan voi korvata koneilla. Toivon vilpittömästi, että kaikkea ihmisten hoivaa ja tukemista ei hissukseen hivuteta nettiin. Ihmisten tarve asioida toisen, elävän ihmisen kanssa, etenkin silloin, kun on kyse arjen ongelmista tai ahdistuksesta, on ja pysyy. Se tarve ei laman myötä häviä mihinkään vaan todennäköisimmin vain kasvaa.

Toivon, että vuoden 2010 talousarviota tehtäessä ei säästöpaineen alla sorruta sivuuttamaan kaupungin asukkaiden henkisen tuen tarvetta. Siihen tarvittava raha on verrattain pieni sen todennäköiseen vaikuttavuuteen nähden. Se varhainen, helposti saatavissa oleva mielenterveyden tuki on paljon halvempaa kuin vakavan masennuksen, päihdeongelmien ja niiden seurausten hoitaminen. Tein itse tänään talousarvioaloitteen matalan kynnyksen mielenterveyspuhelimien saamiseksi Helsinkiin, ja tällä puhelimella on sitten joskus toivottavasti jokin vähemmän pelottava nimi.

Kaupunkiin tarvitaan yksi selkeä, hyvin mainostettu neuvontanumero, johon voi soittaa, kun voimat ovat loppuneet tai uhkaavat loppua. Tähän numeroon olisi voitava soittaa ilman turhaa pelkoa automaattisesta mielenterveyspotilaaksi leimautumisesta, ja siitä olisi saatava suoraa apua tukipalveluiden saamiseen. Väsynyt ei jaksaa soitella päivätolkulla ympäri kaupunkia apua hakiessaan, hän jaksaa ehkä soittaa vain kerran.

Olen hyvin iloinen kaikista niistä puheenvuoroista, joita täällä on tänään käytetty lasten ja nuorten palveluiden puolesta. Ja iloitsen myös siitä, että niin moni haluaisi ottaa viime laman virheistä opiksi. Toivottavasti tämä näkyy myös rahan jakamisessa. Seuraavan nousukauden tullen nousukausi ei paljon lohduta, jos kaupunki on laman jäljiltä täynnä loppuun palaneita, pysyvästi väsyneitä ihmisiä ja heidän lapsiaan, joiden hoitaminen on siirtynyt kaupungin vastuulle.

Kiitos.

Valtuutettu Kantola

Ordförande, hyvät valtuutetut.

25.2.2009

Täällä on tosiaan pidetty tänään monia hyviä puheita ja kiinnitetty huomiota moniin asioihin, miten kaupungin palveluja tulisi kohdentaa ja kehittää seuraavan budjetin rahoilla. Minä haluaisin kiinnittää huomiota enemmän siihen tulopuoleen ja siihen, että millä periaatteella me katsomme sitä puolta.

Kuten täällä on tullut jo aikaisemmin esille, niin tietenkin veropuolella yhteisöverotuotto on ehkä vähän dramaattisestikin laskenut, ja kuten Kauko Koskinen totesi, kiinteistöveron tuotto varmaan jo siitä järjestelmästä johtuen nousee. Mutta muutenhan, kun eri ryhmät ottivat ryhmäpuheenvuoroissa selvästi nyt kantaa vielä tähän kunnallisveron mahdolliseen korotukseen, niin sehän on totta, että se on epäsosiaalisempi vero. Siinä on vähemmän progressiota, joidenkin vähennysten kautta on, mutta ei kuitenkaan riittävästi. Se on sillä tavalla ongelmallinen vero, mutta täällähän vain Kokoomus ja oliko se Kristilliset sanoutuivat irti siitä mahdollisesta veron korotuksesta.

Sosialidemokraatit ovat ajatelleet sitä niin, että se ei ole toivottava kehitys tietenkään mutta jos ei ole muita vaihtoehtoja ja palvelut pitää tuottaa, niin kuitenkin parempi vaihtoehto siinä tilanteessa kuin olla tarjoamatta ja tuottamatta palveluja ja kurjistaa ihmisten elämää. Minua vähän jäi häiritsemään, tai ei häiritsemään vaan enemmän vähän pelottamaan se Kokoomuksen puheenvuorossa, että sanotaan, että ei veronkorotusta mutta toisaalta sanotaan, että pitää kaikkia järjestelmiä muokata. Vähän kokemus sanoo, että se tarkoittaa yleensä sitä, että vähennettäisiin palveluja.

Sitten tässä tietenkin, minä olen täällä yrittänyt aikaisemminkin sanoa, on vähän makukysymys, sanooko esimerkiksi energian hintaa, että onko se, varsinkin kun me olemme käyttäneet niitä energialaitoksen tuloja menojen katteeksi, niin onko se siitä palvelusta maksettua vai onko se vähän niin kuin veroluontoinen maksu. Ja sitten meillä on ratkaistavana tämän kevään aikana myöskin tämä, miten suhtaudutaan jatkossa tontinvuokriin. Niillä korotusesityksillä ei ratkaista myöskään mitään tulopuolta. Tehdään mitä hyvänsä, niin ensi vuoden asioita, sen vaikutuksethan ovat myöhempinä vuosina.

Ja se onkin erittäin ongelmallinen kysymys sitten, kuten kaikessa tulonkeräämispuolella, että miten nämä eri toimet kohdentuvat, kuka maksaa sitten, mikä se lopputulos on tämän tulojaon kannalta. Pelottavaa tällaisessa talouden taantumassa on aina se, että käykö lopputuloksena niin, että tuloerot kasvavat. Ja sitä minun mielestäni meidän pitäisi kaikilla näillä, kun mietitään eri palasia, katsoa, että kaupungin toimilla ei kasvatettaisi tuloeroja.

25.2.2009

Valtion toimiin on täällä viitattu, varmaan ne eivät paljon Helsinkiä pelasta, mutta tietysti olisi toivottavaa, että myös maan hallitus nopeasti tähän kuntatilanteeseen, kuntatalouteen ottaisi kantaa ja ratkaisisi asioita. Helsingin budjetissa on aina tämä suuri kohta, maan ja kiinteistöjen myynti, ja siihenhän on perinteisesti budjetoitukin aika paljon. Nyt tietysti tämä taloudellinen tilanne vaikuttaa siihen, että niitä tuloja ei varmaan siinä suhteessa saada kuin mitä aikaisemmin olisi ajateltu ja että se maan myyntihän on ollut aina vähän ongelmallinen, että missä pidetään se balanssi, mikä on kaupungin hyvä omistaa tulevia aikoja ja tulevia sukupolvia varten, ja mikä on sellaista omaisuutta, mikä kannattaakin muuttaa muuksi omaisuudeksi ja ostaa sillä rahalla ja tuottaa muuta palvelua.

Rakentaminen ja työllisyys on tietenkin se toinen suuri kysymys. Kun täällä on jo useamman kerran viitattu siihen, että on rakennettava ja me tarvitsemme erityisesti vuokra-asuntoja ihmisille. Sinnehän on tulossa valtion toimina tämä välimalli, siinäkin toivoisin, että ehkä joku sellainen kohtuullinen aika tulee siihen, milloin voi vapautua kaikista rajoituksista. Siinähän tulee se malli, että ne vuokra-asunnot saa myydä suhteellisen nopeasti pois, ja siinä ehkä kasataan sellaisia ongelmia tuleviin aikoihin.

Täällä on erittäin hyvin viitattu lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa, ja toivottavasti se saadaan nopeasti myös valtuuston käsittelyyn.
Kiitos.

Valtuutettu Valtonen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät ystävät.

Ilta on pitkälle kulunut, minulla on kaksi asiaa. Tämä ei kestä kauaa eikä satu, mutta nämä ovat tärkeitä.

Ensimmäinen asia liittyy sellaiseen käsitteeseen kuin ”luovuus” ja sen merkitykseen keskellä sumua ja ankeita aikoja. Toinen asia, jonka haluaisin nostaa esille, on kysymys yhteisöllisyydestä. Aloitan luovuudesta.

Innovaatioiden merkitys kasvaa silloin, kun ollaan taloudellisesti kriisin keskellä. Silloin on pakko tehdä asioita luovemmin ja tehokkaammin kuin ennen. Nyt minun kysymykseni kuuluu, että miten me voisimme varmistua siitä, että vuonna 2010, kun tätä budjettia tehdään, oikeasti luovuutta löytyy, että sitä tuetaan ja että sosiaaliset innovaatiot myös

25.2.2009

---

tulevat siirtymään käytäntöihin.

Kaikki puhuvat luovuudesta, mutta minä mietin sitä, että miten sitä oikeasti voitaisiin edistää. Koska tosiasia on se myös, ettei se ihan tyhjästä nouse. Olisiko meidän mahdollista luoda joku järjestelmä tai rakenne, joka ruokkii tai suorastaan juhlii luovuutta, esimerkiksi luomalla vaikka tehokkaita luovuuden palkitsemisjärjestelmiä, jos nyt oikeasti ollaan sitä mieltä, että luovuudella me voisimme saada aikaan isoja juttuja?

Ja esitän sellaisenkin kysymyksen, että kannattaisiko meidän harkita jotain sellaista kuin Helsingin kaupungin sosiaalinen innovaatiopalkinto 2010. Lietsottaisiin siis sellaista, että se olisi lähestulkoon Oscar-gaala, jossa katsottaisiin, mitä terveydenhuollon puolella tai sosiaalitoimessa, minkälaisilla luovilla ratkaisuilla on lisätty tehokkuutta, ja tehtäisiin niistä ihmisistä sankareita, jotka sen tekevät.

Mutta sitten toiseksi siihen liittyy se, että pitäisi kyetä varmistumaan siitä, että uudet, sosiaaliset innovaatiot myöskin siirtyvät käytäntöihin. Minä nimittäin omassa työssäni sosiaalialalla olen vain havainnut sen, että sosiaalisten innovaatioiden siirtäminen käytäntöön, vaikka kaikki olisivat sitä mieltä ja voidaan osoittaa, että ne todella toimivat ja ne ovat loistavia, niin jostakin syystä vain ne eivät löydä tietänsä käytäntöön.

Sitten tulee se toinen asia. Yksi sellainen alue, jolta oikeasti voisi löytää paljon tuottavia ja tehokkuutta lisääviä juttuja, on yhteisöllisyys. Minä olen ihan varma, että myös sen merkitys kasvaa vaikeina aikoina. Se on tunnetusti ollut aina valtava voimavara kriisiaikoina. Ja tässä kohdassa minun kysymykseni kuuluu, että olisiko mahdollista, että kun sumujen budjettia 2010 ryhdytään luomaan, me kykenisimme luomaan sen sisälle selkeän yhteisöllisyyden strategian. Eli se ei jäisi vain pelkäksi puheeksi, kun kaikki me puhumme tästä, että meillä olisi myös strategia. Ja sen merkityshän on siinä ensinnäkin, että se lisää kansalaisaktiivisuutta, yhteisöllisyys lisää onnellisuutta, jota tarvitaan erityisesti ankeina aikoina. Ja tähän liittyy vielä sellainen, joka on syytä mainita tässä yhteydessä, ja se on se, että yhteisöllisyys on erittäin iso ongelma suomalaisessa kulttuurissa, koska me luonnostamme emme automaattisesti ole laisinkaan yhteisöllisiä.

Minä sanon vain pari esimerkkiä, joissa me näemme ongelmia. Yksi on esimerkiksi kotouttamispolitiikka ja suhde maahanmuuttajiin. Jos meillä olisi oikeasti toimiva yhteisöllisyys, heillä ei olisi välttämättä ollenkaan niin vaikeaa ja kotouttaminen tapahtuisi helpommin. Toinen asia on se, että esimerkiksi mielenterveyspalveluilla, niin ajatelkaapa, että kun me tiedämme, että esimerkiksi nykynuori voi tosi huonosti ja että raskas

25.2.2009

---

psykiatrinen koneisto maksaa aivan älyttömästi, niin silti Suomessa jossakin vaiheessa, kun mennään hoitoon, se on aina yksilöterapiaa. Todellinen vaihtoehto sille olisi Euroopassa kaikkein yleisimmin käytetty terapiamuoto, joka on ryhmäterapia. Sillä säästettäisiin selkeästi myös rahaa.

Tähän liittyen kolmantena asiana, kun budjettia ruvetaan rakentamaan, minä ainakin toivoisin, että Helsingin kaupungilla eli meillä tavallaan olisi joku yhteys selkeästi kolmanteen sektoriin, jossa kansalaisliikkeet ja muut tällaiset tulevat olemaan ennennäkemätön voimavara.

Minä haluan päättää sellaiseen, jota en ajatellut ottaa esille, mutta jos meidän täytyisi jostakin säästää, niin miltä teistä tuntuisi sellainen, että ruvettaisiin säästämään näissä puheenvuoroissa ja lyhennettäisiin niitä?

Valtuutettu Abdulla

Tässä säästyy varmaan puheenvuoro, kun äidinkieleni ei ole suomi.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Tulin puhumaan penkille pienten ihmisten puolesta. Yleensä, kun eletään lamaa, hiljaiset ihmiset jäävät huomaamatta, usein lapset. Meidän kaupunkimme lasten eräästä tärkeästä asiasta tulini vain puhumaan. Liisa Keltakangas korostaa pienten päiväkotiryhmien merkitystä lapsen tunne-elämän kehitykselle. Moneen tutkimukseen viitaten hän toteaa, että levottomuus ja aggressiivisuus lisääntyy suuressa ryhmässä eikä lapsen sosiaalisuus kehity. Minun mielestäni lapsen on suuressa ryhmässä vaikea luoda kontakteja ja varsinkin, jos lapsi on arka tai erityistukea tarvitseva. Olen erittäin huolestunut myös tänä päivänä kehityksestä, jossa kysyntää on enemmän kuin päiväkotitarjontaa. Tässä kehityksessä, minä pelkään pahoin, jos lama tulee, että se vielä pahenee.

Suuressa ryhmässä lapset ovat ylistressaantuneita, ja hoitajat tulevat kärsimättömäksi ja heidän sairaspöissaolonsa lisääntyvät. Hälinän keskellä se tuntuu lapsen päivässä, kun tuttu hoitaja on poissa ja sijaista ei ainakaan saada. Tai vaikka saadaan, kun hoitajat aina vaihtuvat, se hämmentää pientä lasta ja hän tulee entisestään epätoivoisemmaksi.

Tätä ei voi kutsua hyväksi varhaiskasvatukseksi, joten jälleen kerran pyydän ja alleviivaan, että päiväkotiryhmien kokoja tarkistetaan ja

25.2.2009

---

annetaan lapsille inhimillinen hoitopaikka. Se on sydämen asia, jota olen monta kertaa miettinyt tässä Helsingin kaupungissa.

Meidän kaupunkimme lapset ovat meidän toivomme tulevaisuudessa. Rahan sijoittaminen lapsiin ja nuoriin, vaikka tuntuu, että nyt pitäisi säästää, niin se on viisain päätös. Rahan sijoittaminen ja panostaminen heidän kasvattamiseensa tasapainoisiksi lapsiksi ja nuoriksi on hyvä investointi, kun puhutaan tuloista ja investoinneista. Lasten ja nuorten pahoinvoinnista, kasvaneesta lastensuojelun tarpeesta ja mielenterveyden ongelmien lisääntymisestä en tänne tullut enempää puhumaan, koska niitä tullaan käsittelemään, kun käsitellään lasten ja nuorten hyvinvoinnin ohjelmaa.

Kiitos.

Valtuutettu Peltola

Hyvät ihmiset.

Tästä Zahra Abdullahin puheenvuorosta pääseekin joustavasti siirtymään lapsista vanhuksiin.

Helsingissä pyörii edelleenkin huonokuntoisten ihmisten siirtoralli. Kotoa ja sairaaloista jonotetaan palveluasuntoihin ja vanhainkoteihin ja osittain myös päinvastoin. Meidän hoitosysteemiämme leimaa ankara lajittelu. Jos ihminen on liian huonokuntoinen tai liian hyväkuntoinen nykyiseen sijoituspaikkaansa, hänet siirretään sopivampaan paikkaan, ja sitä odottaessa hän on jonossa. Ja näitä jonoja pidetään tosi pahana kauneusvirheenä tässä systeemissä.

Jonoista olisi kuitenkin aika helppo päästä eroon, jos meillä olisi riittävän monipuoliset hoitopaikat ja niitä hoitopaikkoja olisi vielä tarpeeksikin. Nyt tällä hetkellä tilanne on sellainen, että kun ihminen siirretään arvioinnin jälkeen uuteen hoitopaikkaan ja siellä käy ilmi, ettei hän olekaan sen hoitopaikan kriteerien mukainen, niin aloitetaan taas uusi arviointi ja uusi jonotus. Juuri kuulin esimerkiksi ihmisestä, joka oli siirtynyt Kustaankartanosta akuuttisairaalaan ja sieltä Koskelan kuntoutusosastolle, ja Koskelan kuntoutusosastolla katsottiin, että hänet on kuntoutettu ja lähetettiin takaisin vakituisen kotipaikkaansa Kustaankartanoon, jossa sitten pääteltiin, ettei hän selviäkään siellä. Sen sijaan, että hän olisi palannut takaisin sinne Koskelaan, jossa hän on ihan hyvin pärjännyt, hänet lähetettiin taas akuuttisairaalaan tutkimuksia varten. Koko ralli alkoi taas, kierros alkoi taas uudestaan.

25.2.2009

Vanhuspalveluissahan tavoitellaan sitä, että kukaan ei asuisi sairaalassa. Tämäkin ajatus olisi ihan helppo toteuttaa, kun muutettaisiin meidän pitkäaikaissairaalapaikkamme vanhainkodeiksi ja parannettaisiin ihmisten asumisoloja ja lisättäisiin henkilökohtaista hoivaa näissä uusissa vanhainkodeissa. Mutta sen toteuttaminen edellyttää kylläkin sitä, että me lisäämme myös uusia ryhmäasuntoja, uusia palveluasuntoja. Ja kaikkiin kunnallisiin palvelutaloihin, joissa on riittämättömästi henkilöstöä, lisää väkeä. Ilman näitä lisäpaikkoja näitä pitkäaikaissairaalapaikkoja ei pystytä muuttaman riittävän hyvätasoisiksi ja monipuolisiksi.

Eli kaikki tämä edellyttää uutta rahaa henkilöstön kouluttamiseen ja palkkaamiseen ja myös uusien, monipuolisten palvelutalojen rakentamista ja korjaamista. Tietysti palvelutalojen ja vanhainkotien asukkaat tarvitsevat jatkossakin sairaalahoitoja, vaikka me toteuttaisimmekin tämän ohjelman, jonka avulla heidän asuinpaikkansa pystyisivät huolehtimaan heidän loppuelämästään nykyistä paljon paremmin. Sen takia pitäisi myös yksi näistä nykyisistä pitkäaikaissairaaloista muuttaa akuuttisairaalaksi, joka erikoistuisi huonokuntoisten vanhusten vaativaan sairaanhoitoon ja kuntoutukseen ja pyrkisi olemaan lyhytaikaista. Tietysti sielläkin saisi kuolla rauhassa niin, ettei jatkuvasti kuljetettaisi paikasta toiseen.

Hyvin tärkeä periaate vanhan ihmisen loppuelämän hoidossa on sekä oikeus elää että myös oikeus kuolla omassa kodissaan, siitä riippumatta, onko tämä oma koti tavallisessa asunnossa, palvelutalossa taikka vanhainkodissa. Nyt kuulemma edelleenkin kaupungin omassakin vanhainkodissa saatetaan sanoa omaisille, että ei vanhus saa kuolla siellä vanhainkodissa vaan kuoleva siirretään sairaalaan. Ja palvelutaloista tällainen siirtäminen on aivan tavallista.

Meillä on nyt jo kaupungissa kotisairaala, joka tekee erittäin hyvää työtä, ja sen avulla huonokuntoinenkin ihminen voi päästä kotiinsa toipumaan tai saa kuolla rauhassa kotonaan. Tätä palvelua tarvitsisi kuitenkin nykyistä paljon useampi, mutta monet eivät ymmärrä sitä edes pyytää, kun eivät tiedä sellaista olevankaan.

Tämä lama on tuonut meille selvästikin tällaisen etsikkoajan, jota meidän kannattaisi nyt käyttää hyväksemme. Kun työttömyys lisääntyy, se tarkoittaa sitä, että yhä useampi ihminen rupeaa myös miettimään ammatinvaihtoa, ja kaupungin pitäisi aktiivisesti tarjota nyt sitten koulutusta eri-ikäisille ihmisille vanhusten hoitoon. Ja myös palvelutalojen rakentamiseen ja peruskorjauksiin riittää ammattitaitoisia työntekijöitä. Vanhusten hoito ei useinkaan kiinnosta nuoria mutta keski-ikäisiä sitäkin enemmän, ja tätä meidän pitäisi todella tukea

25.2.2009

---

kaikin tavoin ja tietenkin turvata myös kunnolliset työolosuhteet.

Valtuutettu Saarnio

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Ilmeisesti pitäisi olla hiljaa, kun täällä kehoitettiin, ettei paljon pitäisi puhua, mutta ehkä on syytä kuitenkin, kun täällä on isolla pensselillä maalattu lama ja toisella sudilla sudittu asioita siten, ettei mitään olisi, niin kuitenkin puuttua hieman siihen, että mitä meidän pitäisi vuonna 2010 ensimmäisenä tehdä tuon budjetin puitteissa.

Minä luulen, että jo vanhemmille valtuutetuille itsestään selvää, mutta nuoremmillakin on jo se ymmärrys, että budjetti ei tuosta juuri kovin kummoiseksi muutu, mitä se tänä vuonna on. Siellä saattaa olla joitain pieniä heittoja, mutta aika olennaisesti se muistuttaa tuota edellistä taulua, valitettavasti. Ja siksi pitäisikin miettiä hieman sen taulun sisältöä ja sitä, että onko taulu sellainen, että naama näyttää hyvältä mutta niska on täynnä finnejä. Jos me tämän hyvän naaman ohella pystyisimme kaikesta huolimatta niitä pieniä finnejä poistamaan, saattaisi olla, että ihmiset voisivat täällä paljon paremmin.

Siinä mielessä Olli Valtosen puheenvuoro oli ihan hyvä, että siinä puututtiin hieman näihin asioihin vähän filosofiseltakin kannalta. Ja kun ajattelemme sitä, että monet asiat eivät välttämättä vaadi aina rahaa vaan asennetta. Julia Virkkunen juuri sanoi, että kaikkea ei voida hoitaa netissä, ja se oli minusta erittäin hyvä oivallus, nimittäin kyllä kuitenkin niin on, että ihmistä palvelee ihminen. Tilanteessa, jossa meillä terveyskeskuspalvelut esimerkiksi klikkaavat, niin eivät ne muutu paremmiksi sillä, että me sanomme "tilastollisesti kaikki on kunnossa", niin kuin täällä olemme moneen kertaan saaneet kuulla, että "tilastojen valossa asiat ovat hyvässä kunnossa". Jos kuitenkin käytännössä asia on niin, että esimerkiksi jossain terveyskeskuksessa ei vastaa kukaan, ei puhelimeen eikä muutoinkaan, niin olemme aika huonossa jamassa. Tässä mielessä minun mielestäni kaupungissa pitäisi satsata tähän palvelupuoleen paljon enemmän, ja on totta, että kaikkea ei voida siirtää nettiin, vaikka nykyään robotit jo alkavat tehdä leikkauksiakin, mutta minä luulen, että ne ovat kuitenkin ihmisten käsissä ne robotitkin.

Tässä mielessä minä kyllä satsaisin tähän palvelupuoleen ja varoittaisin siitä, ettei nyt laman varjolla vain tingitä sellaisesta palvelusta, missä ihminen palvelee toista ihmistä. Minä nimittäin, vaikka olen aika vanhaksi elänyt, minulla ei ole mennyt usko ihmisen järkeen. Ja esimerkiksi terveyspalveluissa monta kertaa hyvällä

25.2.2009

---

palvelulla, esimerkiksi puhelinpalvelulla, voidaan saada paljon parempaa jälkeä aikaan kuin sillä, että pannaan kylmästi nettiin joku hakemus.

Tähän liittyy myös se, minkä täällä keskustelussa esimerkiksi Kauko Koskinen toi esiin, omaishoitajien kysymys, niin omaishoitajat eivät juuri saa meiltä huomiota osakseen. Omaishoito on Helsingille tavattoman halpaa, ja siinä mielessä meidän kannattaisi hoitaa myös omaishoitajien asiat kuntoon. Aika pienellä satsauksella voitaisiin tehdä niin, että omaishoitajat voisivat saada ne lain mukaiset vapaapäivänsä ja vapaalomansa, jos me niin haluamme. Nämä ovat kaikki asioita, joihin me voimme vaikuttaa.

Ja kun Olli Valtonen puhui tästä yhteisöllisyydestä, niin me olemme nyt mukana, Risto Rautava lähti tuosta pois, mutta me olemme mukana sellaisessa Vetoa ja voimaa Mellunkylään -hankkeessa, joka on minun mielestäni hyvä osoitus siitä, mitä yhteisöllistä voidaan saada aikaan. Kaupungin kannattaisi satsata tällaisiin erilaisiin kaupunkilaisten omista lähtökohdista lähteviin hankkeisiin. Sitä kautta syntyisi myös sitä luovuutta, ja sitä kautta saataisiin esimerkiksi sellaista kaupunginosahenkeä aikaiseksi, joka saattaisi olla erittäin hyviä myös turvallisuuden kannalta ja ennen kaikkea viihtyvyyden kannalta, sekä aikuisten, lasten että vanhusten viihtyvyyden kannalta.

Minä uskoisin, että paljon on tästä yleisestä asenteesta kiinni. Siinä mielessä toivoisin, että kaupunki satsaisi siihen toimintaan, mitä se on hyvin harjoittanut, esimerkiksi että virkamiehet jalkautuisivat kansan pariin. Sehän osoittaa, esimerkiksi ylipormestarin illat, mikä suosio niillä on ollut, osoittaa hyvin sen, että ihmiset haluavat itse kuulla, miksi näin ja miksei näin. Ja tässä mielessä tämän puolen kehittäminen on varmasti mahdollista ilman suuria rahallisia satsauksia.

Valtuutettu Vikstedt

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Minusta on hyvä, että monet valtuutetut ovat puhuneet siitä, että vaikeassakin taloustilanteessa on katsottava yhtä tai muutamaa vuotta pidemmälle. Sen takia olen tehnyt kaksi talousarvioaloitetta, jotka tähtäävät sairaus- ja työkyvyttömyyskulujen kasvun leikkaamiseen.

Työterveyteen ja työn viihtyvyyteen ja liikuntaan satsatut rahat ovat siinä erittäin edullinen keino, sen lisäksi ne ovat myös inhimillisesti hyvinvoinnin kannalta viisaita. Työurien pidentäminen on mahdollista

25.2.2009

---

vain työolosuhteita, työterveyshoitoa ja johtamista kehittämällä.

Olli Valtonen sanoi, että puuttuu luovuutta ja yhteisöllisyyttä. Minä väittäisin, että luovuutta kyllä on. Minä kerron hankkeesta, jota on tehty entisessä HKR-Tekniikassa, nykyisessä rakentamis- ja logistiikkayksikössä. Siellä on kehitetty ikäjohtamista, ja siitä on hyviä kokemuksia. Se on oikeasti vähentänyt sairaspöissaoloja ja motivoinut ikääntyviä työntekijöitä pysymään työssä. HKR-Tekniikka teki sitä Tykesin kanssa, ja se on minun mielestäni rohkeuden puutetta, että sitä ei ole levitetty muihin kaupungin virastoihin. Luovuutta on mutta ei rohkeutta. Olin eilisestä maan hallituksen kannanotosta lukevinani nimenomaan tästä Tykesin ja HKR-Tekniikan hankkeesta hyvänä esimerkkinä.

Lisäksi toinen aloitteeni koskee koululiikuntaa, ja siitäkin on erinomainen yksimielisyys täällä valtuustossa. Olisi hyvä, että se pantaisiin lopultakin toteutukseen. Hyviä, pieniä hankkeita on, mutta niitä ei ole myöskään levitetty ympäri kaupunkia.

Kiitos.

Valtuutettu Koulumies

Puheenjohtaja, valtuutetut.

Kun budjettia laaditaan, on vältettävä kahta asiaa: verojen korotuksia ja lainanoton lisäämistä. Kokoomuksen ryhmäpuheenvuorossa jo tuomittiinkin verojen nosto selväsanaisesti, ja haluaisin itse muistuttaa vielä lainanoton vaaroista.

Holtiton velkaantuminen nyt kostautuu korkeampana veroprosenttina ja huonompina palveluina tulevaisuudessa. Velka jää tulevien sukupolvien maksettavaksi, korkoineen, tilanteessa, jossa työssäkäyvien määrä vähenee ja huoltosuhde muutenkin heikkenee. Sen sijaan meidän on uudistettava Helsingin menorakenne kestäväälle pohjalle. Taloutta on tasapainotettava ja tehtävä menoihin järkeviä rakenteellisia uudistuksia. Kaupungin pitää huolehtia peruspalveluista, eli ihmisistä ja ympäristöstä, eikä pystyttää monumentteja. Laissa kunnalle määrätyt palvelut on asetettava etusijalle. Ja kun resurssit ovat rajalliset, on keskityttävä olennaiseen.

Henkilökohtaisesti olen sitä mieltä, että laman torjunta on Suomessa kilpistynyt liikaa rakentamisen tukemiseen, vaikka hyvinvointipalvelut ovat ihmisille tärkeämpiä. Silti kaikkia palveluita ei itse tarvitse järjestää

25.2.2009

---

kaupungin omana tuotantona. Helsingin on kilpailutettava mahdollisimman iso osa palveluistaan ja käytettävä ostopalveluita aina, kun se on suinkin mahdollista. Itse olen tehnyt talousarvioaloitteen siitä, että yksityisille päiväkodeille pitäisi antaa perustamistuki, koska se säästää ihan verovaroja, luo monimuotoisuutta palvelutarjontaan. Tällainen palvelutuottajien moninainen kirjo hyödyttää kunnan asukkaita, kun he saavat enemmän sellaisia palveluita kuin itse tarvitsevat. Asiakkaan kannalta ei ole merkitystä, kuka palvelun tuottaa, vaan tärkeää on, että palvelut ovat laadukkaita ja että niitä on saatavissa kohtuulliseen hintaan.

Valtuutettu Karu

Kiitoksia puheenjohtaja.

Kauan sitten Amerikassa tapahtui sillä tavalla, monta kymmentä vuotta sitten oli Chrysler-niminen autoyhtiö joutunut pahoihin vaikeuksiin, ja he palkkasivat sitten tällaisen Lee Iacocca -nimisen pääjohtajan sinne hoitamaan tilannetta kuntoon. Hän tuli Fordin palveluksesta. Tämä Lee Iacocca oman palkkansa määräsi yhden euron suuruiseksi per vuosi, ja hän sittemmin onnistui tässä rakenteessaan erinomaisesti. Salaisuus, minkä takia hän onnistui, oli hyvin pitkälle se, että hän näytti itse esimerkkiä näissä leikkaustoimissa, jolloin hän sai henkilökunnan sitoutettua mukaan erilaisiin hankkeisiin. Eli oman esimerkin näyttäminen on äärettömän tärkeää kaikille suomalaisille johtajille, missä ikinä ovatkaan.

Ei kummempaa tällä kertaa.

Valtuutettu Soininvaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Kun puhumme talouden kehityksestä, menojen ohella myös tulot ovat merkittäviä, ja tähän tulopohjaan ja osittain menopohjaankin vaikuttaa myös se, minkälaista kaupunkia me rakennamme ja miten me sitä kaavoitamme.

Täällä Helsingin seudun kuntien välillä on menossa mielestäni aika vastenmielinen kilpailu ei ainoastaan hyvistä veronmaksajista vaan siitä, miten ne huonot veronmaksajat saadaan naapurikunnan puolelle. Tämä on valitettavaa. Meidän kuntajakomme johtaa tähän, ja valtiovalta on myös tehnyt kuntien välille sellaisia pelisääntöjä, jotka

25.2.2009

---

kiihdyttävät tätä kilpailua ja saattavat jatkossakin kiihdyttää, jos kaavailut siitä, että asumistukimenot siirtyvät kuntien maksettavaksi, niin tähän vain tekee tästä asiasta heikompa.

Meidän ei pidä tähän kilpailuun ryhtyä sillä tavalla, että me syrjimme köyhiä ja heikkoja, vaan tässä kaupungissa on oltava heille tilaa, mutta emme me voi tässä kilpailussa myöskään täysin naiiveja olla ja katsoa, miten muut sitten alkavat rakentaa tällaisia unelmalinnoituksia. Sen takia meidän on pidettävä myös huolta siitä, että emme pyri kohtuuttomasti muiden edelle mutta emme myöskään jää tässä kovasti jälkeen. Meillä on olemassa erittäin tehokas ja hyvä keino pitää huolta omasta veropohjastamme ja siitä, että täällä ei tapahdu myöskään kohtuutonta negatiivista segregatiota. Se on se, että me teemme hyvää kaupunkia – sellaista kaupunkia, johon ihmiset haluavat tulla eivätkä joudu. Se takaa sen, että meille tulee riittävä määrä senkaltaisia ihmisiä, joilla ei ole järjettömän paljon veronmaksupohjaa vaan kohtuullisessa määrin.

Tämä tarkoittaa sitä, että uudet asuinalueet pitää suunnitella hyvin, nimenomaan suunnitella hyvin ja totta kai myös toteuttaa hyvin. Haluan puhua sen puolesta, että suunnittelussa ei kannata pihdata, sen takia, että kaavoituksen hinta asuinalueen kokonaishinnassa ei ole promillejakaan, se on siis promillen kymmenes- tai sadasosa. Ja sen takia siinä säästämässä ei ole päättä eikä häntää, vaan oikeastaan kaikki alueet pitäisi panna kilpailuun, suunnittelemaan, verisesti kilpailemaan kolme ryhmää, jotka suunnittelisivat loppuun asti, ja sitten valitaan niistä paras, koska eihän se maksa mitään. Yksi tuollainen Jätkäsaaren kokoinen asuinalue maksaa 3 miljardia euroa toteuttaa, niin se on ihan sama, suunnitellaanko sitten 10 vai 20 miljoonalla eurolla.

Sitten meillä on paljon vanhoja asuinalueita, jotka kannattaisi panna kunnolla kuntoon sillä tavalla, että ne ovat myös houkuttelevia ja niissä on miellyttävä asua eivätkä ihmiset pyri niistä muuttamaan pois pitkin Nurmijärviä ja muita. Sen takia lähiösaneeraus ja erityisesti julkisen tilan korkea laatu on hyvä asia.

Ihmiset eivät varmaan muista, mutta 60-luvulla meillä oli erä kaupunginosa, joka oli pahasti slummiutumassa, voi sanoa, että slummiutumassa. Se oli Kruununhaka, kuvitelkaa, josta ihmiset pyrkivät pois, koska se alue oli saastunutta ja siellä oli vanhaa, ränsistynyttä rakennuskantaa. Kun siellä oli talokohtaista lämmitystä, niin siellä ei oikein pystynyt hengittämään. Sitten tuli kaukolämpö ja joukkoliikenne ja pysäköinnin rajoittaminen ja kaikki muu tällainen, ja Kruununhaan slummiutuminen ikään kuin saatiin kääntymään aika miellyttävästi

25.2.2009

---

poispäin. Tämä ihme meidän pitäisi tehdä myös Punavuorelle ja Kalliolle jne., tehdä niistä houkuttelevia asuinalueita, sellaisia, joihin espoolaiset kadehtivat ja pyrkivät pääsemään. Ja todellakin tämänkaltaisia kaupunkisaneerausasioita meidän pitää tehdä.

Sitten eräästä asiasta haluaisin puhua, kun meille on tulossa uusia asuinalueita, joissa on eräs hyvin kallis piirre. Se on pysäköinnin tekeminen uuteen kaupunkirakenteeseen, erityisesti Jätkäsaarella, on aivan tolkkottoman kallista. Se maksaa, tähän asti olen kuvitellut, että se maksaisi 30 000 euroa / parkkipaikka, mutta eräässä neuvottelussa kuulin sellaisen luvun kuin 70 000 euroa / parkkipaikka. Normaaliin kapitalistiseen ajatteluun tai markkinatalousajatteluun kuuluu, että hyödyke, jota sen käyttäjä ei arvosta sen hinnan mukaisesti, tuottaa tappiota, hyvinvointitappiota.

Sen takia olen aivan varma, että aika pieni määrä pysäköintipaikkoja Jätkäsaarella riittäisi, jos asukas saisi vapaaehtoisesti ostaa sen parkkipaikan sillä 70 000 eurolla eikä niin, että 70 000 euroa pannaan siihen asunnon hintaan ja se on pakko ostaa. Moni on sanonut, että eihän kenelläkään ole varaa ostaa 70 000 euron parkkipaikkaa, mutta eihän sitä varaa siitä enempää tule, että se on pakko ostaa sen asunnon mukana. Kyllä se on siinä ihan yhtä kallista sitäkin kautta. Olen aika vakuuttunut, että erilaiset ratkaisut, niin kuin autojen yhteiskäyttömuodot ja se, että perheessä nyt on vain yksi auto tai muuta, yleistyisivät, jos pysäköinnille tulisi sen oikea hinta.

Tuonkin vuoksi haluan lopuksi sanoa, että on tietysti kaunista ajatella, että asumiskustannukset pienenevät, kun maata verotetaan vähemmän, mutta se koskee vain sitä joukkoa, joka sillä hetkellä omistaa sen asunnon. Niin kauan kun asuntojen hinnat määräytyvät vapaasti, tämä etu ei siirry sen asunnon seuraavalle omistajalle, koska se siirtyy sen asunnon hintaan. Sen takia kehotan niitä ihmisiä, jotka tätä pohtivat, miettimään, ketä loppujen lopuksi hyödytetään sillä, jos tonttivuokrista tingitään, koska se itse asiassa on seikka, joka lisää tuloeroja tässä kaupungissa ja tietysti myös vaikeuttaa meidän rahoituspohjaamme.

Valtuutettu Ylikahri

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Tämä talouden äkillinen ja syvä lama on toki pelottava tilanne, ja se aiheuttaa nyt monenlaisia ongelmia kaupunkilaisille. Mutta minä haluaisin muistuttaa, että laman torjunnan nimissä meidän ei pidä

25.2.2009

---

unohtaa paljon suurempaa uhkaa eli sitä, että ihmiskunta syö maailman luonnonvaroja ennennäkemättömällä vauhdilla. Tämän seurauksena on elinympäristöjen köyhtyminen, laajojen alueiden saastuminen ja kaikkein suurimpana uhkana nyt ilmastonmuutos ja kaikki se, mitä se voi meillekin tehdä ja jo on tehnytkin meidän talvillemme. Tämän takia meidän ei pidä esimerkiksi elvytyksen nimissä tehdä ihan mitä tahansa. Investointeja ei pidä lamankaan aikana laittaa uusiin autoiluun helpottaviin teihin tai fossiilisia polttoaineita kuluttaviin liikuntapaikkoihin.

Jos kaupungillamme on ylipäänsä varaa elvytykseen ensi vuonna, rahat tulee käyttää rakennusten energiaremontteihin ja joukkoliikenneinvestointeihin. Myöskään Helsingin Energialle asetettuja päästövähennystavoitteita ei pidä missään nimessä mennä leikkaamaan sillä varjolla, että liikelaitoksemme voitto saattaa investointien takia jonkun verran pienentyä.

Pitää muistaa, että me lainaamme koko ajan sekä lainaa että luonnonvaroja tulevilta sukupolvilta. Viime vuosien suuret verotulot ovat osittain olleet seurausta talouskuplasta, joka on syntynyt erityisesti Yhdysvaltojen ylivelkaantumisesta. Nyt tämä kupla on puhjennut, ja seuraukset näkyvät koko maailmassa, myös täällä Helsingissä. Meidän ei siis pidä haikailla viime vuosien talouskuplan tuomia verotuloja ja ylisuurta kulutustasoamme, vaan meidän pitäisi löytää uudenlaisia keinoja kaupunkilaisten hyvinvoinnin turvaamiseksi ja löytää uudenlaista ekologista ajattelua, joka luo uutta, kestäväää hyvinvointia.

Valtuutettu Ingervo

Hyvä puheenjohtaja, arvoisat valtuutetut.

Minä olen hyvin iloinen siitä, että tämä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma jo nyt pääsi tässä valtuustokeskustelussa näin kunnolliseen osaan. Eilen sitä käsitelimme alustavasti sosiaalilautakunnassa, ja varmaankin on toiveita, että siitä tulee oikein hyvä, kun se tänne tulee. Pidän hyvin tärkeänä sitä, että jo nyt, kun näistä raameista ja muista aletaan neuvotella, että lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma saa osansa siinä ja että siitä ei tule vain sellainen projektien viidakko, jotka katoavat, vaan että siitä tulee pysyviä käytäntöjä, jotka ihan oikeasti auttavat ennaltaehkäisemään ja varhaisen tuen nimissä tukemaan sekä lapsia, nuoria että perheitä. Se on mielestäni kestäväää kehitystä, ja erityisesti lama-aikana se on niin kestäväää kehitystä, että vain siihen oikeastaan kohta onkin varaa. Jos siihen ei ole varaa, sitten ei kyllä rahat riitä yhtään mihinkään.

25.2.2009

Muutamiin asioihin haluaisin kommentoida. Päivähoidosta puhuttiin siitä, että olisi hyvä löytää uusia tiloja olemassa olevista tiloista, ja olen ihan samaa mieltä, että myös on selvästi nähtävissä, että tarvitaan myös uudisrakennuksia ja niitä pitää saada käynnistettyä niitä hankkeita ajoissa. On uudet alueet ja on myös vanhat alueet, joissa nämä seinät siellä vanhoilla alueilla jo nyt pursuavat, ja tämä kehitys on nyt niin joka puolella kaupunkia, että siihen pitää päästä puuttumaan. Olisikin hyvä, että saataisiin Ruotsin mallin mukaisesti käyttöön näitä tyyppipäiväkoteja, joita saataisiin ehkä vähän nopeammin käyttöön. Nyt nämä paviljongitkin näyttävät kestävän vähintään 8 kuukautta, ennen kuin saadaan käyttöön, ja se on aika pitkä aika, vaikka tietenkin uudisrakentamisessa ja kaavoitusprosessissa se on lyhyt aika. Mutta nyt y-tonttien tsekkaus yhteistyössä, tähän tarvitaan kaikkia hallintokuntia, ei vain sosiaalisektoria.

Toinen asia päivähoidosta, että lasten erityistarpeisia ryhmiä on aika vähän enää jäljellä ja varmaan näitä tarpeita on aika paljon ja on kysyntää enemmän kuin tarjontaa tai matkat on hankalia tai jotenkin, että se varhainen tuki ja ennaltaehkäisy siellä peruspalvelutasolla ei ole riittävää, osaltaan on ja osaltaan ei. Pidän tärkeänä, että jatkossa tähän voitaisiin myös kiinnittää huomiota.

Päiväkodissa ei ole ryhmäkokoja, ja sen takia ryhmäkokojen pienentäminen ei suoraan ole se ratkaisu, koska laissa ei mainita tällaista termiä, vaikka me muuten kaikella hyvällä varmaan sen puolesta puhummekin. Siksi pidän tärkeänä, että saataisiin tämä 3 vuotta täyttävien lasten laskennallinen kerroin tarkistettua vain kahdesti vuodessa eikä 12 kertaa vuodessa. Silloin sinne ei lapsen 3-vuotispäivänä yhtäkkiä työnnettäisi lisää lapsia laskennallisen kertoimen muuttuessa tai lasta viettämään 3-vuotissyntäreitään toiselle osastolle itselleen vieraiden, uusien lasten kanssa. 3-vuotissyntärit on sen verran ihana asia, että toivoisi niille vähän enemmän rauhaa. Minä luulen, että tämä tukisi myös perheiden huolta siitä, että vain yhtäkkiä tulee hirvittävästi lisää lapsia jostain sinne. Ja tarvetta selvästikin on päivähoidon paikkojen lisäämiseen.

Ennaltaehkäisy olisi myös leikkipuistojen toiminnan kehittämistä. Niissä on jo jotain tiloja ja erityisesti niissä on hyviä pihatiloja, ja siksi ajattelin, että siellä voisi olla enemmän myös järjestöjen kanssa yhteistyössä kesätoimintaa.

Mietin tuota, lastensuojelun sijoitusasioista aina puhutaan ja puhutaan perheistä. Tokihan se olisi ihanaa, kun kaikille olisi perhe. Kuitenkin yhtä aikaa minulla on se käsitys, että lastensuojelussa laitossijoitus on

25.2.2009

---

viimesijainen nytkin. Varmaan niitä tullaan myös tarvitsemaan rankasti oireilevien lasten ja nuorten kanssa. Jos ennaltaehkäisy ja varhainen tuki toimisi paremmin, varmaan paljon vähemmän tarvittaisiin niitä. Mutta jos tulipalo on jo syttynyt, niin se ei ihan pienellä vedellä aina sammu. Jos lumipallo ei lähde kierimään tai se saadaan pysäytettyä, kun se on nyrkin kokoinen, silloin varmaan rajumpia toimenpiteitä ei tarvitakaan.

Itse haluaisin panostaa enemmän tähän lumipalloon, joka ei ole vielä lähtenyt vierimään laisinkaan, ja uskon, että täällä monet muutkin. Tämä liittyy erityisesti tähän koulupudokkuuskehityksen pysäyttämiseen. Jokainen varmaan on sitä mieltä täällä, että koulupudokkuus ei ala vasta toisen asteen syksyllä ammatillisessa oppilaitoksessa tai jossain tapauksessa lukiossa, vaan se kehitys alkaa jo paljon aikaisemmin. Ei yhtäkkiä tulla koulupudokkaiksi.

Jokainen, joka on töissä lasten ja nuorten kanssa, niin varmaan osaa sanoa sieltä paljon varhaisemmista vaiheista jo selkeät asiat, jotka näkyvät ja joista voi ennustaa koulupudokkuutta, jos ei toimita ajoissa. Onneksi tässä lasten ja nuorten suojelusuunnitelmassa saadaan tätä ajoissa toimintaa toivon mukaan ihan konkreettisiin toimenpiteisiin asti, ei vain hyvää tarkoittaviin lauseisiin jonnekin tulevaisuuteen. Koulupudokkuutta mielestäni mm. voidaan pysäyttää tällä mainitulla keinolla – sillä, että on terveydenhoitajia, kuraattoreja ja psykologeja enemmän ja myös se, että koulupoissaoloihin puututaan ihan entisiä keinoja käyttöönottamalla, kodissa kävijöitä ja näitä erityiskuraattoreita, jotka voivat mennä sen nuoren luo.

Koulunkäyntiavustajien varaan en ihan näin vaativia asioita lisäisi enää, vaikka koulunkäyntiavustajia varmasti jatkossakin tarvitaan. Mutta nämä sosionomit ja sosiaaliohjaajat ovat se ryhmä, joka varmaan tässä on aika toimiva jo monen koulun ja päiväkodin kannalta ollutkin, ja heitä tarvitaan varmaan vielä lisää. Toivon, että elvytystoimia aloitetaan erityisesti naisvaltaisilta aloilta, sillä työtä totisesti riittää niin vanhusten kuin lasten hoidossa.

Valtuutettu Suomalainen

Hyvä puheenjohtaja, hyvät kollegat.

Monelle täälläkin salissa tuntuu olevan vieläkin vähän vaikea uskoa, että elämme eri aikaa kuin vielä viime syksynä ennen kuntavaaleja. SDP:n mielestä rahaa Helsingillä on, eikä syytä huoleen tunnu olevan. Vasemmistoliitto tuntuu toivovan, että maailma ei muuttuisi ja lamaa ei

25.2.2009

---

olisi eikä mitään rakenteellisia muutoksia tarvita, eikä varsinkaan sellaisia, joilla on mitään vaikutusta mihinkään. Kuitenkin verotulojen arvioidaan olevan Helsingissä jo tänä vuonna 200 miljoonaa euroa pienemmät kuin arvioitiin. Eli toisin sanoen jo tänä vuonna joudumme miettimään, miten kaikki nämä budjetoidut kulumme katetaan. Ensi vuonna 2010 tulot jäävät 300 miljoonaa euroa pienemmiksi kuin on arvioitu.

Näiden arvioiden mukaan tulevaisuuden taloudellista tilannetta auttaisi huomattavasti, jos voisimme jo nyt miettiä, missä voimme tehostaa, missä kenties säästää. Tarkan markan eli tarkan euron politiikka jo nyt, jo tälle vuodelle 2009 sekä siitä suunnitelmallisesti vuoteen 2010 ja eteenpäin. Tähänastisissa suunnitelmissa on ollut säilyttää vuoden 2009 budjetti ja kulut ennallaan, mutta mielestäni olisi mietittävä, mitä voimme tehdä jo nyt tänä vuonna ensinnäkin rakenteiden muuttamisen aloittamiseksi ja toiseksi sellaisten menojen karsimiseksi, jotka antavat tärkeän signaalin, ettei kaupunki, saati sen päättäjät, tuhlaa samaan aikaan, kun muut ovat pakotettuja karsimaan menojaan.

Minulle on sanottu, että tällaisten pienten kulujen karsiminen ei ole relevanttia eikä varsinaisesti auta budjetissa paljoakaan. Mietin sellaisia kuluja kuin matkoja, tilaisuuksia, pieniä ylellisyyksiä, joita vielä viime vuonna pidettiin itsestäänselvyytenä. Tässä puhuttiin, voidaanko lyhentää näitä puheenvuoroja esimerkiksi kahdella minuutilla / puheenvuoro. Näillä olisi psykologinen merkitys kaupunkilaisille, ja pienistä puroista kertyy isompi virta, varsinkin, jos niihinkään puroihin ei ole rahaa valmiina katsottuna, vaan joudumme lainaamaan tai ottamaan muusta.

Amerikkalaisissa naistenlehdissä annettiin naisille jokin aika sitten säästövinkki, jonka käänän tässä euroiksi. Jos ostat joka työpäivä caffè latten ja pullan, siitä kertyy 5 euroa / päivä, 25 euroa / viikko, 100 euroa / kuukausi, 1 200 euroa / vuosi. Aika iso raha yhden henkilön kaffelle ja pullalle. Kaupunki voisi nyt taantuma-aikana käyttää samaa taktiikkaa. Ei välttämättä aleta heti kahvista ja pullasta mutta asioista, joissa voisimme kenties tinkiä. Palaan tässä Olli Valtosen yhteen ideaan, ja varmasti muitakin olisi.

Vuoden 2010 osalta talousarvion paikkaamiseksi ja tasapainottamiseksi olisi ensinnäkin etsittävä tehostamista, rakenteellisia muutoksia ja tuottavuuden nostamista Kokoomuksen ryhmäpuheenvuoron mukaisesti. Kannatan myös useita Vihreiden puheenvuorossa tulleita ideoita tähän, mm. sähköinen asiointi, prosessien tarkistaminen, tilakulujen säästöjä.

25.2.2009

Toisena asiana, kaupunki tulee joutumaan ottamaan myös velkaa, mutta sitä olisi tehtävä maltillisesti. Velkaa tulee käyttää ensisijaisesti elvytykseen, työllistämiseen ja investointeihin. Pelkkää syömävelkaa ei kenenkään kannata ottaa, ei edes tai ei varsinkaan julkisen sektorin. Investoinnit tulee kohdistaa asioihin, joita muutoinkin tarvitsemme, eli asuntojen ja toimitilojen rakentamiseen ja raideliikenteeseen.

Ottaisin myös esille käsitteen ”inhimillinen elvytys” eli ”investointeja ihmisiin”. Kannatan esimerkiksi panostuksia nuorten ja lasten syrjäytymisen ehkäisyyn. Yhtenä yksittäisenä asiana, investointina ihmisiin, haluan nostaa maahanmuuttajien saamisen työmarkkinoille ja työelämään, suomen kielen koulutuksen ja uussuomalaislasten koulutukseen panostamisen. Kun taantuma on ohi, tulemme tarvitsemaan väkeä, joka auttaa tekemään työt ja hoitamaan vanhukset. Meillä ei ole varaa hukata ulkomaalaistaustaisia pysyvästi työmarkkinoiden ulkopuolelle, yhtä vähän, kuin meillä on varaa hukata suomalaistaustaisia lapsia, nuoria tai aikuisiakaan työmarkkinoiden ulkopuolelle taantumien tai jopa laman aikana. Tämä inhimillinen elvytys voidaan ehkä suunnata myös tähän Olli Valtosen ideoihin sosiaaliin innovaatioihin, minusta ne ovat erinomainen idea.

Lopuksi, keinoina tulevien menojen kattamiseen mielestäni veroprosentin nostoa ei tule ottaa välinevarastoon. Se on peiton jatkamista hölmöläisten keinoin: jatketaan yhdestä päästä, mutta toisessa päässä sama raha on pois tavallisilta ihmisiltä, helsinkiläisiltä, ja siis myös kulutuksesta.

Kiitos.

Valtuutettu Autti

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Nyt ainakin sosiaalialan työntekijänä ja terveyslautakunnan jäsenenä on ollut erittäin mukavaa ja mielenkiintoista kuunnella, että kuinka täällä on noussut esille sellaiset tärkeät asiat, miten peruspalvelut voidaan turvata lamankin aikana. Tässä Suvi Rihtniemi ihan ensimmäiseksi sanoi, että hän pyytää yhteisvastuuta. Itse olen ihan samaa mieltä, että meidän kaikkien varmaan pitää ottaa yhteisvastuu siitä, että miten me pystymme turvaamaan nämä palvelut kuntalaisille.

Meidän täytyy kuitenkin löytää talouteen niitä keinoja, että me saamme näitä tarvittavia palveluita järjestettyä, jotka tuottavat sitä hyvinvointia meidän kuntalaisillemme ja jota he tosiaan odottavat ja kaipaavat. Sen

25.2.2009

---

takia itse olen ainakin sitä mieltä, että kyllä meidän täytyy ajatella tällaista lainanottoa tai juuri veroprocentin korottamistakin, varsinkin, jos ajatellaan vielä sitä, että hyvin monet tutkimukset osoittavat sen, että suomalaiset ovat valmiita siihen, että veroja korotetaan, kunhan nämä kaikki peruspalvelut pystytään turvaamaan ja erityisesti sosiaali- ja terveydenhuolto.

Itse olen erittäin huolestunut ja yhdyn siihen, mitä Nils Torvalds ja Kati Peltola sanoivat vanhustenhuollon tilanteesta. Meillä on nyt erittäin huonokuntoisia vanhuksia kotona, ja he joutuvat odottamaan hyvin pitkäänkin hoitopaikkaa. Tietysti on ihanteellista, jos voitaisiin ajatella sillä tavalla, että jokainen pystyy olemaan siellä kotona elämänsä loppuun asti, mutta näin ikävä kyllä vain ei ole, ja silloin tarvitaan niitä laadukkaita palvelutalopaikkoja tai vanhainkotipaikkoja. Aika usein pelotellaan siitä, että nämä vanhainkodit ja muut ovat hirveitä paikkoja, mutta sehän riippuu ainoastaan siitä, että miten siellä sitä hoitotyötä tehdään ja miten ne kaikki asuinolosuhteet siellä järjestetään. Sen takia minä olen itse sitä mieltä, että tällaisia paikkoja ei pidä enää missään tapauksessa vähentää vaan niitä tulee lisätä.

Ja se, että kun meillä on huonokuntoisia vanhuksia kotona, aiheuttaa tietysti sen, että kotihoito joutuu toimimaan niin kuin sanotaan ylipaineella, että he hoitavat sellaisia henkilöitä kotona, jotka kuuluvat periaatteessa sinne juuri vanhainkoteihin, palvelutaloihin ja jopa sinne sairaalaan. Näin kotihoidolta menevät ne resurssit, joilla he voisivat tukea niitä vanhuksia, jotka hyötyisivät paljon enemmän siitä kotihoidosta, kun he saisivat apua juuri silloin, kun he tarvitsevat, ja pystyisivät sitten pidempään asumaankin kotona kotihoidon turvin.

Täällä hyvin paljon on puhuttu siitä, että miten sitten voidaan lapsia tukea ja eriarvoisuutta vähentää, niin kyllä meidän täytyy silloin katse kääntää siihen, että miten me tuemme perheitä ja heidän taloudellisia mahdollisuuksiaan kasvattaa ja kouluttaa lapsiaan. Ja silloin viimesijainen toimeentulotuki, siellä on paljon lapsiperheitä, niin kyllä meidän täytyy miettiä, mitkä ovat ne konkreettiset asiat, että me voimme silloin auttaa. Onko niin, että toimeentulotuessa, että me täällä kunnassa, valtuustossa päätämme niin, että lapsilisää ei oteta huomioon, joko ei kokonaan tai osittain? Tai sitten meidän täytyy myös miettiä, kun meillä on kotihoidossa kuntalisä, pitääkö meidän ottaa käyttöön myös toimeentulotuessa tietyissä tapauksissa objektiivisesti määritelty kuntalisä sinne toimeentulotukeen.

Kiitos.

25.2.2009

Valtuutettu Vesikansa

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Minäkin päätin siirtyä tähän puolisähköiseen maailmaan eli sekä tietokone että paperi.

Olen iloisena seurannut näitä puheenvuoroja, joissa on puhuttu lasten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin puolustamisesta myös laskukauden aikana. Kuten Vihreiden ryhmäpuheenvuorossa ja näissä monissa muissakin puheissa on mainittu, päivähoitoryhmät ovat jo nyt täynnä. Helsinki kyllä takaa lapsille päivähoitopaikan, mihin laki velvoittaa, ja kaupungista löytyy varmasti paljon päiväkotia, jotka sijaitsevat kodin lähellä, jossa lapset saavat pienen ja pysyvän ryhmän ja hyvää varhaiskasvatusta. Tiedämme kuitenkin, että aina näin ei ole. Joillain alueilla päiväkotiryhmän koko lähenee jopa 30:a.

Sirkku Ingervon puheessaan tuoma keino, jolla päiväkotiryhmiin saadaan pieni parannus, ei ole kovin vaikea toteuttaa. Lapsen täyttäessä 3 vuotta päivähoiton laskennallista suhdelukua voitaisiin tarkistaa paljon järkevämmiin kun nyt tehdään. Palaan tähän aika yksinkertaiseen uudistukseen vielä myöhemmin.

90-luvun laman aikana päivähoiton kysyntä laski. Suomalaista päivähoitoa on sanottu myös sosiaalisesti innovaatioksi, jota valtuutettu Valtonenkin täällä peräänkuulutti. Nyt päivähoidossa ei ole näkyvissä kysynnän laskua, eivätkä päivähoiton asiantuntijat sellaista ole ennustamassakaan. Subjektiivinen päivähoito-oikeus on nyt paljon vanhempi kuin 90-luvun laman aikana.

Viime vuonna meillä oli 700 lasta enemmän hoidossa kuin edellisenä vuonna. Tämän vuoden tammikuussa trendi näyttää jatkuvan; hoidossa oli viime kuussa parisataa lasta enemmän kuin tammikuussa 2008. Tämä lapsiluku tietenkin muuttuu päivittäin, mutta tämä nyt oli eilisen sosiaalilautakunnan saama tieto.

Lapselle ryhmä on yhteisö. Me Suomessa peräänkuulutamme yhteisöllisyyttä, ja yhteisöllisyys syntyy siitä tunteesta, että on osallisena jossain pysyvässä ryhmässä. Lapsen yhteisölle on tärkeää turvallisuus ja myös rauhallisuus. Varhaiskasvatuksen ammattilaiset ovat yksimielisiä, että pienet lapset kykenevät käsittelemään tietyn määrän sosiaalisia suhteita, yleensä puhutaan alle 15 lapsen ryhmistä. Ja Helsingissä todella esiintyy päiväkotia, joissa on se melkein 30 lasta ryhmässä. Päiväkodit ovat tietenkin arkkitehtuureiltaan ja tiloiltaan aivan erilaisia, ja lapsia voidaan jakaa erilaisiin toimintaryhmiin, mutta

25.2.2009

---

kyllä suuri ryhmä aina lisää hälinää ja myös ehkä sairastavuutta.

Sitten takaisin tähän ehdotukseen. Nyt laskennallinen suhdeluku muuttuu lapsen 3-vuotissyntymäpäivänä. Joissain päiväkodeissa tätä toteutetaan niin, että silloin syntymäpäivänä lapsi myös siirtyy isompien ryhmään. Isompien ryhmässä kasvatus- ja hoitohenkilökuntaa on yksi seitsemää lasta kohden, kun pienten ryhmässä suhdeluku on 1:4. Ehdotamme, että suhdelukuja tarkastettaisiin kaksi kertaa vuodessa, esimerkiksi tammi- ja elokuussa. Lapset saisivat odottaa tutussa ryhmässä kavereiden 3-vuotissyntymäpäiviä ja siirtyä yhdessä isompien ryhmään ja voisivat ehkä nauttia myös hieman lisää suuremmasta määrästä aikuisia. Lapsen elämässä myös kesä on pitkä aika, kesän jälkeen tapahtuu uusia asioita.

Toinen asia, mikä liittyy myös yhteisöön, koskee vähän isompia lapsia. Myös pienet koululaiset tarvitsevat yhteisön, johon he halutessaan voivat kuulua suomalaisittain aika lyhyen koulupäivän jälkeen. Kaikki koululaiset eivät tätä tietenkään halua, mutta monet 3.- ja 4.-luokkalaiset viettävät aikaansa esimerkiksi ostoskeskuksissa, mistä täälläkin mainittiin.

3.- ja 4.-luokkalaiset ovat tietyllä tavalla väliinpuotoajaryhmä, joka tarvitsee mielekästä tekemistä iltapäivisin. Lapsille se voi tarkoittaa paikkaa, jossa voi leikkiä, pelata, saada ehkä välipalaa. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa, joka nyt tosissaan on sosiaalilautakunnassa ollut käsittelyssä, kannatan ehdottomasti sitä hanketta, joka siellä esiintyy, jossa suunnitellaan iltapäivähoidon järjestämistä myös 3.- ja 4.-luokkalaisille, ei samanlaisena kuin 1.- ja 2.-luokkalaisille, koska puhutaan aivan eri-ikäisistä lapsista, mutta 3.- ja 4.-luokkalaisille tarpeen mukaan kaikilla Helsingin alueilla ja tasaisesti niin, että kaikki siihen halutessaan voivat osallistua. Tässä prosessissa on myös tärkeää kuulla sitä, mitä lapset itse toiminnalta haluavat.

Kiitos.

Valtuutettu Karhuvaara

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Puistoalueista ja niiden käytöstä tai siisteydestä täällä onkin jo puhuttu tänään, ja puistojen turvallisuus ja käytettävyys onkin tärkeää paitsi lapsille myös nuorisolle ja alueella asuville vanhuksille. Esitänkin, että niillä alueilla, joilla on kasvava yli 60-vuotias väestö, tutkittaisiin yhteistyössä rakennusviraston puisto-osaston, liikuntatoimen, sosiaali-

25.2.2009

---

ja terveystoimen yhteistyönä mahdollisuutta perustaa sukupolvipuistoja tai erottaa leikkipuistosta erillinen alue, joka varustetaan ulkoilukuntoilulaitteilla, ja näin alueen vanhuksetkin voisivat yhdistää ulkoilun ja lihasharjoittelun ja nuoriso saada jotain muutakin tekemistä kuin ostarissa notkumista.

Yleensäkin tästä terveydenhuollon ja sosiaalitoimen innovaatioista, mistä valtuutettu Valtonenkin jo aiemmin mainitsi, meidän pitäisi vielä nykyistä enemmän saada tietyllä tavalla tehostettua toimintaa näiden eri hallinnonalojen yhteistyöllä. Se vaatii todella vain kekseliäisyyttä useimmiten eikä niinkään paljon erillisiä rahoja.

Kotona asuvat yksinäiset vanhukset, jotka odottavat hoitopaikkaa tai odottavat kotona esimerkiksi intervallihoidojaksoja, niin heille pitäisi taata myöskin aivan selvä fyysinen kuntoutus sinne kotiin vielä nykyistäkin tehokkaammin silloin kun nähdään, että toimintakyky on laskemassa. Edelleenkin haluaisin, että terveystoimisto vaivautuisi sen verran muuttamaan sitä tilastointiaan, että me saisimme jotenkin seurattavaksi tämän lääkinällisen kuntoutuksen vuosittaisen tilastoinnin, budjetin ja toimintakertomuksen. Se on asia, joka on näköjään aika hankala, mutta en usko, että edelleenkaan ylivoimainen.

Varusmiesten fyysinen ja henkinen kunto sekä henkilökohtaiset sopeutumisvaikeudet johtavat aiempaa useammin varusmiespalveluksen siirtämiseen tai keskeyttämiseen myös helsinkiläisten nuorten osalta. Varsinkin nämä keskeyttäneet varusmiehet, niin heillä on syrjäytymisriski normaalia suurempi. He jäävät opiskelun ulkopuolelle sinä kyseisenä keskeyttämivuonna, usein eivät saa myöskään työpaikkaa, ja osalla asunnonkin kanssa on vähän niin ja näin. Helsingillä on ollut erittäin hyvä projekti näiden kutsuntaikäisten nuorten yhteistyössä sotilaspiirin kanssa. Olisi hyvä myös kuulla, mitä tälle projektille kuuluu ja miten sitä aiotaan jatkaa.

Ihan viimeisenä asiana, suomenlinnalaisena ja suomenlinnalaisten asukkaiden elämän helpottamisessa ajatellen sitä, että sielläkin ihmiset vanhenevat ja sairastuvat, sinne muuttaa lapsiperheitä ja siellä on ihmisiä, jotka ovat vuorotyössä ympäri kaupunkia ja pääkaupunkiseutua, viime aikojen ongelmaksi on muotoutunut pysäköintipaikkojen saaminen Kauppatorilta niin, että ihmiset voivat myös ehtiä viimeiseen lauttaan vuorotyöstään yöllä. Tämän hetken ongelma on se, että parkkipaikkaa pitää hakea D-alueelta ja ensimmäinen vapaa paikka saattaa olla Katajanokalla aivan äärimmäisessä itäkärjessä, josta ei kerta kaikkiaan useimmiten ehdi siihen seuraavaan lauttaan tai edes siihen viimeiseen lauttaan. Kuulin juuri, että sen kanssa ollaan jotain tekemässäkin, ja sen

25.2.2009

---

pysäköintijärjestelmän muuttaminen sellaiseksi, että asukkaat voivat pysäköidä myös Ullanlinnan puolelle tai Kruununhakaan, ei luulisi olevan edes kustannuskysymys, vaikka talousarviosta nyt keskustellaankin.

Toinen asia on sen tunnelin käyttö silloin, kun on kyseessä kiireetön sairaskuljetus tai hoitoon vienti. Saarella asuu mm. taksiyrittäjä, joka olisi valmis 20 eurolla hoitamaan nämä sairaskuljetukset edestakaisin, jos saisi tunnelinkäyttöoikeuden. Tällä hetkellä yksi ambulanssikyyti, joka on ainoa tapa tuoda tällä hetkellä ihmisiä sieltä mantereelle hoitoon ja viedä takaisin, maksaa noin 470 euroa. Tuntuu vähän oudolta puhua säästöistä, jos asia järjestyy vuodesta toiseen ainoalla tällä kalliimmalla tavalla.

Muutenkin tämä aika on haasteellinen järjestää talousarviota ja järjestää sitä niin, että palvelumme eivät pitkässä juoksussa kärsi. Minä luulen, että niissä talkoissa kaikilla on kyllä tahtotila, sekä virkamiehillä, työntekijöillä että meillä päättäjillä, järjestää asiat mahdollisimman maalaisjärkisesti niin, että turhat rönsyt jätetään pois ja yhteistyötä hallinnonalojen kanssa parannetaan entisestään.

Kiitos.

Ledamoten Wallgren

Bästa vänner.

Jag har en dröm, jag har ett förslag och jag har ett argument som förenar drömmen och förslaget. Min utgångspunkt är den att vi i Helsingfors måste se oss själva som ansvarsfulla, globala aktörer. Vi måste se den kris som världen befinner sig i som en möjlighet för oss att ta ett stort ansvar och visa vägen i samarbete med andra städer och länder runtom planeten.

Fattigdomskrisen, miljökrisen och finanskrisen har alla sin grund i den krisen den västerländska civilisationen befinner sig i dag. Det är vår moraliska ekonomi som befinner sig i kris. Vi har i tvåhundra år levat i en civilisation som har trott att vi uppnår våra allra centralaste etiska och moraliska mål genom att satsa på att öka det totala flödet av olika prestationer. Vi har tittat på medeltalet för att en indikator för hur väl vi lyckats i vårt verb. Det här har vi gjort därför för att vi i grunden har trott att vi genom att öka bruttonationalprodukten, genom att öka produktiviteten, genom att växa, kan uppnå det som är vår civilisations gamla dröm. Nämligen den att de som har det sämst skall få det bättre.

25.2.2009

Nu med facit i hand kan vi se vart vi har kommit. Vi har fullständig desperation, fullständig brist på tro på möjligheterna att hjälpa de fattigaste genom att fortsätta på den inslagna vägen.

Mitt förslag är att vi under den här fullmäktigeperioden, går in för att göra Helsingfors till en vägvisare i en planetär omvandling för en ny ekonomi. En postmodern ekonomi, som vi kan ge namnet Last person first. Vi kunde följa Jesus, Gandhi, Minna Canth och andra moraliska vägvisare, i att omvandla vår planering och budgetering i Helsingfors, så att vi har en enda mätare för vår framgång och den enda mätare är hur det går för dem som har det sämst.

Eli ehdotan, että Helsingin kaupunki tällä valtuustokaudella meidän yhteisellä yrityksellämme ja meidän yhteisellä johdollamme julistautuu maailman ensimmäiseksi Viimeiset ensin -kaupungiksi, joka yhdessä muiden kaupunkien ja kuntien kanssa maailmanlaajuisesti johtaa sellaista työtä, jossa suunnittelun, budjetoinnin ja tulostittauksen ainoaksi keskeiseksi välineeksi nostetaan se, miten käy niille, joiden käy kaikkein huonoimmin.

Tavoitteena pitää olla, kehitetään nyt vaikka tässä pilottivaiheessa ensimmäisen vuoden aikana, luodaan mekanismit tälle, luodaan sellaiset suunnittelukäytännöt, joissa aina kaikki päätökset perustellaan sillä, miten tämä vaikuttaa heihin, joiden asema on kaikkein heikoin. Ja luodaan myös rautaiset, yksinkertaiset, maailman parhaat yhdessä muiden kanssa, vaikka valitaan kolme pääkaupunkia eri mantereilta, tehdään yhdessä heidän kanssaan sellainen välineistö, jolla kvantitatiivisilla indikaattoreilla seurataan kehitystä vuosittain ja käydään tarkasti läpi, analysoidaan, mitä tuloksia ollaan saavutettu heikoimmassa asemassa olevan ihmisen tilanteen parantamiseksi.

Ja lyödään siis tämä hämmästyttävä, uusi kehitys alkuun täällä Helsingissä. Minä en tarkkaan tiedä, miten tämä pitää toteuttaa. Minä olen varma, että me saamme sen ensin, jos me saamme tämän kaupungin suunnitteluporukan ja virkamiehistön laatimaan pohjaesityksiä. Irrotetaan miljoona euroa vaikka nyt tämän ensimmäisen vuoden aikana siihen, että saadaan tämä task force käyntiin, joka tuo meille peruskehikon, miten tämä "last person first" -taloudenpito toteutetaan Helsingissä ja miten Helsinki nousee maailman ykköseksi Viimeiset ensin -taloudessa, -suunnittelussa ja -käytännöissä.

Ensin miljoona euroa tällaiseen suunnitteluun, sitten rautaista käytäntöä, ja kolmen vuoden kuluttua voidaan katsoa, että mitä ollaan opittu. Tämä on se lähtökohta. Lama on, kriisi on mahdollisuus suureen

25.2.2009

---

rakennemuutokseen. Sen pohjalla täytyy olla vahva moraalinen vakaumus. Minä luulen, että tällainen Jeesuksen ja Gandhin oppi on aika hyvä lähtökohta, ja minä tulen palaamaan yksityiskohtaisilla esityksillä moneen kertaan tämän valtuustokauden aikana näihin kysymyksiin.

Kiitos.

Valtuutettu Paavolainen

Kiitos puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Nousen ehdottomasti barrikadeille valtuustotoveri Thomas Wallgrenin kanssa. Minä pyysin tämän puheenvuoron alkujaan siksi, että haluan palata vielä tähän vammaispalvelulakiin. Näitä puheenvuoroja kuunneltuani yhdyn tällaiseen valoisaan lähtökohtaan. Haluan muistuttaa siitä, että vammaispalvelulaki on syntynyt hienojen periaatteiden pohjalle, Suomi on allekirjoittanut sopimuksen YK:n vammaisten ihmisoikeuksien puolesta, ja se allekirjoitus edellytti tämän lain syntymistä. Laki yhdistää vammaispalvelulain ja kehitysvammalain ja pyrkii takaamaan eri vammaisryhmille tasa-arvoiset oikeudet. Se, mistä tietysti kunnan ja meidän budjetin täytyy huolehtia, että kuntalaisilla on tasa-arvoiset oikeudet.

Mutta se, mistä haluan muistuttaa, on se, että vammaiset on yksi erityisryhmä, joka ei vain halua olla palvelun kohteena vaan haluaa palvella yhteiskuntaa. Esimerkiksi tämä mahdollisuus henkilökohtaiseen apuun, se ei ole sellaista laupeuden apua, jota jaetaan vammaisille, vaan se pyrkii siihen, että vammaisten ihmisten olisi mahdollisuus osallistua näihin luovien innovaatioiden tuottamiseen ja osoittaa sitä sisua ja vastuunkantokykyä. Myös vammaiset helsinkiläiset haluavat pystyä autettuna ja riittävästi tuettuna tekemään työtä koulutustaan vastaavasti ja kykyjensä mukaan. Tämä chance olisi mahdollisuus, niin kuin Thomas äsken muistutti.

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Pari kommenttia tähän keskusteluun. Ehkä isoin asia, jota olen tässä miettinyt kuunnellessani varsinkin joitakin oikealta tulleita

25.2.2009

---

puheenvuoroja ja muitakin, joissa on kehoitettu kovasti menojen säästämiseen tai harkintaan menojen käytössä, millä tavalla lamasta ylipäättään selvittää, jos kaikki leikkaavat. Miten se lama voitetaan, jos varsinkin ne leikkaavat, joilla on paljon rahaa? Helsinki kuuluu niihin, joilla on paljon rahaa, poikkeuksellisen paljon kuntana, mutta myöskin muulla tavalla vertaillen Helsinki on poikkeuksellisen ison rahakasan päällä. Tämä raha pitää tietysti saada liikkeelle, jos lama meinataan voittaa.

Muistutan vielä, että kaupungilla on siis pelkästään määräaikaistalletuksissa ja muissa kassatalletuksissa lähes miljardi euroa riihikuivaa rahaa. En puhu nyt siis minkään omaisuuden myymisestä enkä mistään vaan riihikuivasta rahasta, jota on aikaisempina vuosina kertynyt. Tämä selvästi tiedetään myös Kokoomuksen ryhmässä. Eivät kai valtuutettu Rautava ja valtuutettu Koulumies muuten olisi peräänkuuluttaneet täällä sitä, että kaupunki ryhtyy maksamaan entistä enemmän yksityisten yritysten palvelutoimintaa tai jopa niiden investointeja. Juuri sen takiahan he haluavat näitä kaupungin rahoja, koska he tietävät, että niitä on. Ja niillä halutaan nyt rahoittaa bisnestä sen sijaan, että rahoitettaisiin ensisijassa palvelutoimintaa.

Asukkaille ei ole samantekevää, kuka palvelut järjestää ja tuottaa. Siitä meillä on paljon kokemusta. Bisnes on bisnestä. Hyvinvointipalveluissa, lakisääteisissä peruspalveluissa pitäisi olla kysymys ennen muuta perusoikeudesta. Ja jos me siirrämme palveluja yhä enemmän bisnespuolelle, kaikki sellaiset toiveet, joita valtuutettu Wallgren tässä äsken esitti, että mittarina olisi se, miten kaikkein heikoimmilla menee, ovat ihan tyhjän päällä. Kunnan omat palvelut ovat välttämättömiä, jos me haluamme tätä tasa-arvo- ja oikeudenmukaisuusnäkökohtaa edistää.

Toinen kommentti liittyy tonttivuokriin. Hämmästelen tässä valtuutettu Soininvaaran käsitystä siitä, mistä kaupunki perii tonttivuokria. Eihän tonttivuokria peritä eikä nyt edessä olevien tonttivuokrien määrittäminen koske pelkästään niitä, jotka asuvat omistamallaan tontilla. Nämä samat tonttivuokran määräytymisperusteet koskevat esimerkiksi tämän kaupungin suurinta vuokra-asuntojen ylläpitäjää eli Helsingin kaupunkia itseään, joka perii omilta vuokralaisiltaan samantapaisilla tai samoilla kriteereillä tonttivuokraa – tosin tasattuna vuokrantasausjärjestelmän kautta vielä useampien maksettavaksi. Toivon, että tältä osin Vihreiden valtuustoryhmässä perehdyttäisiin nyt vähitellen siihen, että mistä tonttivuokra-asiassa on kysymys.

Lopuksi valtuutettu Kantolalle: kyllä täällä valtuustossa mm. se ryhmä,

25.2.2009

---

jota itse edustin, otti myös kantaa sitä vastaan, että kunnallisveroa ryhdyttäisiin Helsingissä korottamaan tilanteessa, jossa kaupungissa ovat nämä aikaisempien vuosien ylijäämät, jossa kaupunki liikelaitosten kautta saa lisää rahaa ja jossa eduskuntapuolueet, erityisesti hallituspuolueet, ovat nyt jakamassa taas hyvätuloisille lisää verohelpotuksia ja työnantajille, yrityksille lisää veron alennuksia.

Kiitos.

Valtuutettu Bogomoloff

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Joo-o, minä kyllä ihmettelen muuten näitä juttuja täällä aika lailla kovasti, sillä ollaan vähän niin kuin ei tässä olisi sitten kuitenkaan mitään hätää. Ei saisi oikein mistään leikata, ei saisi oikein mitään myydä, pitäisi olla niin kuin ei oltaisikaan, ja kuitenkin kaikki indikaattorit osoittavat siihen suuntaan, että rahaa vain ei tule olemaan. Puheet riihikuivista pinoista, seteleitä erilaisissa kätköissä, on tietysti jätettävä omaan arvoonsa. Mutta kuitenkin nykyisin menetelmin, hyvät naiset ja herrat, saadaan nykyisiä tuloksia. Jos me ihan vilpittömästi ajattelempa, mitä pitäisi tehdä, niin meidän pitäisi menojamme leikata aika lailla radikaalisti. 10 % melkein mistä tahansa pois on asia, jonka kestää kyllä tämän kaupungin toiminnot ihan varmasti.

On puhuttu muutamista asioista, minä selkeytän pikkuisen omaa näkökulmaani tähän. Veronkorotus? Ei kiitos. Kun kunnallisveroa korotetaan, siitä osa lähetetään heti kuorma-autoilla ja rekka-autoilla pitkin maakuntaa Nikkilään ja Näkkilään, ja sitäkö me haluamme? Haluammeko me elättää nyt Näkkäljärveä ja Kiikulaa ja Kaakulaa näillä meidän verorahoillamme? Ilmoitan, ettemme pomminvarmasti halua. Veronkorotus puree kaikkein pahimmin niitä ihmisiä, joilla on pienet tulot, kun kyse on kunnallisverosta. Taas huono juttu. Kolmas juttu: ostovoimaan se puree välittömästi. Ja kun meidän pitäisi nimenomaan pitämällä palvelusektori käynnissä elvyttää, niin ei sekään ole hyvä ratkaisu.

Sitten lainat. Totta kai pitää lainata, mutta ei pidä lainata syödäkseen vaan pitää lainata elvyttääkseen, joka tarkoittaa lainata investointeja varten, rakentaa nyt sellaista, mitä me myöhemmin kovasti paljon tarvitsemme. Kustannustehokkuutta tarvitaan kaikilla sektoreilla ja kaikissa tehtävissä, ja silloin tulee nämä vaihtoehtoiset tuottajamallit aivan väistämättä mukaan keskusteluun. Kuten tuossa alussa sanoin, nykyisillä menetelmillä saadaan nykyisiä tuloksia, uusilla menetelmillä

25.2.2009

---

ehkä sitten uusia.

Kun täällä sanotaan, että kansalaiset haluavat, että kaikki palvelut tuotetaan kunnallisina ja että jokaisesta asiasta huolehtii kunnan kunnan työntekijä, niin ei se kyllä ihan niin yksinkertaista ole. Oikeasti ihmiset haluavat niitä palveluja, sitä tulosta ja sitä tuotetta, mitä siinä tuotetaan, eikä sillä ole suurtakaan merkitystä, kuka sen tuottaa, kun hinta on kohdallaan, laatu on kohdallaan ja palvelu on ajallaan. Nämä kolme, niin kuin ministeri Stubb sanoo, kolme asiaa.

Sitten, mitäs sitten muuta pitää tehdä? Pitää pyrkiä ennaltaehkäisemään tulevia ongelmia. Satsataan lastensuojeluun, satsataan lasten harrastuksiin, satsataan liikuntaan. Olin iloinen valtuutettu Hellströmin liikuntamyönteisestä puheenvuorosta, Hellström, minusta saat aina kaverin näihin puuhiin, sillä "vain parhaat palkitaan lopussa", niin kuin Ribbe Aaltonen sanoi Turun torilla.

Itse asiassa tämä huolettomuus, joka on puettu huolestumiseen, ja täällä naureskellaan salissa erittäin vakavan asian ollessa keskustelun kohteena, niin minä ihmettelen sitä kauhian paljon. Me tarvitsisimme nyt todellakin sellaisen ryhtiliikkeen, jossa lähdettäisiin siitä, että käydään huolella läpi kaikki se, mitä meillä on, kaikki se, mitä me tarvitsemme. Ja jos siellä syntyy, että nyt meillä on sellaisia ja tällaisia toimintoja, jotka oikeasti eivät kuulu kaupungin ydintoimintoihin, niin antaa jonkun toisen tehdä ne.

Välihuuto!

Esimerkiksi joo, tähän voitte sitten, kyllä minä olen valmis ostamaan kaikki.

Valtuutettu Ojala

Kiitos puheenjohtaja.

Pyysin tämän puheenvuoron alun perin sen johdosta, että halusin lämpimästi tukea valtuutettu Soininvaaran esittämää ajatusta siitä, että todellakin näiden autopaikkojen osalta voitaisiin harkita sitä, että ne myydään erillisinä ja sitten asunnon ostajan ei tarvitse niistä maksaa. Tämä on hyvin kannatettava ajatus, ja toivottavasti sitä aletaan miettiä.

Välihuuto!

Kyllä, mutta se ei ole vain edennyt, ja sen takia kannatan sitä

25.2.2009

Soininvaaran täällä esille nostamaa asiaa.

Sitten toteaisin toiseksi, että valtuutettu Suomalaisen puheenvuoro oli kyllä asiaton ja hänen tulkintansa olivat täysin ihmeellisiä, mm. mitä tulee Vasemmistoliiton ryhmäpuheenvuoroon.

Ja aivan lopuksi Thomas Wallgrenin puheenvuoron johdosta voi todeta, että siinä oli kyllä sellaista maailmanparannusta, että jos siihen pääsemme Helsingin valtuustossa niin sitten todellakin teemme vallankumouksen. Olen kyllä kauhean realististi ja pahaa pelkään, että monet hänen hyvät ehdotuksensa eivät mene läpi, mutta lupaan kyllä niitä lämpimästi täällä kannattaa.

Sitten valtuutettu Bogomoloffin puheenvuoron osalta voi todeta sen, että kyllä täällä tänä iltana ovat nämä linjaerot tulleet hyvin selvästi tämän budjettikeskustelun osalta. Oikeisto nimenomaan Kokoomuksen johdolla haluaa olla tukemassa, muuttamassa kunnallisia toimia yksityisiksi palveluiksi veronmaksajien rahoilla. Ja tämä on minusta, tämä ei ole edes markkinataloutta, tämä on kyllä käänteistä sosialismia.

Valtuutettu Bryggare

Arvoisa puheenjohtaja.

Elämme mielenkiintoisia aikoja, ja kun on tässä salissa päässyt päättämään joskus aikaisemminkin vaikeita päätöksiä, niin historiasta muistan, että aina ne on onnistuttu tekemään minun mielestäni kohtuullisen hyvällä hengellä. Minä olen toiveikas myös tässä suhteessa siitä, että me pystymme myös tulevaisuudessa ohjaamaan tätä Helsinki-laivaa oikeaan suuntaan.

Tavallaan se syy, minkä takia tulin tänne puhumaan, oli se vähän kevyt heitto tuolta oikealta suunnalta siitä, että mikä on se politiikka, jota ns. vasemmisto ajaa, esimerkkinä palvelut. Kun itse näen tärkeänä sen, että kaupungin henkilöstö pitää pitää hyvässä kunnossa ja ennen kaikkea nyt taantumana jo ollessa päällä ja varmasti jatkossa vielä syvetessä, niin meidän pitää panostaa siihen, että koulutamme ja opettelemme sellaisia prosesseja ja tapoja toimia, että ne palvelut, joita me tarjoamme kaupungin toimesta ja tekemänä, ovat laadukkaampia, ovat parempia. Koska uskokaa tai älkää, ilman niitä me emme tule toimeen. Suomessa sellainen maailma, jossa halutaan uskotella, että yksityisin voimin Helsingissä sosiaali- ja terveystaloudet toimii, ei kyllä ole realismia, se ei ole tästä maailmasta. Minua pelottaisi sellainen

25.2.2009

---

tilanne.

Me tiedämme helpommistakin asioista, että olemme joutuneet Helsingissä hankalaan tilanteeseen, kun olemme olleet liian riippuvaisia ns. kilpailusta. Se ei valitettavasti aina ole helppoa ja mahdollista. Olen kyllä sitä mieltä, että silloin kun on yksinkertaisia asioita, kynän ostamista jne., on selvää, ja kaupunki on toiminut tässä hyvin pragmaattisesti ja viisaasti.

Tämä ei saa olla opillinen kysymys, se tuntuu olevan joskus sitä tuolla oikealla suunnalla, että sitä kilpailuttamista pitää tunkea joka paikkaan. Minä olen itse kilpaillut yhdessä asiassa ja rakastin sitä aika paljon, ja minun mielestäni se sopii hyvin sinne, urheiluun, mutta on myös asioita, joissa se laatu on mitattavissa sillä tavoin, että kilpailuttamisen kautta tulevia hyötyjä ei aina osata mitata.

Toinen asia, joka täällä herätti huomiota, on velan ottaminen. Me olemme varmasti siinä tilanteessa, että seuraavan 5 vuoden aikana Helsingin kaupungin velkataakka tästä lisääntyy. Ilman muuta se velka pitää ohjata sillä tavoin, että se kohdentuu investointeihin, mutta myös niin, että me emme opillisesti ajaudu tilanteeseen, jossa rajusti leikkaamalla joudumme, niin kuin täällä on monta kertaa kerrottu, paikkaamaan sitä takkiä seuraavat 10 vuotta. Me teimme viime laman aikana joskus sellaisia virheitä sekä hallituksen että myös kaupungin toimesta, joista nyt maksamme paljon. Maan hallitus, johon en nyt tänään tässä halua puuttua, on tehnyt joitakin karmean mittaluokan veronkevennysvalintoja ja -päätöksiä, ja siitä koko Suomen kansa tulee kyllä jatkossa valitettavasti maksamaan kovan hinnan. Toivon mukaan kaupunkimme ei niitä vääriä valintoja tee.

Ja minä erityisesti toivon sitä, arvoisa puheenjohtaja, että mahdollisimman laajalla rintamalla pystymme rakentamaan sellaisen strategian, sellaisen budjettiraamin, josta sitten tämä hyvä kaupunkimme ponnistaa eteenpäin. Minulla on kyllä uskoa, että se onnistuu.

Kiitos.

Valtuutettu Peltola

Olen ihmetellyt tässä näitä oikealta tulevia puheenvuoroja, joissa edelleen uskotaan siihen, että palvelujen kilpailuttamisella ja yksityistämällä saataisiin jotakin myönteisiä rakenteellisia uudistuksia aikaan. Minä nyt toista vuotta olin terveyslautakunnassa ja havaitsin,

25.2.2009

---

että aina vaan hullummaksi menee, mitä enemmän siellä kilpailutetaan. Sen jälkeen tässä on vielä tapahtunut sellaistaakin, että yksityiset palvelut romahtelevat päivästä toiseen eri puolilla maailmaa sekä meillä Suomessa että paljon suuremmissakin maissa. Ei sen varaan kannata rakentaa tällaisia kaikkien ihmisten yhteisiä palveluja, joista me nyt täällä olemme vastuussa.

Kyllä nämä kunnan omat palvelut täytyy pistää kuntoon, se on se rakenteellinen uudistus, mitä me täällä tarvitsemme. Ja se on myös se sektori, jolla pystytään tätä Olli Valtosen peräänkuuluttamaa luovuutta ja yhteisöllisyyttä rakentamaan. Nämä yhteiset palvelut ovat siihen erittäin sopiva maaperä. Valitettavasti tässä vain viime vuodet on aina vaan enemmän työstetty palveluja, laitettu niitä määrämittäisiin paketteihin, jotka on siirretty hoidettavaksi aina vain keskitetyimmille organisaatioille, jotka eivät pysty sitten ottamaan huomioon ihmisten palvelutarpeita ja myöskään käyttämään hyväksi työntekijöiden luovuutta ja pyrkimystä yhteisölliseen toimintatapaan.

Valtuutettu Luukkainen

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä on minun ensimmäinen puheenvuoroni tästä aiheesta ja muustakin koko iltana.

Helsinki-laiva on kuin Titanic, eli me olemme ajamassa päin jäävuorta mutta silti juhlat jatkuvat. Siltikään ei olla valmiita muuttamaan kurssia eikä hidastamaan vauhtia, vaikka nähdään, mihin ollaan menossa. Minun mielestäni nyt pitäisi soittaa kaikkia hälytyskelloja ja ryhtyä oikeasti miettimään uusia keinoja tuottaa palveluja, keinoja muuttaa rakenteita ja oikeasti osallistua talkoisiin, niin että tapahtuu jotakin muutoksia, että ei mennä siihen vanhaan malliin, että nyt ruvetaan käyttämään juustohöylää, vaan pitäisi tehdä ihan oikeasti jotain muuta.

Se, mitä täällä on, taisi olla Bryggare tai joku muu, joka puhui siitä, että Kokoomus kannattaisi palveluiden yksityistämistä, niin se ei pidä paikkaansa. Me haluamme hakea uusia vaihtoehtoja tuottaa palveluita. Varmasti löytyy, kun mietitään, myös kustannustehokkaampia tapoja tuottaa niitä. Tuottaa niitä sitten kaupunki itse tai tuottaa niitä joku muu, mutta tämä rakenne täytyy käydä läpi.

Kiitoksia.

25.2.2009

Valtuutettu Hakanen

Kiitoksia puheenjohtaja.

Haluan oikaista valtuutettu Bogomoloffin oudon väitteen siitä, että nämä puheet kaupungin kassatalletuksista olisivat jotenkin tuulesta temmattuja. Suosittelen valtuuston varapuheenjohtajalle perehtymistä kaupungin tilinpäätökseen ja talouden seurantaraporttiin, josta näkyy se, että kaupungilla todella on lähes miljardi euroa riihikuivaa rahaa.

Toivon lisäksi, että kaikissa valtuustoryhmissä pohditaan budjettivalmistelussa sitä, että minkä takia aikoinaan pahan päivän varalta säästetyt ylijäämät eivät saa olla nyt käytössä, kun paha päivä on koittanut. Mihin näitä varoja on säästetty, jos ei niitä voida käyttää nyt, kun tarvitaan elvytystä ja perusturvaa, huolenpitoa kaupungin ja sen työntekijöiden hyvinvoinnista?

47 §

Esityslistan asia nro 5

HELSINGIN, ESPOON, KAUNIAISTEN JA VANTAAN YRITYSTYÖTERVEYSHUOLLON PALVELUJEN YHDISTÄMINEN

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä on siis kysymys kunnan alueen yrityksille tarjoamista työterveyspalveluista ja sitä koskevasta pääkaupunkiseudun kuntien sopimuksesta. Helsingin terveyskeskus on tarjonnut näitä palveluja, ei ehkä riittävän aktiivisesti eikä laajasti, mutta joka tapauksessa sillä on ollut asiakkaana noin 1 600 yritystä. Näistä yrityksistä suurin osa on pieniä, enintään 10 työntekijän yrityksiä. Helsingillä on myös tietysti omia kaupungin työntekijöitä varten työterveyshuollon yksikkö.

Valtuutettu Peltola on terveyslautakunnassa tätä asiaa käsiteltäessä nostanut esiin kysymyksen siitä, minkä takia Helsinki ei yhdistäisi tätä kaupungin omille työntekijöille tarkoitettua yksikköä ja sitten yritystyöterveydenhuollon yksikköä. Minusta tämä kysymys on

25.2.2009

---

erittäinkin perusteltu ja ajatus on hyvä. Koko perusterveydenhuollon kehityksen kannalta on mielestäni tärkeää pikemminkin lähentää työterveydenhuollon ja muun perusterveydenhuollon palvelujen järjestämistä kunnassa kuin ulkoistaa työterveydenhuoltoa entistä enemmän tai kauemmas kunnallisesta perusterveydenhuollosta. Tämä olisi perusteltua myös ajatellen sitä, käytetäänkö muutenkin liian vähäiä terveydenhuollon resursseja tässä kaupungissa ja maassa yksityisen bisneksen vai julkisen terveydenhuollon tukemiseen.

Me tietysti tarvitsemme erikoistumista näissä työterveydenhuollon kysymyksissä, ja tältäkin kannalta tämä valtuutettu Peltolan ajatus tarjoaisi varmaan monenlaisia mahdollisuuksia kehittää monipuolista osaamista ja yhteistyötä. Pidemmittä puheita esitän, että valtuusto hylkää esitetyn sopimuksen Helsingin yritysterveydenhuollon siirtämisestä Vantaan työterveyshuollon liikelaitoksen hoidettavaksi.

Valtuutettu Peltola

Kannatan valtuutettu Hakasen asiallista puheenvuoroa.

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Otto Lehtipuu
puheenjohtaja
ordförande konsultativ tjänsteinnehavare

Pertti Vanne
neuvotteleva viranhaltija

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkänt:

Zahra Abdulla
kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot

Kauko Koskinen
kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot

25.2.2009
